በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ባልሆኑ የመጀመሪያ እርከን (ሳይክል) የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

የቋንቋዎች ጥናት ፋክልቲ

አማርኛ ትምህርት ክፍል

የድህረ ምረቃ መርሀ ግብር

በተግባራዊ ስነ- ልሳን አማርኛን ለማስተማር (ALTA)

ኤም.ኤ ዲግሪ ከፊል ማሟያነት የቀረበ ጥናት

በ

ይፍቱስራ ሉሌ

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ

የካቲት2003 ዓ.ም

የቋንቋዎች ጥናት ፋክልቲ

አማርኛ ትምህርት ክፍል

የድህረ ምረቃ መርሀ ግብር

በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ባልሆኑ የመጀመሪያ እርከን (ሳይክል) የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ

በ

ይፍቱስራ ሉሌ

CLEARED FROM

የካቲት2003 ዓ.ም

የፈተና ቦርድ አባላት

አማካሪ	ፊርማ
ጌታቸው እንዳላማው (ረ/ፕ)	-------------------------
ድንቂሳ ደሬሳ	-------------------------
ፈታኝ	
ቶሎማርያም ፉፉ (ዶክተር)	-------------------------

ምስጋና

ከሁሉም አስቀድሜ ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ ከመጀመሪያ እስከመጨረሻ የጥናቱን አካሄድ ላሳዩኝ፣ እያንዳንዱን ምዕራፍ በማንበብ እያስተካከሉ ላማከሩኝ አማካሪዬ ረ/ፕ ጌታቸው እንዳላማውና አቶ ድንቂሳ ድሬሳ ከልብ የመነጨ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

ጥናቱ በሚካሄድበት ጊዜ አስፈላጊውን መረጃ በመስጠት ትብብር ላደረጉልኝ የጥናቱ ተተኳሪ ትምህርት ቤቶች መምህራንና ርዕሰ መምህራን የላቀ ምስጋና አቀርባለሁ።

የአማራ ክልል ትምህርት ቢሮ እና ፍኖተሰላም ከተማ አስተዳደር ትምህርት ጽፈት ቤት የትምህርት ወጪዬን በመሸፈንና ደወመዜን በመክፈል ስላስተማሩኝ፣ የአዲስ አበባ ዩንቨርስቲ የጥናት ወጪዬን በማገዝ ላደረጉልኝ ትብብር ምስጋናዬ የላቀ ነው።

ማውጫ

ገጽ

ምስጋና ---------- I

ማውጫ ---------- II

የሰንጠረዥ ማውጫ ---------- III

የአባሪዎች ማውጫ ---------- IV

አጠቃሎ ---------- V

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ ---------- 1

1.1 የጥናቱ ዳራ ---------- 1

1.2. የጥናቱ አላማ ---------- 5

1.3. ጥናቱ የሚያስገኘው ጠቀሜታ ---------- 5

1.4. የጥናቱ ወሰን ---------- 6

1.5. የቃላትና የሀረጋት ትርጉም ---------- 6

1.6 አህጽሮተ ቃላት ---------- 7

ምዕራፍ ሁለት

2. ክለሳ ድርሳናት ---------- 8

2.1 የተከታታይ ምዘና ምንነት ---------- 8

2.2 የተከታታይ ምዘና አላማ ---------- 9

2.3 የተከታታይ ምዘና ባህሪያት ---------- 10

2.4. ተከታታይ ምዘናን ለመጠቀም የሚያስፈልጉ ምክንያቶች ---------- 11

2.4.1 የተማሪዎችን የመማር ፍላጎት ማወቅ ---------- 12

2.4.2 በራስ መተማመንን ማዳበር ---------- 12

2.4.3 የማስተማር ስልትን ማሻሻል ---------- 13

2.4.4 ለተማሪዎች የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ ማድረግ ---------- 13

2.4.5 የመማር ግንዛቤ ማሳደግ ---------- 13

2.4.6 ሁሉም ተማሪዎች ምን እንዳወቁ ለማሳየት ምቹ አጋጣሚ መፍጠር ---- 14

2.4.7 ተማሪዎች በራሳቸው ተነሳሽነት እውቀታቸውን እንዲያዳብሩ ---------- 14
2.4.8 ስለ ተማሪዎች የትምህርት መሻሻል ለወላጆች መረጃ መስጠት ---------- 15
2.4.9 ሁሉን አቀፍ ለሆነ ግምገማ ---------- 15
2.5. የተከታታይ ምዘናና ማጠቃለያ ምዘና ልዩነቶች ---------- 16
2.6. የተከታታይ ምዘና አጠቃቀም መርሆች ---------- 18
2.7. በተከታታይ ምዘና ሂደት የመምህራንን ውሳኔ የሚሹ ነጥቦች ---------- 19
2.8. ተከታታይ ምዘና አተገባበር ደረጃዎች ---------- 22
2.9. የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ---------- 24
2.9.1 የቢጤ ምዘና ---------- 25
2.9.2 የቃል ጥያቄ ---------- 25
2.9.3 የቡድን ምዘና ---------- 26
2.9.4 የመረጃ ጥንቅር ምዘና ---------- 26
2.9.5 የቤት ስራ ---------- 27
2.9.6 እየወጡ ማቅረብ ---------- 27
2.9.7 አጫጭር የጽሁፍ ፈተናዎች ---------- 27
2.9.8 ፕሮጀክት ---------- 28
2.9.9 የምልከታ ምዘና ---------- 28
2.10. በተከታታይ ምዘና ሂደት ተማሪዎችን ለመርዳት የሚያስችሉ መንገዶች ---------- 31
2.11. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮች ---------- 32
2.12. በተከታታይ ምዘና ሂደት የመረጃ አያያዝና ሪፖርት ማድረጊያ ዘዴዎች ---------- 34
2.13 የቀደምት ጥናቶች ቅኝት ---------- 34
ምዕራፍ ሦስት
3. የጥናቱ ዘዴ ---------- 37
3.1. የናሙና አመራረጥ ---------- 37
3.1.1. የጥናቱ ቦታ ናሙና አመራረጥ ---------- 37
3.1.2. የትምህርት ቤቶች ናሙና አመራረጥ ---------- 37
3.1.3. የእርከን ናሙና አመራረጥ ---------- 38
3.1.4. የተጠኚዎች አመራረጥ ---------- 38
3.2. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ---------- 39
3.2.1. የክፍል ውስጥ ምልከታ ---------- 39

3.2.2. ሰነድ ፍተሻ -- 40
3.2.3. የጽሑፍ መጠይቅ -- 40
3.2.4. ቃለ መጠይቅ -- 41
3.3. የመረጃ አተናተን ዘዴ-- 41
ምዕራፍ አራት
4. የመረጃ ትንተና -- 42
4.1. የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች ትንተና-- 43
4.2 የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅና ከምልከታ የተገኙ መረጃዎች ትንተና -- 45
4.3 የተከታታይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅት በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና -- 53
4.4 በተከታታይ ምዘና ሂደት የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅ፣ ከምልከታና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና ------------------------- 55
4.5 የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና--- 58
4.6 በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች ከጽሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና -- 62
4.7 ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሁፍና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና -- 64
ምዕራፍ አምስት
5. ማጠቃለያና የመፍትሔ ሀሳቦች--- 71
5.1 ማጠቃለያ -- 71
5.2 የመፍትሔ ሀሳቦች -- 74
ዋቢ መጻሕፍት --- 76
መዳኛ ቃላት -- 79

የሰንጠረዥ ማውጫ

ገጽ

ሠንጠረዥ 1፣ የተከታታይ ምዘናና የማጠቃለያ ምዘና ልዩነቶችን የሚያሳይ ሠንጠረዥ ---------- 17

ሠንጠረዥ 2፣ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ደረጃዎችን የሚያሳይ ሠንጠረዥ ---------- 23

ሠንጠረዥ3፣ በጥናቱ ተሳታፊ የሆኑትን መምህራን ዳራዊ መረጃ የሚያሳይ ሰንጠረዥ ---------- 39

ሠንጠረዥ 4፣ የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች የመምህራን ምላሽ የሚያሳዩ ሰንጠረዥ ---------- 43

ሠንጠረዥ 5፣ የምልከታውን ውጤት የሚያሳይ ሰንጠረገ ---------- 46

ሠንጠረዥ 6፣ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ ---------- 47

ሠንጠረዥ 7፣ የተከታታይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅትን በተመለከተ የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ ---------- 54

ሠንጠረዥ 8፣ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ የሚያሳይ ሠንጠረዥ ---------- 56

ሠንጠረዥ 9፣የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝ በተመለከተ የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሠንጠረዥ ---------- 59

ሰንጠረዥ 10፣በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ ---------- 62

ሰንጠረዥ 11፣ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ መምህራን ምን ያህል እንደሚጠቀሙበት የሚያሳይ ሰንጠረዥ ---------- 65

የአባሪዎች ማውጫ

ገጽ

አባሪ ሀ- የጽሁፍ መጠይቅ -- 81

አባሪ ለ- የክፍል ውስጥ ምልከታ ማረጋገጫ ቅጽ-- 85

አባሪ ሐ- የሰነድ ፍተሻ ማረጋገጫ ቅጽ --- 86

አባሪ መ- ለመምህራን የቀረበ ቃለ መጠይቅ-- 87

አባሪ ሠ- ዕለታዊ የትምህርት እቅድ ዝግጅት -- 88

አባሪ ረ- የውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች -- 92

አባሪ ሰ- የትምህርት አቀባበልና የባህሪ መከታተያ መዝገብ ---------------------------- 96

አባሪ ሸ- ከወላጆች ጋር የተደረገ ውይይቶችን የሚያሳይ መዝገብ -------------------- 99

አጠቃሎ

የዚህ ጥናት ዐብይ ዓላማ በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር መፈተሽ ነው። በመሆኑም አራት የመጀመሪያ እርከን ትምህርት ቤቶች በአላማ ተኮር ናሙና የተመረጡ ሲሆን ተጠኚ መምህራ ደግሞ አስራ ሁለት በመሆናቸው በጠቅላይ ናሙና ዘዴ ተመርጠዋል። ለጥናቱ ግብዓት የሆኑትን መረጃዎች ለማሰባሰብ የጽሁፍ መጠይቅ፣ ምልከታና ሰነድ ፍተሻ ስራ ላይ ውለዋል። በመረጃ አተናተን ሂደትም አይነታዊና አህዛዊ የመረጃ መተንተኛ ዘዴዎችን በመጠቀም በመቶኛ ስሌት ተተንትነው ቀርበዋል። በመሆኑም ጥናቱ ገላጭ የምርምር አይነትን የተከተለ ነው። የጥናቱ ውጤት እንደሚያሳየው የጥናቱ ተተኳሪ የሆኑት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ተማሪዎችን በተከታታይ የመመዘን ጅምር እንቅስቃሴ ቢያሳዩም የአተገባበር ችግሮች መኖራቸው በጥናቱ ተረጋግጧል። በትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራት መቼና እንዴት እንደሚተገበሩ አለመካተት፣ የተማሪዎችን ሁለንተናዊ ባህሪ ለመመዘን የሚያስችሉ የባህሪ መከታተያና የነጥብ መስጫ ስኬል አለመጠቀም፣ በተማሪዎች ደብተር ላይ ገንቢ ጽሁፋዊ ምጋቢምላሽ አለመስጠት የመሳሰሉት በአተገባበር ሂደት የታዩ ችግሮች መሆናቸውን የጥናቱ ውጤት አረጋግጠዋል። በመሆኑም የተገኘውን የጥናት ውጤት መሰረት በማድረግ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚታዩ ክፍተቶችን ለመሙላት የሚያስችሉ የመፍትሄ ሃሳቦች ተጠቁመዋል።

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

1.1 የጥናቱ ዳራ

መደበኛ በሆነ መልኩ የሚሰጡ የትምህርት መርሃ ግብሮች የተቀመጡላቸውን ግብ ስለመምታታቸው በተለያዩ ስልቶች ይመዘናሉ። የአንድ ትምህርት ግብ መሳካት አለመሳካቱ የሚረጋገጠው በተለያዩ ስልቶች ምዘና ሲካሄድ እንደሆነም Aggrawal (1996) ይገለፃሉ። ከዚህም በተጨማሪ ተማሪዎች በክፍልም ሆነ ከክፍል ውጭ ያገኙትን እውቀት፣ ክህሎትና ልምድ መጨበጣቸውንና መምህራን በትክክል ማስተማራቸውን ለማረጋገጥ የሚረዱ መረጃዎችን ለመሰብሰብ የትምህርት ምዘና አስፈላጊ እንደሆነ ያስረዳሉ። በመሆኑም ምዘና በመምህሩ አማካኝነት ከተማሪዎች በተለያዩ ስልቶች መረጃ የሚሰበሰብበትና የተማሪዎችን ችሎታ ደረጃ ለመለየትና ውሳኔ ለመስጠት የሚያገለግል መሣሪያ ነው።

ማጠቃለያ ምዘና በተወሰነ ጊዜ ተማሪው የትምህርቱን ማሳካቱን ለመረዳት የሚሰበሰብበት ዘዴ ነው። ምንም እንኳን ከዚህ የምዘና ዘዴ የተሰበሰበው መረጃ ጠቃሚ ቢሆንም ውስንነት ይንጸባረቅበታል። ምክንያቱም መረጃው የተወሰነ የተማሪውን የባህሪ ለውጥ ዘርፎች ብቻ መገምገም የሚያስችል በመሆኑና በዚህ የምዘና ዘዴ መረጃ የሚጠናቀረው በተወሰኑ ሳምንታት፣ ወራት ወይም በሴሚስተር ስለሆነ ነው። በመሆኑም በሴሚስተር ማጠቃለያ የሚሰጡ ፈተናዎች የተማሪውን ሁለንተናዊ ገፅታ በትክክል የሚገልፁ አይደሉም ። ከፈተና ውጪ የሚገኙ ሌሎች ተፈላጊ የባህሪ ክህሎት አሉ። ይህ ክህሎት ደግሞ በሴሚስተር ማጠቃለያ በሚሰጡ ፈተናዎች ብቻ ሊዳሰስ እንደማይችል ተካ (1998) እና Alausa (1999) ያስረዳሉ።

ወቅትን ጠብቆ በሴሚስተር ብቻ የሚሰጥ ፈተና ተለምዷዊ የምዘና ስርዓት እንደሆነ Widdowson (1990) ይገልፃል። ይህ አይነቱ ምዘና ደግሞ ተማሪዎች በእየዕለቱ የሚያሳዩትን ሁለንተናዊ ባህሪ እንዲሁም የሚያከናውኑትን ተግባራት አያመለክትም።

በመሆኑም የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ በሚገባ ለማወቅ በቂ የሙመዘኛ ስልት እንዳልሆነ አክለው ይገልፃሉ፡፡

በአጠቃላይ የተለምዷዊ ምዘና ስልት ተማሪው በሚማረው ትምህርት ዙሪያ አልፏል ወይም ወድቋል የሚል ውሳኔ ለማስተላለፍ የሚያገለግል ቢሆንም እስከአሁን እየተሰራበት እንደሆነ ምሁራን ይገልፃሉ፡፡ ይሁን እንጂ ከላይ የተጠቀሱትን ድክመቶች በማሳየቱ በመስኩ ምሁራን ይተቻል፡፡

የተለምዷዊ ምዘና ክፍተቶችን ለመሙላት ተከታታይ ምዘና አስፈላጊ እንደሆነ Ur (1996፡ 245) ያስረዳሉ፡፡ ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ ተማሪዎች ስለሚያከናውኗቸው የተለያዩ ተግባራት አስፈላጊውን መረጃ የሚሰጥ የምዘና ስልት ነው፡፡ በመሆኑም ተማሪዎች በሚማሩት ትምህርት የሚያስዩትን ጥንካሬና ድክመት ለማወቅ ተከታታይ በሆነ መንገድ የሚከናወን የምዘና አይነት ነው፡፡ ክፍል ውስጥ ገብቶ ስለአንድ ርዕስ ጉዳይ ለተማሪዎች ገለፃ ሰጥቶ መውጣት ቀላል ሊሆን ይችላል፡፡ ነገር ግን መዘንጋት የሌለበት ነገር በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች የተማሩትን ይዘት ምን ያህል አውቀውታል? ምን ያህልስ ተግባራዊ ለማድረግ ችለዋል? በመማር ማስተማሩ ሂደትስ ምን አይነት ችግር አጋጥሟቸዋል ? በሎ ተማሪዎችን በተከታታይ መመዘን አስፈላጊ እንደሆነ Plessis and et.al (2003) ያስረዳሉ፡፡በመሆኑም ተከታታይ ምዘና ለተማሪዎች ፈተናዎችን በማዘጋጀት እንዲመልሱ ከማድረግ በተሻለ መልኩ ተማሪዎችን ውጤታማ ያደርጋል፡፡ የተከታታይ ምዘና አጠቃላይ መንፈስም ክፍል ውስጥ የተለያዩ ተግባራትን በመቅረፅ ተማሪዎችን ማሳተፍና የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ማድረግ ነው፡፡

ተከታታይ ምዘና ለተማሪዎች ከሚሰጠው ጥቅም በተጨማሪ ለመምህራን የሚሰጠው ጥቅም ከፍተኛ ነው፡፡ መምህራን የተለያዩ የምዘና ስልቶችን ተጠቅመው ተማሪዎችን በሚመዝኑበት ጊዜ ስለተማሪዎች ተሳትፎ፣ ተነሳሽነት ፣ መሻሻል ፣ ድክመት ፣ ጥንካሬ ወዘተ አስፈላጊ መረጃ ያገኙበታል፡፡ ይህም መረጃ ተማሪዎች በሂደት ስለሚያሳዩአቸው

ባህሪያትና ችግሮች ፍንጭ ስለሚሰጥ መምህራን ችግሮችን ለይቶ ለወደፊቱ አስፈላጊውን የማስተካከያ መንገድ እንዲቀይሱ ያደርጋል በማለት Phul (1997፡ 5) ያስረዳሉ፡፡

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡5) ገለጻ ተከታታይ ምዘና ለቋንቋ መምህራን ያለው ጠቀሜታ ከፍተኛ ነው፡፡ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ከተለምዷዊ የምዘና ስልት በመላቀቅ ተከታታይ ምዘናን በማቀድ ፣ በማዘጋጀትና በመተግበር የተማሪዎችን የማዳመጥ፣ የመናገር፣ የማንበብና የመጻፍ ክሂሎችን እንዲያዳብሩ እንዲሁም የስነልሳንና የስነፅሁፍ እውቀታቸውን እንዲያጐለብቱ ለማገዝ ይረዳቸዋል፡፡

የተከታታይ ምዘና ዘዴን በኢትዮጵያ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ስርዓት ውስጥ ማስገባት ያስፈለገበት ዋና ምክንያት የመማር ማስተማሩን ሂደት አመቺ እንዲሆን ለማድረግና ለማሻሻል በመታሰቡ እንደሆነ የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II (2002) ይገልፃል፡፡ በመሆኑም በአዲሱ ትምህርትና ስልጠና ፖሊሲ ከፍተኛ ትኩረት ከተሰጣቸው ርዕስ ጉዳዩች አንዱና ዋነኛው ተከታታይ ምዘና ነው፡፡ መምህራን ተከታታይ ምዘና በመተግበር ሂደት ተማሪዎቹን እንዴት እየተማሩ እንደሆነ፣ ምን መረዳት እና ማወቅ እንደተሳናቸው እና እንዳልገባቸው ወዲያውኑ እየተረዱ የተማሪዎችን መማር የሚረዱ እርምጃዎችን በመውሰድ ቢያንስ ሁሉም ተማሪዎች የሚጠበቅባቸውን ሃምሳ በመቶ የሚሆነውን የመማር ውጤት ማስመዝገባቸውን የሚያረጋግጡበት ሂደት ነው USAID (2002፡1) እና ትምህርት ሚኒስቴር (1986፡8)፡፡ ይህንንም አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ተግባራዊ የሚያደርጉ እንደሆነ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996) ይገልፃል፡፡ ምክንያቱም ተማሪው በተከታታይ ምዘና ብቃቱን አሻሽሎ ክፍል ሳይደግም ወደ ቀጣዩ ክፍል እንዲያልፍ ያደርጋል፡፡ በመሆኑም አጥኝዋ ይህን ጥናት ለማጥናት የተነሳችበት ምክንያት

1. የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በተመለከተ በየትኛውም የትምህርት ደረጃ መምህራን ምንም አይነት አመርቂ ስራ አላከናወኑም ለማለት ባይቻልም የአተገባበር ችግሮች እንዳሉበት አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996) በመጠቆሙ በባህርዳር ልዩ ዞን

ያለውን ችግር ለማወቅ መነሳሳቷ፣

2. በአዲሱ የትምህርት እና ስልጠና ፖሊሲ (1986፡8) አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ማድረግ እንዳለባቸው በግልፅ ያስገነዝባል። ይሁንና አጥኚዋ በአተገባበሩ ላይ የተሰሩ ጥናቶች ባለማግኘቷ በአማራ ክልል ምን ያህል ተግባራዊ እየተደረገ እንደሆነ ለመፈተሽ በመነሳሳቷ፣

3. አጥኚዋ በዚያው አካባቢ በምታስተምርበት ጊዜ መምህራን ተከታታይ ምዘናን፣ ተከታታይ ማርክ የሚመዘገብባቸው ፈተናዎችን በመስጠት ተማሪዎችን መመዘን ብቻ እንደሆነ አድርገው እንደሚቆጥሩት ከተለያዩ መምህራን ጋር ባደረገችው ኢመደበኛ ውይይቶች ስለተገነዘበች፣ ይህ ደግሞ ከተከታታይ ምዘና ፅንሰሀሳብ ጋር የሚቃረን ሆኖ በመገኘቱ፣

4. አልማዝ በ1999 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ በመንግስት ትምህርት ቤቶች አራተኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበርን አጥንታ በተገቢው ሁኔታ እየተተገበረ አለመሆኑን በጥናቷ ውጤት የገለፀችውን አጥኚዋ በማየቷ እና በአልማዝ ጥናት ሁሉም የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ባለመዳሰሳቸው እና የእርሷ ጥናት በመንግስት ትምህርት ቤቶች ስለሆነ መንግስታዊ ባልሆኑ ትምህርት ቤቶች ተከታታይ ምዘና እንዴት እንደሚተገበር ለመፈተሽ ስለፈለገች የመሳሰሉት አነሳሽ ምክንያቶች ናቸው።

በመሆኑም የዚህ ጥናት አቅራቢ ከላይ የተጠቀሱትን አነሳሽ ምክንያቶች መሰረት በማድረግ በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን ይመስላል? የሚለውን አብይ ጥያቄ በማንሳት የሚከተሉትን ዝርዝር ጥያቄዎች እንደሚመልስ የአጥኚዋ እምነት ነው።

1. በባህርዳር ልዩ ዞን መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ምንነትና አላማ ግንዛቤ አላቸውን ?
2. ተተኳሪ መምህራን ተከታታይ ምዘናን በትክክል ይተገብራሉ?

3. ተተኳሪ መምህራን ተከታታይ ምዘናን እንዴት ይተገብሩታል?
4. ተተኳሪ መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር የሚጠቀሙባቸው መሳሪያዎች ምን ምን ናቸው?
5. ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር የሚያጋጥሙ ችግሮች አሉ?

1.2. የጥናቱ አላማ፡-

የዚህ ጥናት አጠቃላይ አላማ በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራንን የተከታታይ ምዘና አተገባበር መፈተሽ ነው፡፡ ከዚህ አጠቃላይ አላማ በመነሳት የሚከተሉትን ዝርዝር አላማዎችን አካቷል፡፡

1. መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ምንነትና አላማ ያላቸውን ግንዛቤ መፈተሽ፣
2. መምህራን የሚጠቀሙባቸውን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች መፈተሽ፣
3. መምህራን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን መቼ እና እንዴት እንደሚተገብሩት መፈተሽ፣
4. መምህራን የተከታታይ ምዘና ሰነድ አያያዛቸውን መፈተሽ፣
5. መምህራን ተከታታይ ምዘናን በክፍል ውስጥ ሲተገብሩ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጣቸውን መፈተሽ፣
6. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ የሚታዩ ችግሮች ካሉ የመፍትሔ ሀሳቦችን መጠቆም፣

1.3. ጥናቱ የሚያስገኘው ጠቀሜታ

ቀደብ ብሎ እንደተጠቀሰው የዚህ ጥናት አብይ አላማ በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ባልሆኑ የመጀመሪያ እርከን የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መፈተሽ ነው፡፡ በመሆኑም ከዚህ

ጥናት ውጤት የሚከተሉትን ጠቀሜታዎች እንደሚያስገኝ የአጥኚዋ እምነት ነው፡፡

1. ለቋንቋ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ምንነትና አተገባበር ግንዛቤ ሊያስጨብጥ ይችላል፣

2. ለሚመለከታቸው የትምህርት ባለሙያዎች ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር መረጃ ሊሰጥ ይችላል፣

3. ወደፊት በዚህ መስክ ጥናት ለሚያጠኑ እንደመነሻ ሊሆን ይችላል፣

4. የተከታታይ ምዘና አተገባበር ችግሮችን በመለየት ችግሮችን ለማቃላል እንደሚቻል መረጃ

ሊሰጥ ይችላል፡፡

1.4. የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት የሚካሄደው በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አራት አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ከ(1-4)ኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ማለትም ስለተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አጠቃቀም፣ ስለምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ፣ ስለማስተካከያ እና ማጠናከሪያ ትምህርት አሰጣጥ፣ ስለመረጃ አያያዝ እና በአተገባበር ሂደት በሚታዩ ችግሮች ዙሪያ የተወሰነ ነው፡፡ በጥናቱ የሚሳተፉትም በአራቱም ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ አስራ ሁለት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ናቸው፡፡ ይህ ጥናት የመንግስት ትምህርት ቤቶችን አይመለከትም፡፡ ምክንያቱም ከጊዜ፣ከገንዘብና ከጉልበት ችግር አንጻር ከአጥኚዋ ቁጥጥር ውጭ እንዳይሆን በአራቱ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ብቻ ተወስኗል፡፡ በሌላ በኩል ይህ ጥናት የክፍል ውስጥ አመራርን፣የማስተማር ዘዴን፣ የማጠቃለያ ምዘና አይመለከትም፡፡

1.5 የቃላትና የሀረጋት ትርጉም

ተከታታይ ምዘና ፡- ተማሪዎች በተሰጥቸው ትምህርት አማካኝነት ያገኙትን እውቀት ተግብረው ማሳየት ያለባቸውን ክህሎት በመንተራስ ውሳኔ መስጠት የሚያስችሉ መረጃዎችን የሙሰብሰብ ሂደት ነው፡፡

ግምገማ፡- የምዘና ውጤትን ተንተርሶ ስለተማሪዎች የስራ ጥራት ዳኝነት፣ አስተያየትና ውሳኔ የሚሰጥበት ሂደት ነው።

ውሳኔ፡- የተማሪዎችን የምስዘናና የግምገማ ውጤት ተንተርሶ የሚወሰን ተግባራዊ ክንውን ነው።

የማስተካከያ እገዛ፡- በክፍሉ ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት ከሌሎች ፈጥነው ለማይረዱ (በዝግታ) ለሚረዱ ተማሪዎች የሚደረግ እገዛ ነው።

የማጠናከሪያ እገዛ፡- ከሌሎች ፈጥነው ለሚረዱ ተማሪዎች እውቀታቸው የበለጠ እንዲጎለብት የሚደረግ እገዛ ነው።

ሁሉን አቀፍ፡- የተማሪዎችን ሁለንተናዊ እድገት ማለት እውቀትን፣ አመለካከትን እና ክህሎትን መሰረት ያደረገ ነው።

ባህሪያትን መመዝገብ፡- በምልከታ ጊዜ ተማሪዎች የሚያሳዩትን ልዩ ልዩ ልምድና ችሎታ የሚመዘገብበት እና የሚመዘንበት ስልት ነው።

የባህሪያት መቆጣጠሪያ፡- በምልከታ ጊዜ የትምህርቱን አላማ መሰረት በማድረግ የሚፈለገውን ባህሪ፣ ችሎታ እና ዝንባሌ መኖርና አለመኖርን አዎ ወይም አይደለም በማለት የሚመዘገብበት ስልት ነው።

የነጥብ መስጫ ስኬል፡- በምልከታ ጊዜ የአሰራር ሂደትን፣ የተግባር ውጤትን እና ግላዊና ማህበራዊ ተግባራትን ለመመዘን የሚያስችል ስልት ነው።

1.6 አህጽሮተ ቃላት

USAID (ዩ.ኤስ. ኤይድ.)፡- አሜሪካ ዓለም አቀፍ ልማት ተራድኦ ድርጅት ድጋፍ

NIED፡- National institute for educational development

ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳናት

2.1 የተከታታይ ምዘና ምንነት

የተከታታይ ምዘናን ስያሜ በተመለከተ የተለያዩ ምሁራን የተለያዩ ስያሜዎችን ይጠቀማሉ። ሂደታዊ ምዘና፣ የክትትል መዝገብ፣ ስርዓተ ትምህርት ተኮር ምዘና በመሳሰሉት ይጠራል Plessis and et.al (2003:6) ከዚህ ስያሜ በመነሳት ተከታታይ ምዘናን በተመለከተ የተለያዩ ምሁራን የሰጡት ብያኔ እንደሚከተለው ተቀንባብሮ ቀርቧል።

እንደ Barcikowski (1997:6) ገለጻ ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች በተሰጣቸው ትምህርት አማካኝነት ያገኙትን እውቀት ተግብረው ማሳየት ያለባቸውን ክህሎት በመንተራስ ውሳኔ ለመስጠት የሚያስችሉ መረጃዎችን የመሰብሰብ ሂደት ነው። ተከታታይ ምዘና በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ እንደ አንድ ክፍል በመሆን በተደጋጋሚ የሚሰጥ ፣ በአንድ ትምህርት ማብቂያ ላይ የሚሰጥ፣ በአንድ ርዕስ ማብቂያ ላይ የሚከናወን፣ በክፍል ትምህርት ማብቂያ ላይ የሚካሄድ ነው።

በUSAID (2002:16) እና በአገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996:5) እንደተገለጸው ደግሞ ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማሩን ስራ ለማሻሻልና ተማሪዎችን ለማገዝ በተደጋጋሚ ለመመዘን የሚከናወን ተግባር ነው። ከዚህም በተጨማሪ ተከታታይ ምዘና ስርዓት ባለው መንገድ ተማሪዎች በእውቀት ፣ በአስተሳሰብና በክህሎት ለውጥ ማምጣታቸውን የሚያሳይ ነው። በመሆኑም በመምህራን የሚካሄደው የክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ያገኙትን እውቀትና ክህሎት እንዲሁም የባህሪ ለውጥ ማምጣታቸውን፣ ያሳዩትን መሻሻል ለመረዳትና የትምህርቱን አቀራረብ ውጤታማነት ለመፈተሽ የሚረዳ የመረጃ መሰብሰቢያ ሂደት ነው።

በአጠቃላይ ምሁራን ስለ ተከታታይ ምዘና ከሰጡት ብያኔ የምንገነዘበው ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማር አካል ሆኖ መምህራን ተማሪውን በክፍል ደረጃ የሚገመግሙበት፣ መምህራን የሚከተሏቸው የአሰራር ስርዓቶች ያሉት፣ በዚህም የትምህርት አሰጣጣቸው ውጤታማ መሆኑንና ተማሪዎች የታለመላቸውን ግብ መምታታቸውና አለመምታታቸውን የሚያውቁበት፣የመማር ማስተማሩን ሂደት የሚያሻሽሉበትንና የሚገመግሙበት ቁልፍ መሰረት መሆኑን ነው፡፡

2.2. የተከታታይ ምዘና አላማ

እንደ USAID (2002፡16) ገለጻ ተከታታይ ምዘና በተደጋጋሚ የሚከናወን ተግባር ሲሆን ዓላማውም ተማሪዎቹን የትምህርቱን ዓላማ ምን ያህል እያሳኩ እንደሆነና መምህሩና ተማሪዎች የመማርን ሂደት ለማሻሻል ምን ማድረግ እንዳለባቸው የሚወስኑበት ሂደት ነው፡፡ በመሆኑም በተከታታይ ምዘና ተማሪዎች በተለያዩ የተከታታይ ምዘና ስልቶች የተለያዩ ተግባራትን እንዲያከናውኑ በማድረግ፣ የተሰጣቸውን ትምህርት መረዳታቸውን በየጊዜው በመፈተሽ፣ ለታዩ ድክመቶች መፍትሄ በመስጠትና ያሳዩትን መሻሻል እና ጥንካሬ በማበረታታት ተማሪዎችን ውጤታማ ማድረግ ነው፡፡

ሀገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡9) ደግሞ የተከታታይ ምዘና ዓላማ የሚከተሉት መሆናቸውን ያስረዳል፡፡

- ወቅታዊ መረጃ ማሰባሰብ፣
- የተቀናጀ መረጃ ማሰባሰብ፣
- ተግባራዊ መረጃ ማሰባሰብ ናቸው፡፡

በአጠቃላይ ከተጠቀሱት ነጥቦች የምንገነዘበው የተከታትይ ምዘና አላማ ስለተማሪው በአንድ ዓይነት መረጃ ላይ ብቻ ተመስርቶ ውሳኔ ለመስጠት ሳይሆን ተማሪው በሂደት ሊማር የሚችልበትን ዕድል ማመቻቸት እና ተማሪው በእውቀት፣ በአመለካከትና በክህሎት ያሳየውን ለውጥ በትክክል መመልከት የሚያስችል ነው፡፡

Murphy (1996፡75) ደግሞ ተከታታይ ምዘና የሚከተሉት አላማዎች እንዳሉት

ይገልፃሉ፡፡

- ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማሩን ሂደት በተመለከተ መረጃ ስለሚሰጥ አስፈላጊውን የማስተካከል እርምጃ በወቅቱ መውሰድ፣
- ተማሪዎች የሚማሩትን ትምህርት ይዘት በሚገባና በሚጠበቀው መጠን ማወቃቸውንና አለማወቃቸውን ማረጋገጥ፣
- የተማሪዎችን የትምህርት እድገትና መሻሻል በተመለከተ ውጤታቸውን በደረጃ በማስቀመጥ ለሚመለከተው ሪፖርት ማድረግ፣
- ተማሪው በሚማረው ትምህርት በሚያሳየው እድገት ጠንካራና ደካማ ጎን መለየትና እገዛ ማድረግ ነው ፡፡ በአጠቃላይ የተከታታይ ምዘና አላማ በመማር ማስተማሩ ሂደት ላይ የታዩ ክስተቶችን (ጠንካራና ደካማ ጎኖችን) በመለየት ወቅታዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት የመማር ማስተማሩን ሂደት ማሻሻልና አመቺ ማድረግ ነው፡፡

2.3. የተከታታይ ምዘና ባህሪያት

ተከታታይ ምዘና የተማሪዎችን ውጤት ብቻ ለማወቅ የሚረዳ ሳይሆን ተማሪው ከመማር ምን እንዳገኘና የትምህርት አቀባበሉን በበለጠ እንዲያዳብር የሚያደርግ መሆኑ ተከታታይ ምዘናን ልዩ የሚያደርጉት አራት ባህሪያት እንዳሉት Alausa (1999፡7) እና ሀገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡9) ይገልፃሉ፡፡ እነሱም ስርአት ያለው፣ ሥፋትና ጥልቀት ያለው ፣ አቅጣጫ ጠቋሚና ጥርቅም ነው የሚሉት ናቸው ፡፡

ሀ. ስርዓት ያለው /Systematic/ ነው ፡- ተከታታይ ምዘና ስርአት ያለው ነው ሲባል ግልፅ በሆነ መንገድ እቅድ ያለው ሆኖ መምህሩን የተማሪዎችን ችሎታ የሚገመገሙባቸውን የተከታታያ ምዘና መሳሪያዎች ማለትም አጫጭር የፅሁፍ ፈተናዎች፣ የክፍል ምልከታዎች፣ የግልና የቡድን ስራዎች፣ ቃለ መጠይቆችን ወዘተ የሚይዝ፣ እንዲሁም ግምገማዎች የሚደረጉባቸውን ጊዜያት ስርዓትን ተከትለው ተከታታይነት ባለው መልኩ የሚቀርቡበት መሆኑ ነው፡፡ ለተከታታይ ምዘና እቅድ ይዘጋጃል፡፡ በዕቅዱ መሰረት ይተገበራል፡፡ ዕቅድ በሚዘጋጅበት ጊዜ ከግምት ውስጥ መግባት ያለባቸው ነገሮች ምዘናው የሚካሄድበት ስልት፣ ጊዜ፣ የሚተኮርባቸው የትምህርት ክፍሎች፣ የውጤት አያያዝ ወዘተ መሰረት አድርጎ ነው

ያላቸው ተማሪዎች የሚገኙበት ነው። ስለዚህ መምህራን ሁሉም ተማሪዎች የተሟላ የትምህርት ዕድል እንዲያገኙና የሚያስተምሯቸውን የትምህርት ይዘት ጽንሰ ሃሳቦች በአግባቡ እንዲጨብጡ የሚረዱ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን ማዘጋጀትና መጠቀም አለባቸው። መምህራን ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ የሚጠቀሙበትን ምክንያት Plessis and et al (2003፡9-10) እንደሚከተለው ገልጸውታል።

2.4.1 የተማሪዎችን የመማር ፍላጎት ማወቅ

እንደ Plessis and et al (2003፡9) ገለፃ መምህራን ተከታታይ ምዘናን በክፍል ውስጥ ተግባራዊ የሚያደርጉበት ምክንያት ተማሪዎች እንዲያውቁ፣ እንዲረዱና እንዲሰሩ የሚፈልጉት ምንድን ነው? የሚሉትን ጥያቄዎች ለማወቅ ያስችላል ። ይህን ለማወቅ ደግሞ መፍትሄው ተከታታይ ምዘናን ሁልጊዜ በክፍል ውስጥ መተግበር መቻል ነው። በመሆኑም መምህራን በሚያደርጉት የሁልጊዜ ክትትል የተማሪውችን የመማር ፍላጎት ለማወቅ ይጠቅማቸዋል።

2.4.2 በራስ መተመማንን ማዳበር

እንደ Plessis and et al ገለፃ ተማሪዎችን በተከታታይ ለመመዘን መምህራን የተለያዩ የምዘና መሳሪያዎችን መጠቀም አለባቸው። መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን የተለያዩ የምዘና መሳሪያዎችን መጠቀማቸው ደግሞ ተማሪዎች የትምህርቱን ይዘት በቀላሉ ስለሚረዱ በራሳቸው የመተማመን እድል ይፈጥርላቸዋል። ነገር ግን መምህራን አንድ የምዘና መሳሪያ ብቻ የሚጠቀሙ ከሆነ ተማሪዎቹ ምን እንዳወቁና እንደተረዱ በቀላሉ ለመግለፅ በራሳቸው ላይተማመኑ ይችላሉ። መምህራን የተለያዩ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን ተግባራዊ ማድረጋቸው ተማሪዎች ችሎታቸውን አውጥተው የመጠቀም ዕድላቸውን ያሰፋላቸዋል፣ እውቀታቸውንና ተሰጧቸውን አውጥተው ለማሳየት በራሳቸው ይተማመናሉ።

2.4.3 የማስተማር ስልትን ማሻሻል

እንደ Plessis and et al ገለፃ በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን የሚተገብር መምህር ምን እየሰራ እንደሆነ ከተማሪዎቹ ውጤት መረዳት ይችላል። ከተማሪዎቹ የሚፈለገው እውቀት ምን እንደሚመስል ሳይዘገይ ስለሚያውቅ የማስተማር ስልቱን እንዲቀይር ይረዳዋል። ከተሰጣቸው የክፍል፣የቤትና የቡድን ስራ ድክመትና ጥንካሬያቸውን ማወቅ ስለሚቻል የማስተማር ስልትን ለማሻሻል ይረዳቸዋል።

2.4.4 ለተማሪዎች የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ ማድረግ

እንደ Plessis and et.al እና የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II (2002፡2) ገለፃ የማስተካከያ እገዛ በክፍል ውስጥ የሚሰጠውን ትምህርት ከሌሎች ፈጥነው የማይረዱ ተማሪዎችን እንዲረዱት ለማድረግ መምህራን የሚያግዙበት መንገድ ነው። መምህራን ተማሪዎች ያሉባቸውን ችግሮች ከለዩ በኋላ ችግር ለተስተዋለባቸው ተማሪዎች አስፈላጊውን የማስተካከያ እገዛ በመስጠት መርዳት የሚችሉበት ነው። ይህ እገዛ ተማሪዎች አንድን የትምህርት ርዕስ የበለጠ እንዲገነዘቡ እድል ይፈጥርላቸዋል።

የማጠናከሪያ እገዛ አንድን ትምህርት ከሌሎች ፈጥነው ለሚረዱ ተማሪዎች ችሎታቸውንና እውቀታቸውን የበለጠ እንዲያጐለብቱ ለማድረግ የሚሰጥ እገዛ ነው። አዝጋሚ ተማሪዎች በተለያየ የማስተካከያ እገዛዎች በሚረዱበት ጊዜ ፈጣኖቹ ሌላ ፋይዳ ያለውን ነገር መስራት ይጠበቅባቸዋል።

በአጠቃላይ የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ሲማሩ የቀሰሙትን እውቀትና ክህሎት በበለጠ እንዲያዳብሩ ይረዳቸዋል።

2.4.5 የመማር ግንዛቤ ማሳደግ

እንደ Plessis and et al (2003፡10) ተከታታይ ምዘና የመማርን ግንዛቤ ማሳደግ አለበት። ምክንያቱም ተከታታይ ምዘና የማያቋርጥ ትግበራን የሚጠይቅና ሂደታዊ ነው። በዚህ ሂደትም መምህራን የተማሪዎችን ስህተትና በትክክል ያልተገነዘቡትን የትምህርት ፅንሰ ሀሳቦች ቀድሞ ለማወቅና እርምት ለመስጠት ይረዳቸዋል። ስለዚህ

ተማሪዎች በቀጣይ ሌላ ስህተት እንዳይፈጥሩ በወቅቱ የማስተካከያ አቅጣጫዎችን በመስጠት ትክክለኛ ግንዛቤ ለማስጨበጥ ይረዳል። የተከታታይ ምዘና ትኩረት በተማሪዎቹ የመማር ግንዛቤ ላይ ያነጣጠረ በመሆኑ ሽምደዳን አያጠናክርም። የተከታታይ ምዘና አስቀድሞ የተማሪዎችን ተሳትፎ የሚያሳድግ፣ እንዲያስቡ፣ እንዲመራመሩና ሀሳባቸውን እንዲገልፁ የሚያደርግ በመሆኑ ተማሪዎት ለፈተና ብቻ ከማዘጋጀት ከመሸምደድ ያድናቸዋል።

2.4.6 ሁሉም ተማሪዎች ምን እንዳወቁ ለማሳየት ምቹ አጋጣሚ መፍጠር

እንደ Plessis and et al (2003፡10) ገለፃ ተከታታይ ምዘና ሁሉም ተማሪዎች ምን እንደተረዱና እንዳወቁ ችሎታቸውን ለማሳየት ምቹ አጋጣሚ ይፈጥርላቸዋል። እያንዳንዱ ተማሪ ብዙ በጣም ብዙ የሆኑ የተለያዩ አይነት ችሎታዎች እንዳላቸው ለመገንዘብ ያስችላል። በመሆኑም የሚያውቁትን እንዲያሳዩ ዕድል ይሰጣቸዋል። በዚህም ሁሉም ተማሪዎች በተከታታይ ምዘና አማካኝነት ችሎታቸውን አውጥተው የመጠቀም ዕድላቸውን ያሰፋላቸዋል። ይህ የሚሆነው ግን መምህራን የተማሪዎችን እውቀትና ተሰጥኦ ለማሳየት የሚያስችሉ የተለያዩ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችንና ተግባራትን ሲጠቀሙ ነው።

2.4.7 ተማሪዎች በራሳቸው ተነሳሽነት እውቀታቸውን እንዲያዳብሩ

እንደ Plessis and et al (2003፡10) ገለፃ ተማሪዎች ከሚያከናውኗቸው ተግባራት በሚያገኙት ምጋቢ ምላሽ መማራቸውን ይገነዘባሉ።የተከታታይ ምዘና ጠቃሚነቱም ተማሪዎች ትምህርቱ የገባቸውና ያልገባቸው መሆኑን ለማረጋገጥ የሚያስችል መሆኑ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ መምህራን በክፍል ውስጥተከታታይ ምዘናን የሚጠቀሙበት ምክንያት በክፍል ደረጃው የተዘጋጀውን የየቋንቋ ትምህርት መርሀ ትምህርት መሠረት በማድረግ የተማሪዎችን የማዳመጥ፣የመናገር፣የማንበብና የመጻፍ ክሂሎችን እንዲያዳብሩ፣የስነ-ልሳንና የስነ-ጽሁፍ እውቀታቸውንም እንዲያጉለብቱና የሚጠበቅባቸውንም ሁለንተናዊ የባህሪ ለውጥ ለማምጣት ነው አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡6)።

2.4.8 ስለተማሪዎች የትምህርት መሻሻል ለወላጆች መረጃ ለመስጠት

እንደ Plessis and et al (2003፡10) ገለፃ የተማሪ ወላጆች ስለልጆቻቸው የመማር ሁኔታ ለማወቅ ይፈልጋሉ። ተማሪው በትምህርት ቤት በመማር ማስተማሩ ሂደት ምን ደረጃ ላይ እንደሆነ በተከታታይ ምዘና ከተሰበሰበው የመረጃ ጥንቅር የተማሪውን አጠቃላይ ባህሪ ለመረዳት ይቻላል። ይህም ወላጅ ስለልጁ ማግኘት የሚገባውን መረጃ በግምት ከማወቅ ያድናል። በመሆኑም በሴሚስተር ወይም በአመት መጨረሻ ሳይሆን በየወቅቱ የገጠማቸውን ችግርና መሻሻል ወዲያውኑ ስለሚያውቁ ችግሩን ለማቃለልና ጥንካሬያቸውን ለማበረታታት ለወላጆች ይረዳል።

2.4.9 ሁሉን አቀፍ ለሆነ ግምገማ

እንደ Plessis and et al (2003፡10) ገለፃ ከፈተና ብቻ የሚገኝ መረጃ የተማሪዎችን ዕውቀት፣ አመለካከትና የተግባር ክህሎት መዳበሩን በትክክል ለማወቅ ያስቸግራል። በተከታታይ ምዘና ግን መምህራን በየጊዜው በሚይዙት መረጃ መሰረት የተማሪዎችን ሁለንተናዊ ዕድገት ማለትም ዕውቀትን፣ አመለካከትና የተግባር ክህሎትን ስለሚመዝን ተማሪዎቹ ወደሚቀጥለው ክፍል ይዛወሩ ወይም አይዛወሩ ብሎ ለመወሰን ያስችላቸዋል።

እንደ ሀገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1994) ገለፃ ደግሞ መምህራን ተከታታይ ምዘና የሚጠቀሙበት ምክንያት፡- የተማሪዎችን ችግር ለይቶ ለመርዳት ፣ተማሪዎችን ለማበረታታት፣ ለማነቃቃት ፣የትምህርት ግቦችን ሞዴል ላማድረግ ፣የምክር አገልግሎት ለመስጠት ፣የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለመስጠትና ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማድረግ ነው።

በአጠቃላይ ተከተታይ ምዘና ለመምህሩ ወቅታዊና ተጨባጭ መረጃ ስለሚሰጥ የተማሪዎችን ትምህርታዊ ብቃትና አላማ ለመርዳት ያስችላቸዋል። መምህራን የተማሪዎችን ድክመት፣ጥንካሬ፣ተነሳሽነት፣ ምርጫና ፍላጎት በተከታታይ የሚመለከቱበት በመሆኑ መፍትሄ ለመስጠት አይቸገሩም።

ተከታታይ ምዘናን በክፍል ውስጥ መጠቀም ለተማሪዎች የሚሰጠው ጥቅም ደግሞ በትምህርታቸው እንዲነቃቁና እንዲሻሻሉ፣ በየጊዜው ያሳዩትን መሻሻሎች እንዲገነዘቡ፣ ያለባቸውን ችግር እንዲለዩ፣ በትምህርቱ ዙሪያ አማራጭ ዘዴዎች እንዲቀይሱ፣ ድክመትና ጥንካሬያቸውን እንዲለዩ፣ ራሳቸውን በራሳቸው እንዲያርሙ፣ የተለያዩ አገዛዎችንና ከምጋቢ ምላሾቻቸውና ከመምህሮቻቸው እንዲያገኙ ይረዳቸዋል፡፡ በመሆኑም ተማሪዎች በራሳቸው በመተማመን የመማርን ስኬት እንዲቀዳጁ ያደርጋቸዋል puhl(1997)፡፡

2.5. የተከታታይ ምዘናና ማጠቃለያ ምዘና ልዩነቶች

የሁለቱን ልዩነት አስመልክቶ USAID (2002) እንደገለጸው ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማሩ ተግባር በሂደት ላይ እያለ የሚፈፀም ምዘና ነው፡፡ አላማውም የተማሪውችን የመማር ዝግጁነት፣ግንዛቤ፣ችግር፣የማስተማሪያ ዘዴን ውጤታማነትና የመሳሰሉትን ለማረጋገጥ ነው፡፡ ተከታታይ ምዘና በመካሄድ ላይ ያለ የምንልበት ምክንያት የመማር ማስተማሩ ሂደት አካል በመሆኑ ነው፡፡ ተከታታያ ምዘና የተማሪዎችን መማር ለማሻሻል የሚያስችሉ ጠቃሚ መረጃዎችን ይሰጣል፡፡ ስለዚህ ተከታታይ ምዘና የአንድ ጊዜ ክንዋኔ ብቻ አይደለም፡፡

ማጠቃለያ ምዘና በተወሰነ ጊዜ ተማሪው የትምህርቱ ዓላማ ግብ ላይ መድረሱን መረጃ የሚጠናቀርበት ነው፡፡ ምንም እንኳን በዚህ የምዘና ዘዴ የተሰበሰበ መረጃ ጠቃሚ ቢሆንም ውስንነት ይንጸባረቅበታል፡፡ምክንያቱም መረጃው የተወሰኑ የተማሪውን የባህሪ ለውጥ ዘርፎች ብቻ መገምገም የሚያስችል መሆኑና እንዲሆም በዚህ የምዘና ስልት መረጃ የሚጠናቀረው በተወሰኑ ሳምንታት፣ወራት፣ወይም በአመት አንዴ በመሆኑ ጭምር ነው ፡፡ በመሆኑም አጠቃላይ ምዘና የአንድን ትምህርት መርሀ ግብር ውጤታማነት፣ የስረዓተ ትምህርት አተገባበርንና ተማሪዎችን ለተወሰኑ የተምህርት መረሀ ግብሮች ምደባን ለመገምገም እንደመሳሪያ የሚያግዝ ነው፡፡

Plessis and et. al (2003:7) ደግሞ የተከታታይ ምዘናና የማጠቃለያ ምዘና ልዩነቶችን በሚከተለው ሰንጠረዥ ገልጸውታል፡፡

ሠንጠረዥ 1- የተከታታይ ምዘናና የማጠቃለያ ምዘና ልዩነቶችን የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተከታታይ ምዘና	የማጠቃለያ ምዘና
- ተከታታይ ምዘና ወቅታዊና ተከታትይነት ባለው መለኩ በክፍል ውስጥ አመቱን በሙሉ የሚከናወን ነው፡፡	- ፈተና ሁልጊዜ ሳይሆን በግማሽ አመት፣ በአመት የፈተና ፕሮግራም ወጥቶለት የሚሰጥ ነው፡፡
- ተከታታይ ምዘና የተለያዩ የምዘና መሳሪያዎች (ስልቶች) በስፋት ለመገልገል ያስችላል፡፡	-በአብዛኛው በዕሁፍ ላይ ያተኩራል፡፡
- ተከታታይ ምዘና ሁሉንም የትምህርት አላማዎች ማለትም የእውቀትን፣ ስሜትንና የክህሎችን ክፍሎች ለመለካት ይችላል፡፡	-ፈተና በአብዛኛው እውቀትን መለካት ይችላል፡፡
- ተከታታይ ምዘና በክፍል ውስጥ የመምህሩ ክትትል የሚደረግበት ነው፡፡	ፈተና በሌላ አካል ሊዘጋጅ ስለሚችል ከክፍል መምህሩ ቁጥጥር ውጪ ሊሆ ይችላል፡፡
- በአይነት የተለያዩ የምዘና ተግባራትን የካትታል፡፡	አብዛኛውን ጊዜ በዕሁፍ የምዘና ተግባራት ላይ ያተኩራል፡፡
- ተከታታይ ምዘና ምጋቤ ምላሽ ከመምህሩና ከተማሪዎች እዲሰጣጡ ያደርጋል፡፡	ምጋቤ ምላሽ ብዙም አይሰጥም፡፡
-ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች እየሰሩ እንዲማሩ ያጠናክራል፣ ሽምደዳን አያበረታታም፡፡	- በአብዛኛው ተማሪዎችን ለሽምደዳ ያበረታታል፡፡
የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ ይሰጥበታል፡፡	የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ ብዙም አይሰጥበትም፡፡
ተከታታይ ምዘና መምህሩ እራሱን እንዲያሻሽል የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ እንዲመለከት ይረዳል፡፡	የተማሪዎችን ጥንካሬና ድክመት ለይቶ ለማስተካከል አይችልም፡፡

(Plessis and et al. 2003:7)

በአጠቃላይ ተከታታይ ምዘና ሂደታዊ በመሆኑ ተማሪዎችን በመመዘን የሚገኘው መረጃ የሚጠቀመው ተማሪው እንዲሻሻልና የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማሻሻል ሲሆን ፈተና ግን በባህሪው ውጤታዊ በመሆኑ ተማሪዎችን በመፈተን ከሚገኘው መረጃ "ወድቋል" ወይም "አልፏል" ብሎ ለማሳወቅ ወይም ውሳኔ ለመስጠት ነው፡

2.6. የተከታታይ ምዘና አጠቃቀም መርሆች

የተከታታይ ምዘና አጠቃቀምን አስመልክቶ የተለያዩ ምሁራንእንደሚከተለው ገልጸውታል

1. ምዘና ስለሚካሄዱባቸው የትምህርት ግቦችና አላማዎች ለተማሪዎች መግለጽና ማብራራት። በዚህ መሰረት መረጃ ሊሰበስቡባቸው የሚገቡ የተማሪዎች እውቀት፣ ክህሎትና ተግባሮችን መዘርዘር ያስፈልጋል (የመሰረታዊ ስልታዊ ግብ II 2000፡7)እና Shepard (2000:7)።
2. ተከታታይ ምዘና ከትምህርቱ ግብና አላማዎች ጋር የሚጣጣም መሆን አለበት። ለምሳሌ የሚመዘነው የተማሪዎች ችሎታ፣ ችግር መፍታት፣ ሙከራ ማካሄድ፣ መናገር፣ ማዳመጥ፣ ማንበብ መፃፍ ከሆነ አግባብነት ያለው የምዘና ስልት ሊቀየስለት ይገባል (USAID 2002)።
3. ምዘናውን ተግባራዊ ለማድረግ የተለያዩ የምዘና መሳሪያዎችን መምረጥ ።የሚመረጠው የተከታታይ ምዘና ስልት ከተማሪዎች ፍላጎት ጋር የተጣጣመ መሆን አለበት። ተገቢና ከተማሪዎች ፍላጎት ጋር የተጣጣመ ምዘና ተማሪዎች የቀሰሙትን ትምህርትና ችሎታቸውን ለማሳየት እድል ይሰጣቸዋል። በዚህ መልኩ የተመረጠው የምዘና ስልት ተማሪዎች ደካማ ጐናቸውን እንዲረዱና እንዲያሻሽሉ የሚያስችል ይሆናል። ጥሩ ምዘና ጥሩ ትምህርት ነው (NIED 1999:14)።
4. እያንዳንዱን የትምህርት ግብ መሳካቱን ለመገንዘብ የተለያዩ አመላካቾችን መጠቀም ። የአጭር መልስ ጥያቄዎች ተማሪዎች የቀሰሙትን እውቀት ሙሉ ስዕል አያሳይም። የተማሪውን እውቀትና ክህሎት ሙሉ ስዕል ማሳየት የሚያስችል የተለያዩ የምዘና ተግባራትን አዘጋጅቶ መጠቀም የተማሪውን ሙሉ

ስዕል ለማየት ያስችላል (አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት 1994)።

5. በምዘና ውጤት አጠቃቀም ጥንቃቄ ማድረግ። እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት ገለፃ በአሀዝ የተቀመጠ ውጤት የተማሪዎችን ችሎታ ሙሉ በሙሉ መግለጫ ሊሆን አይችልም። በሌላ በኩል የፅሁፍ ፈተና ጥያቄዎች ተማሪዎች በተለያየ መንገድና አጋጣሚ የቀሰሙትን እውቀት ሁሉ መላካት አይችሉም። በመሆኑም ተማሪዎች ከተለያየ አቅጣጫ ተመዝነው ያገኙት ውጤት በየምዘና አይነቶች በጥንቃቄ ተመዝግበው ሊቀመጡ ይገባል (አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት 1994፡12)።
6. የተከታታይ ምዘና እቅድ ማዘጋጀት። ተካታታይ ምዘና መቼ እንዴት እንደሚተገበር አቅጣጫ የሚያሳይ እቅድ ከአለታዊ የትምህርት እቅድ ጋር በመጣጣም በመቀናጀት መዘጋጀት አለበት (USAID 2002፡47)።

2.7. በተከታታይ ምዘና ሂደት የመምህራንን ውሳኔ የሚሹ ነጥቦች

በመማር ማስተማሩ ሂደት መምህራን የተማሪዎቻቸውን ትምህርት የመቀበል ችሎታ በልዩ ልዩ ዘዴዎች መመዘን ከዋና ዋና ተግባሮቻቸው መካከል አንዱና ዋነኛው ነው። ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ለማድረግ በክፍል ስራ፣ በቤት ስራ፣ በቃለ መጠይቅ ፣ በምልከታ፣ በቡድን ስራ ወዘተ በመሳሰሉት ዘዴዎች መረጃ ይሰበስባል። በዚህ መልኩ በሚሰበሰበውና በሚጠናቀረው መረጃ ላይ ተመስርተው መምህራን የራሳቸውን ውሳኔ በመስጠት ተገቢውን እርምጃ ይወስዳሉ።

በክፍል ደረጃ ውሳኔ የሚሰጥባቸው ጉዳዮች ላይ የተለያዩ መረጃዎችን ማገናዘብ ያስፈልጋል። መምህራን ከፈተና ብቻ በሚገኝ መረጃ ላይ መመስረት የለባቸውም። በሌሎች የተከታታይ ምዘና ዘዴዎችና መንገዶች የሚገኝ መረጃ ለውሳኔ እንደሚያገግል መገንዘብ ያስፈልጋል።

USAID (2002፡32) እንደተገለጸው መምህራን ከማስተማሪያ ጊዜያቸው ከ 1/3 እስከ ½ የሚሆነውን ጊዜ ለምዘናና ከምዘና ጋር ተያያዥነት ባላቸው ጉዳዮች ላይ ጊዜያቸውን

እንደሚያሳልፋ ይገልጻል። ይኸውም ትምህርት ከመስጠታቸው በፊት፣ እያስተማሩና ካስተማሩ በኋላ ነው። ውሳኔ የሚሰጡባቸውም ዋና ዋና ነጥቦች የሚከተሉት ናቸው።

1. ከማስተማር በፊት ውሳኔ የሚሰጡባቸው
   - እንዲሰጥ የታሰበው ትምህርት ሲታቀድ በታሳቢነት መወሰድ የሚገባቸው የተማሪዎች ችሎታ፣ ክህሎትና አመለካከት በምን ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ከተማሪዎች ውጤትና ከምልከታ መረጃ ማሳባሰብ፣
   - የተማሪዎች መጻሕፍት የተማሪዎችን የመማር ፍላጎት የመቀስቀስ አቅም፣ የአዘገጃጀታቸው ማራኪነት፣ በውስጣቸው ስላካተቷቸው ቁም ነገሮች የሚሰጠው ዋጋ፣ የሙከራ ጥያቄዎች ወዘተ በሚመለከት መረጃ ማሰባሰብ፣
   - መምህሩና ተማሪዎች ምን የትምህርት ክንውኖች ማካሄድ እንዳለባቸውና ምን አይነት ክንውኖች ተማሪዎችን እንደሚያስደስቱ፣ የትኞቹ የተከታታይ ምዘና ክንውኖች ቀደም ሲል ተማሪዎችን ለጥሩ ውጤት እንዳበቁ መረጃ መሰብሰብ፣
   - ተማሪዎች ማወቅ ያለባቸውን እውቀት፣ ክህሎትና አመለካከትን መወሰን ። ይህም የሚሆነው በትምህርቱ አጠቃላይና ዝርዝር አላማዎች ላይ የተሰበሰቡትን መረጃዎች መሰረት በማድረግ ነው።
   - በክፍል ውስጥ የመማር ማስተምር ክንውኑ ተማሪዎችን እንዴት እንደሚቀመጡ መወሰን።ይህን ለመወሰን የትኞቹ ተማሪዎች የተለየ ችሎታ አላቸው? ቀደም ሲል የተሻለ ውጤት የተመዘገበው ተማሪዎቹ በምን መልኩ ተቀምጠው ነበር? በተሰኙ ጥያቄዎች ዙሪያ መረጃ ማሰባሰብ ያስፈልጋል።

2. በማስተማር ሂደት የሚደረጉ ውሳኔዎች

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት(1994) ገለፃ የመማር ማስተማሩ ስራ እየተከናወነ የመምህራንን ውሳኔ የሚሹ ጉዳዮች መኖራቸው አያጠያይቅም።

እነዚህም ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው፡፡

- የማስተማሩ ሂደት እንደፈለጉት ስለመካሄዱና አለመካሄዱ መወሰን፡፡በሂደት ተማሪዎቻቸው ትምህርቱን በተፈለገው መንገድ መከታተላቸውን ለማረጋገጥ የተማሪዎችን ተሳትፎ፣ ለጥያቄዎች የሚሰጧቸውን መልስ፣ እርስበርሳቸው ያላቸውን መስተጋብር የሚያመላክት መረጃ በምልከታ፣ በክፍል ስራ፣ በቡድን ስራና በሌሎች መንገዶች መረጃ መሰብሰብ፣
- መምህራን በስራቸው/በማስተማሩ/ ይበልጥ ውጤታማ እንዲሆኑ መወሰድ ያለበት እርምጃዎችን መወሰን ፡፡ በዚህ ረገድ ተማሪዎቹ ስለሚፈፅሟቸው ስህተቶች አማራጭ የማስተማሪያ ዘዴዎች፣ የማስተማር ተግባራት፣ የየትኞቹ ተማሪዎች ተሳትፎ የጐላ ወይም አናሳ እንደሆነ፣ የትኞቹ ተማሪዎች የስነስርዓት ጉደለት እንደሚያሳዩና ለምን እንደሚሳዩ ወዘተ የሚያመለክቱ መረጃዎችን መሰብሰብና መጠቀም፣
- መምህራን ለተማሪዎች በግልም ሆነ በቡድን ስለሚሰጡት ገንቢ አስተያየት መወሰን፡፡ እያንዳንዱ ተማሪ ምን መሻሻል እንዳሳየ፣ ምን ድክመት እንዳለበትና ምን ቢደረግ መሻሻል ሊያሳይ እንደሚችል መምህራን ምክር በመስጠትና በመርዳት ስለተማሪዎቹ ጠንካራና ደካማ ጐን የሚያመለክቱ መረጃዎችን በየጊዜው ማሰባሰብና መጠቀም ወሳኝነት አለው፡፡
- ከአንድ ርዕስ ወደሚቀጥለው ርዕስ ለማሸጋገር መወሰን ፡፡ ይህ ውሳኔያቸው የሚተገበረውም ተማሪዎች የተሰጠውን ትምህርት ለመረዳታቸው ተከታታይነት ባለው መልኩ በቃል ጥያቄ፣ በቤት ስራ፣ በክፍል ስራ፣ በቡድን ስራ፣ በሙከራ ወዘተ መረጃ በማሰባሰብ ሊሆን ይችላል፡፡

3. ከማስተማር በኋላ የሚደረጉ ውሳኔዎች

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት(1994) ገለፃ የአጭርና የረዥም ጊዜ የማስተማር አለማዎችንና ግቦችን ተፈፃሚነት አስመልክቶ ተማሪዎች ውጤታማ ስለመሆንና አለመሆናቸው መምህራን ይወስናሉ፡፡ ለውሳኔያቸው መሰረት የሚያደርጉትም በክፍል ሙከራ፣ ፕሮጀክት ስራ ውጤቶች በምልከታና በቃለ

መጠይቅ ያሰባሰቡትን መረጃ መሰረት በማድረግ ነው፡፡

- መምህራን የተማሪዎቻቸውን የትምህርት እንቅስቃሴ በሚመለከት ለተማሪ ወላጆች መግለጫ መስጠት ይኖርባቸዋል፡፡ ስለሆነም የተማሪዎቻቸውን ጠንካራና ደካማ ጐን መለየት አለባቸው፡፡ ለውሳኔ የሚያበቋቸው መረጃዎች የሚሰበሰቡት ከተማሪዎች የክፍል ተሳትፎ፣ ከምልከታ፣ ከቤት ስራ፣ከቡድን ስራ፣ ከፕሮጀክት ስራ ውጤቶች ወዘተ ይሆናል፡፡
- መምህራን አንድ ክፍለ ትምህርት ካስተማሩ በኋላ እያንዳንዱ ተማሪ ምን ያህል ትምህርቱን እንደጨበጠ ለማረጋገጥ ምን አይነት ምዘና ማካሄድ እንዳለባቸው ይወስናሉ፡፡ ይህም የሚሆነው በየጊዜው በሰጡት ሙከራዎች፣ የፕሮጀክት ስራዎች፣ የክፍልና የቤት ስራዎች፣ የቡድን ስራዎች ወዘተ ከተማሪዎች ያገኙትን ውጤት በማጠናቀር ነው፡፡
- መምህራን ትምህርቱን በአጥጋቢ ሁኔታ ስለማስተማራቸውና አለማስተማራቸው ይወስናሉ፡፡ ለዚህ ውሳኔ የሚያበቃቸውን መረጃ የሚሰበስቡት ለተማሪዎች ከተሰጡ ተግባራት ውጤቶች ጥንቅርና በተማሪዎች የትምህርት ተሳትፎ ላይ በተደረጉ ምልከታዎች ላይ በመመርኮዝ ነው፡፡
- ተፈላጊውን ውጤት ለማምጣት አገልግሎት ላይ የዋሉ መጻህፍትን ብቃትና ተገቢነት በሚመለከት መምህራን ይወስናሉ ፡፡ ይህን መረጃ የሚያገኙት ተማሪዎች ለትምህርት ክንውኖችና ለማስተማሪያ መጻህፍት የሚያሳዩት አመለካከት፣ የትምህርት ተሳትፎና የትምህርት ውጤት ጥንቅሮች መሠረት በማድረግ ነው፡፡

2.8. የተከታታይ ምዘና አተገባበር ደረጃዎች

ተማሪዎች በትክክል መማራቸውን ወይም ያጋጠማቸው ችግር መኖርና አለመኖሩ የሚታወቀው በየጊዜው ምዘና በማካሄድ ነው ፡፡ ሌላ በኩል በየጊዜው ፈተና መስጠት ተከታታይ ምዘና ማካሄድ ማለት አይደለም፡፡ከፈተና ሌላ ሌሎች የመመዘኛ መሳሪያዎችን በመጠቀም በየእለቱና በየጊዜውም ተማሪዎችንም በክፍል ውስጥ በቡድን ስራ የሚያደርጉትን ውይይት በመመልከትና በማዳመጥ፣የሰሩትን የቤት ስራና የክፍል

ስራዎችና ተሳትፏቸውን በመመልከት መመዘና ይቻላል።

በመሆኑም በክፍል ውስጥ የተከታታይ ምዘና አተገባበር ደረጃዎች አሉት።ይህም የክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘና በሶስት ደረጃ ሊካሄድ ይችላል። ይኸውም በክፍለ ትምህርት መግቢያ፣ በመማር ማስተማር ሂደትና በክፍል ትምህርቱ ማጠቃለያ ይከናወናል ዳንኤል (1999፡7) እና የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ (2002፡10)። በሶስቱም ደረጃዎች የሚከናወኑትን ማለትም የተማሪውን ምዘናና የምዘና መሳሪያዎች ተግባራት በሚከተለው ሰንጠረዥ ለማቅረብ ተሞክሯል።

ሠንጠረዥ 2- የተከታታይ ምዘና አተገባበር ደረጃዎችን የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ.ቁ	ደረጃ	መሪ ጥያቄ	የምዘና ስልቶች	ተግባራት
1	መግቢያ	ተማሪዎች ካላቸው ልምድ ፍላጎትና አመለካከት አንፃር ምን መማር ይፈልጋሉ?	- ምልከታ - ቃለ መጠይቅ -የቡድን ውይይት - ቴስት	-ያልተደራጀ ምልከታ ማካሄድ -ቃለ መጠይቅ ማካሄድ -የቡድን ውይይት ማድረግ -ለመማር ዝግጁነትን የሚፈትሹ ጥያቄዎችን በማዘጋጀት ቴስት መስጠት
2	በመማር ማስተማር ሂደት	- በተፈለገው መልክ ተማሪዎች ትምህርታቸውን እየተከታተሉና እያሻሻሉ ነውን? - በመማር ሂደት ላይ ተፅዕኖ ያደርጉ ነገሮች ምንድን ናቸው? -የተጠቀምንባቸው የማስተማሪያ ዘዴዎችና መርጃ መሳሪያዎች ምን ያህል አግባብነት አላቸው? - በቀረበው ትምህርት ተማሪዎች ምን ያህል ረክተዋል?	- የቃል ጥያቄ -የቡድን ውይይት - ቴስት -መልመጃዎች -የክፍል ስራ - የግል ምዘና - የቢጤ ምዘና	- የተቀነባበረ ምልከታ ማካሄድ - ቴስት ማዘጋጀትና መስጠት - መልመጃዎችን የክፍል ስራ መስጠት፣ - ተማሪዎች በትምህርቱ ላይ የግል አስተያየት እንዲሰጡ ማድረግ
3	በክፍለ ጊዜው ማብቂያ	- የትምህርቱ አላማዎች ምን ያህል በተማሪዎቹ ግንዛቤ አግኝተዋል? - ተማሪዎች ምን ያህል የሚፈለገውን የባህሪ ለውጥ አምጥተዋል? -በአጠቃላይ ተማሪዎች በዕለቱ ትምህርት ረክተዋል? ተደስተዋል?	- ቴስት - ምልከታ -የቡድን ውይይት - የግል ግምገማ	- ቴስቶችን አዘጋጅቶ መስጠት፣ -የተደራጀ የምልከታ ቅጽ በማዘጋጀት ምልከታ ማሄካድ -ተማሪዎችን የግል አስተያየት እንዲሰጡ ማድረግ፣

ምንጭ፡- (አገር አቀፍ ፈተናወች ድርጅት (1994፡86)

ከላይ በሰንጠረዠ እንደቀረበው በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘና ማካሄድ የሚከተሉትን ተግባሮች ለማከናወን ያስችላል።

- ተማሪዎች ትምህርታቸውን በአግባቡ እየተከታተሉ ስለመሆናቸው ለማወቅ፣
- ተማሪዎች በሂደት ያሳዩትን መሻሻል ለመገንዘብ፣
- የመማር ችግር ያለባቸውን ለመለየትና አስፈላጊውን እርዳታና እርምት ለመስጠት፣
- አስተማማኝ አስተያየት ለተማሪዎች ለመስጠት፣
- ምቹ የሆኑ የማስተማሪያ ቴክኒኮችንና ቁሳቁሶችን ለመምረጥ፣
- በመማር ማስተማሩ ሂደት መሻሻል የሚገባቸውን ሁኔታዎች ለመወሰን፣
- በአጠቃላይ የትምህርቱ መርሃ ግብር በክፍል ደረጃ ስለመተግበራቸው ለማረጋገጥ።

2.9. የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች

መምህራን ሁሉም ተማሪዎች የተሟላ የትምህርት ዕድል እንዲያገኙ የሚያስተምሩትን ትምህርት ይዘት በአግባቡ እንዲጨብጡ የሚያደርግ የተከታትይ ምዘና መሳሪያዎችን ማዘጋጀትና መጠቀም እንደአለባቸው Plessis and et.al (2003)ይገልጻሉ። በመሆኑም መምህራን የተለያዩ የተከታታይ የምዘና ስልቶችን በመጠቀም ተማሪዎችን ለመመዘን፣ የተማሪዎችን ችሎታ ለማወቅና ተገቢ መረጃ ለማግኘት ይረዳቸዋል።

በሌላ በኩል ደግሞ የአንድ ወቅት ወይም የማጠቃለያ ፈተና የተማሪውን ሁለንተናዊ ገጽታ በትክክል የሚሳይ አይደለም ። ይህ አይነቱ ፈተና የተማሪውን እውቀት ቢመዝንም ከዚህ በተጨማሪ ሌሎች ያስተሳሰብ፣የፍላጉትና የስሜት እንዲሁም የክህሎት ደረጃዎችን የሚለኩ የምዘና ስልቶችን በቋንቋ ትምህርት ምዘና ማካተት አስፈላጊ ነው። ከዚህ አንፃር የቋንቋ መምህራን የተለያዩ የምዘና መሳሪያዎችን በመጠቀም ተከታታይ ምዘናዎችን በማካሄድ በመማር ማስተማሩ ሂደትላይ የሚታዩ ልዩልዩ ክፍተቶችን በመለየት ወቅታዊ እርምት መስጠት አስፈላጊ እንደሆነ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡6) ይገልጻል። ከዚህ በተጨማሪ በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች ትምህርቱን በሚገባ መከታተልና አለመከታተላቸውን ለማወቅ፣ የተማሪዎች ድክመትና ጥንካሬ ለመለየት በተቻለ መጠን በርካታ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን

መጠቀም አስፈላጊ እንደሆነ (የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II 2002፡13) ይገልጻል፡፡

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ለማንኛውም የትምህርት አይነት የሚጠቅሙ ቢሆኑም ከቋንቋ ትምህርት ጋር በማዛመድ መጠቀሙ አስፈላጊ ነው፡፡

2.9.1 የቢጤ ምዘና

በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች በግልም ሆነ በቡድን የሰሩትን ስራ ከቢጤዎቻቸው ጋር በመሆን ስራቸውን እርስ በእርስ በመተራረም የሚማማሩበት እንደሆነ Farrel (2001:12) ይገልጻሉ፡፡ ከዚህ በተጨማሪ የቢጤ ምዘና ተማሪዎች ሀሳባቸውን በነጻነት እንዲገልጹ ይረዳቸዋል፡፡ ቢጤዎቻቸው ከስጧቸው ምጋቤ ምላሽና ካዩባቸው ችግሮች ተነስተው ስለራሳቸው ጥንካሬና ድክመት ግንዛቤ እንዲያገኙ ይረዳቸዋል፡፡

2.9.2 የቃል ጥያቄ

የመማር ማስተማሩን ሂደት ውጤታማ ለማድረግ ተማሪዎችን የተለያዩ የቃል ጥያቄዎች በመጠየቅ ማሳተፍ ያስፈልጋል፡፡ በመሆኑም በዚህ ዘዴ ተማሪዎቹ ትምህርቱ የገባቸውና ያልገባቸው መሆኑን ለማረጋገጥ፣ መምህራን ከዚህ ተነስተው ምጋቤ ምላሽ ለመስጠትና ተማሪዎችን ለማርዳት ያስችላቸዋል Bock and et. al (2003)፡፡ እንደ OKA (1999) ገለፃ ደግሞ የቃል ጥያቄ የመምህራንንና የተማሪዎችን መስተጋብር የማጠናከር ዕድሉ ሰፊ ነው፡፡ ምክንያቱም መምህራን ከተማሪዎቹ ጥያቄ ተነስተው ሀሳባቸውን ለማጠናከርና ለማስተካከል ይረዳቸዋል፡፡ በቃል ጥያቄ የሚደረግ ምዘና የተማሪዎችን ግንዛቤ ለመከታተል፣ እውቀትን ተጠቅሞ የመተግበር ብቃትን ለማጠናከር፣ ተሳትፎን ለማበረታታት፣ ያለፈውን ትምህርት እውቀትና ልምድ ከአዲሱ ትምህርት ጋር ለማቆራኘት፣ችግራቸውን በቀላሉ ለመቅረፍ እና ፍላጐት ለማጫር ያገለግላል፡፡

2.9.3. የቡድን ምዘና

እንደ Plessis and et.al(2003:24)ገለጻ የቡድን ምዘና በተወሰኑና በተመረጡ ተግባራት የቡድን አባላትን ማሳተፍ የሚያስችሉ ተደርገው መታቀድ አለባቸው። በቡድኑ አባላት ወይም እያንዳንዱ ተማሪ የሚሰጣቸውን ተግባር ሲሰሩ፣ ንግግር ሲያደርጉ የሰሩትን ስራ ሲያቀርቡ፣ ጥያቄዎችን ሲያነሱ፣ የተለያዩ ሀሳቦችን ሲያቀርቡ መረጃ መሰብሰብ ይቻላል።ከዚህም በተጨማሪ Puhl (1997:7) እንደገለፁት የቡድን ምዘና ጠቀሜታው በቡድኑ አባላት መካከል ለመነቃቃትና መንፈስን ለማነሳሳት፣እርስበርስ የመማማር ሁኔታን ለመፍጠር፣ ተማሪዎችን በሂደት ለማሻሻል፣ ተግቦቦትን ለማዳበር፣ ተማሪዎች በቡድን ውስጥ የራሳቸውን ስራ እንዲሰሩለማድረግ፣ያላቸውን የታመቀ እውቀት ለማውጣት እድል ይፈጥራል።

2.9.4 የመረጃ ጥንቅር ምዘና

እንደ Plessis and et.al (2003:25) ገለጻ የመረጃ ጥንቅር ስርዓት ባለው መልኩ መረጃው ተሰብስቦ የተማሪዎችን ስራ መግለፅ የሚችል ነው። በአንድ የትምህርት አይነት ጥራታቸውን፣ እድገታቸውንና ችሎታቸውን ለመመዘን መረጃ የሚጠናቀርበት ሰነድ ነው። ይህም በወር፣ በሰሚስተርና በዓመት ውስጥ የተከናወኑት ተግባራት ተሰብስቦ የሚያዝበት ነው።

የመረጃ ጥንቅር ምዘና የተማሪዎችን ዝርዝር የሆነ ችሎታና ብቃት ለመመዘን መረጃ የሚሰበሰብበት ነው። ይህም መረጃ በሚገባ የተደራጀ መሆን ይገባዋል።

እንደ Desalegn and Girma (2009) ገለፃ መረጃ ጥንቅር በእያንዳንዱ ተማሪ የተሰሩ የተለያዩ ተግባራትን የያዘ፣ የተማሪዎችን ስራ እንዲናገር ተደርጎ የሚዘጋጅና የተማሪውን ብቃት ለመለካት በተከታታይ ምዘና ተግባራዊ የሚያደረግ ስልት ነው።በመሆኑም የመረጃ ጥንቅር ስለተማሪዎች ጥንካሬና ድክመት ከፊተና የበለጠ መናገር ይችላል፤የተማሪዎችን ችሎታ፣ አመለካከት፣ መሻሻልና ማደግ በመመልከት ፣የተማሪዎችን የመማር ሂደትና እድገት ያሳያል።

2.9.5 የቤት ስራ

እንደ Oka (1999)ገለጻ ተከታታይ ምዘና ከሚተገበርባቸው ስልቶች አንዱ የቤት ስራ ነው። በመማር ማስተማሩ ሂደት ለተማሪዎች የሚሰጣቸውን የተለያዩ ተግባራት ከትምህርት ቤት ውጪ በራሳቸው የሚሠሩበትን ሁኔታ ማመቻቸት ይገባል። ይህም የተማሪዎችን የመማር ፍላጐት ለማጠናከርና ለመገፋፋት ይጠቅማል። እንዲሁም ተግባራዊ ስራን ለማለማመድ ያገለግላል። የቤት ስራ እያንዳንዱ ተማሪ በትምህርቱ ውጤታማ መሆኑንና ያመጣውን ለውጥ ለመፈተሽ ያገለግላል። ከዚህም በተጨማሪ ተማሪዎቹ ትምህርቱ ያልገባቸው ከሆነ እንደገና ለመከለስና የማስተማር ስልቱን ለማሻሻል መረጃ ያገኙበታል። መምህራን ለተማሪዎች የተሰጣቸውን የቤት ስራ በመመልከት፣ ደብተራቸውን በማረምና በመጠየቅ ስለተማሪዎቹ የመማር ሁኔታ መረጃ ሊያገኙ ይችላሉ።

2.9.6 እየወጡ ማቅረብ

በተማሪዎች የሚቀርቡ ጨዋታዎች፣ እንቆቅልሾች፣ የማስመሰል ጨዋታዎች፣ድራማ ማቅረብ ወዘተ የመሳሰሉት የተማሪዎችን አካላዊ ሁኔታ፣ እርስ በእርስ ያላቸውን የመግባባት ሁኔታ፣ የተማሪዎችን አመለካከት፣ አንብቦ የመረዳት ችሎታቸውንና የንግግር ችሎታቸውን ለመመዘን መረጃ የምናገኝበት ስልት እንደሆነ የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II (2002:12) ይገልፃል። መምህራን የመከታተያ ቅፅ በማዘጋጀት የተማሪዎችን ሁኔታ መከታተል አስፈላጊ እንደሆነም ይገልፃል።

2.9.7 አጫጭር የፅሁፍ ፈተናዎች

በፅሁፍ የሚሰሩ አጫጭር መልመጃዎችን በመስጠት የተማሪዎችን ሁኔታ ለመመዘን ይቻላል። በክፍለ ጊዜው መጀመሪያ ላይ አጫጭርና በፍጥነት የሚሰሩ መልመጃዎችን መስጠት ተማሪዎች ያለፈውን ትምህርት ምን የህል እንደሚያስታውሱት ለማወቅና ወደ አዲሱ ትምህርት ለመግባት እንደሚረዳ የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II(2002:11) ይገልፃል። መምህራን ይህን በሚያደርጉበት ጊዜ እያንዳንዱ ተማሪ የሰጠውን መልስ እየዞሩ በመመልከት ጥያቄዎቹን በተደጋጋሚ ያልመለሱ ተማሪዎችን

ስም ዝርዝር በመፃፍ የማሻሻያ ትምህርት የሚያስፈልጋቸውን ተማሪዎች ለመለየትና እገዛ ለማድረግ ያስችላቸዋል።

2.9.8 ፕሮጀክት

ፕሮጀክት ተማሪዎች የተማሩትን ነገር ምን ያህል በተግባር እንደሚያውሉት ለማወቅ የሚደረግ የምዘና ስልት ነው። በግልም ሆነ በቡድን የሚሰሩ የተለያዩ ፕሮጀክቶች በቅድሚያ ታቅዶ የተማሪዎችን ችሎታና ተግባራዊ ስራ ለማውጣት የሚያስችል ቢሆን ይመረጣል በመሆኑም ተማሪዎች የተማሩትን ነገር ምን ያህል ተግባራዊ እንደሚያደርጉ ለማወቅ ያስችላል። ፕሮጀክት የተማሪዎችን እውቀትና ችሎታ ለማሳደግ፣ የተማሩትን ፅንሰ ሃሳብ ከነባራዊው እውነት ጋር በማገናኘት በተግባር ለመመዘን የሚያስችል የምዘና ስልት እንደሆነ Farrel (2001:26) ይገልፃሉ።

2.9.9 የምልከታ ምዘና

በምልከታ የሚደረግ ምዘና የማየት፣ የመስማትና የመዳሰስ ስሜትን በመጠቀም መረጃን የመሰብሰብ ዘዴ ነው። በዚህ የምዘና ስልት የተማሪዎችን ተግባራዊ ባህሪ በቀላሉ ለመገንዘብ ይቻላል። ምልከታ አብዛኛውን ጊዜ መምህራን በክፍል ውስጥ ተማሪዎቻቸውን ለመመዘን የሚጠቀሙበት ስልት ነው። በመሆኑም ተማሪዎች ሲወያዩና የተለያዩ የክፍል ውስጥ ተግባራትን ሲያከናውኑ መምህራን እየተዘዋወሩ ያጋጠሟቸውን ችግሮች መጠየቅና መርዳት አለባቸው (NIED 1999፡19)።

ምልከታ ተማሪዎች ከክፍል ጓደኞቻቸው ጋር ተግባብተው የመስራት ችሎታቸውን ለመገምገም በሚፈልግበት ጊዜ ተማሪዎቹም በቡድን ስራዎች ውስጥ በማሳተፍ እንቅስቃሴያቸውን መመልከት ያስፍልጋል። ለእያንዳንዱ ተማሪ የተሰጠውን የክፍል ወይም የቤት ስራ መስራት አለመስራቱን መመልከት ያስፈልጋል (የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II 2002:10)።

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት(1996፡12) ገለጻ ደግሞ በምልከታ ከወረቀትና እርሳስ ፈተና ውጭ ተማሪዎች የሚያሳዩአቸውን ልዩልዩ ክሂሎች (መናገር፣መፃፍ፣ማዳመጥ፣ንባብ ወዘተ የመሳሰሉትን የባህሪ ለውጦች መገምገም ይቻላል።በምልከታ ግምገማ ስልት የተለያዩ የመመዘኛ መሳሪያዎችን በመጠቀም ተማሪዎችን መመዘን ይቻላል ።ከነዚህም የመመዘኛ መሳሪያዎች ውስጥ

1. ባህሪያትን መመዝገብ (Anecdotal records)

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት(1996፡12) ገለፃ ይህ ዘዴ በየእለቱ በድንገት የተከሰተን የተማሪውን ጥሩ ወይም መጥፎ ባህሪን አጠር ባለ መንገድ መረጃ የሚመዘገብበት ስልት ነው። ይህ ዘዴ በተማሪዎች ላይ በየጊዜው የተደረጉ የባህሪ ለውጦችን ለማሳየት ያስችላል። በመማር ማስተማሩ ሂደት ከክፍልም ሆነ ከክፍል ውጭ ተማሪዎች የሚያሳዩትን ልዩ ልዩ እውቀት፣ ችሎታና ልምድ መዝግቦ በመያዝ ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠት ያገለግላል። አንድ ተማሪ በተለያዩ ሁኔታዎች እንዴት እንደሚማርና ነገሮችን እንደሚያከናውን፣ ምን ባህሪያትን እንደሚያሳይ ፍንጭ ይሰጣል። ይሁንና በየጊዜው መምህራን የሚያገኙትን መረጃ ሙሉ በሙሉ በአዕምሮአቸው ቀርፀው በቂ አስተያየት ስለተማሪዎች ለመስጠት ስለሚከብድ መረጃዎችን መዝግበው መያዝ ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠትና የተማሪዎችን ግላዊና ማህበራዊ ግንኙነት፣ ስሜት፣ ፍላጎት ወዘተ ለመግለፅ ይረዳል። ይህ ስልት ባህሪው ሲከሰት የሚመዘገብ ነው።

የባህሪ መግለጫ ዘዴ ሲዘጋጅ አስተያየት ለመስጠት በሚያመች ሁኔታ የእያንዳንዱን ተማሪ ድክመትና ጥንካሬ ማሳየት በሚያስችል መልኩ ነው። መሳሪያው ሲዘጋጅ ክፍትና ዝግ መሆን አለበት። ክፍት ሆኖ የሚዘጋጀው የባህሪያት መግለጫ ዘዴ ተማሪው የተለያየ ባህሪ ሲያሳይ ሰፋ አድርጎ ለመመዝገብ እንዲቻል ነው። በመሆኑም ይህ ስልት በሁለት ደረጃ ይከናወናል። መጀመሪያ የተከሰተውን መጥፎ ወይም ጥሩ ባህሪ መግለፅ፣ ቀጥሎ ስለሁኔታው አስተያየት ወይም ትርጉም መስጠት ያስፈልጋል። በተጨማሪም የባህሪ መግለጫ ዘዴ የሚከተሉት ጠቀሜታዎች እንዳሉት ሀገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1994) ይገልፃል።

- በዕለታዊ ድርጊቶች ላይ ተመስርቶ ሀተታዊ መግለጫ ለመስጠት ያስችላል፣
- ቅድመ ዝግጅት ሳይደረግ ሁኔታው እንደተከሰተ ብቻ ይመዘገባል፣
- ስለድርጊቱ ሁኔታ ግልፅ የሆነ ስዕላዊ መግለጫ ይሰጣል፣
- ያአንድን ተማሪ ሁኔታ ደጋግሞ ለረጅም ጊዜ መረጃ ለመያዝና ለማወቅ ያስችላል፣
- መምህራን በክፍል ውስጥና ከክፍል ውጭ ሚታዩትን የተማሪዎች ባህሪያት ለመከታተል ያስችላቸዋል።
- እያንዳንዱ ተማሪ በትምህርቱ ምዕራፍ መጨረሻ ምን ለውጥ እንዳመጣ ይዘቱንና አለማሀውን አዋህዶ መማሩን ለመከታተል ያስችላል፣

2. የባህሪ መቆጣጠሪያ ዝርዝሮች (Checklists)

ዝርዝር የባህሪ መከታተያ ቅፅ ለዝቅተኛ የክፍል ደረጃ በጣም አስፈላጊ መሳሪያ ነው። ምክንያቱም የተማሪዎች ባህሪ የሚለካው ከፈተና ይልቅ በአብዛኛው በምልከታ ላይ ያተከረ በመሆኑ ነው። ባህሪው መንፀባረቁንና አለመንፀባረቁ ወይም መከናወን አለመከናወኑን "አዎ" ወይም "አይደለም" በሚል ዳኝነት ብቻ በመመዝገብ የመመዘን ስልት ነው። በመሆኑም በቀረበው ትምህርት አላማ ላይ ተመስርቶ መመዘን ያለባቸውን ባህሪያት ዝርዝር በማውጣት እያንዳንዱ ተማሪ በትክክል ለማከናወን መቻልና አለመቻሉን ለማረጋገጥ የሚያስችል ስልት ነው Plessis and et.al (2003፡29)።

3. የነጥብ መስጭያ ስኬል /Rating Scale/

እንደ Plessis and et.al ገለፃ ልዩ ልዩ መመዘኛዎችን መጠቀም ሁሉንም የተግባር ባህሪ አይነቶች (የአሰራር ሂደት፣ የተግባር ውጤትን ወይም ግላዊና ማህበራዊ ተግባራትን) መጠን፣ ደረጃ ብቃትና ጥራት ለመመዘን የሚያስችል ስልት ነው። የተማሪዎችን የመማርና የእድገት ሁኔታ በተገቢው መንገድ ለመመዘን የሚከተቱ የስብዕና ባህሪያት ዝርዝር በጥራት መገለጽ አለባቸው ። ምክንያቱም አንድ የመለኪያ ስኬል በውስጡ በምልከታ በግልፅ ሊዳኙ የሚችሉ ዝርዝር ባህሪያትን አካቶ ስለሚይዝ ነው።

የነጥብ መስጫ ስኬል መመዘኛዎች በሦስት መንገድ ይገለፃሉ። እሱም አሀዛዊ ነጥብ መስጫ፣ የግራፍ ነጥብ መስጫና የገለፃ ነጥብ መስጫ ናቸው። የባህሪ ደረጃው ከዝቅተኛ እስከ ከፍተኛ፣ ከምንም እስከ ሁልጊዜ፣ ከመጥፎ እስከጥሩ የመለኪያ ደረጃዎች ይሆናሉ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት (1996፡12)።

2.10. በተከታታይ ምዘና ሂደት ተማሪዎችን ለመርዳት የሚያስችሉ መንገዶች

እንደ Plessis and et.al (2003፡11)ገለፃ በተከታታይ ምዘና ሂደት ምጋቤ ምላሽ በመስጠት፣የማጠናከሪያና የማስተካከያ እገዛ በመስጠት ተማሪዎችን መርዳት ይቻላል ።

1. ምጋቤ ምላሽ

Plessis and et.al (2003) እንደገለጹት ምጋቤ ምላሽ ተማሪው ለመሻሻል የሚጠቀምበት መረጃ ነው። ምጋቤ ምላሽ መምህሩ ተማሪዎች በመማር ሂደት የሚያከናውኑትን ተግባራት፣ የሰሩትን ስራና የሰጡትን መልስ በመመርመርና በመተንተን ያገኘውን መረጃ ለተማሪዎች መልሶ የሚያሳውቅበት መንገድ ሲሆን ተማሪዎች፡ አፈጻጸማቸውን ወይም ክንዋኔያቸውን እንዲያውቁ ይረዳቸዋል። በመሆኑም ምጋቤ ምላሽ ተራ ምልክት ወይም ቁጥር አይደለም። ይልቁንም ጥሩ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ስራ ገላጭ፣ ክንዋኔና ዝርዝር አላማ ላይ የተወሰነ ፣ተማሪው እንዴት እንደሚሻሻል የሚደረግለትን ድጋፍ የያዘ ነው።

USAID (2002)ደግሞ ምጋቤ ምላሽ ጥንካሬን፣ መሻሻል የሚፈልገውንም የማሻሻያውን መንገድ የሚያሳይ እንደሆነ ይገልጻል ። ተማሪዎች በቃል ወይም በጽሁፍ መልክ ለጓደኞቻቸው ምጋቤ ምላሽ ሊሰጡ ይችላሉ። ተማሪዎች ስራቸውን እንዲቀያየሩና ምጋቤ ምላሽ እንዲሰጣጡ ማድረግ ይቻላል። ወይም ተማሪዎች አሳይምቶችን በግል ሰርተው ካጠናቀቁ በኋላ ተማሪዎችን ጥንድ ጥንድ እንዲሆኑና አሳይምንቱን እንዲቀያየሩ፣ ጥንዶቹ ከሌሎች ጥንዶች እንዲገናኙና በጥንድ ያነሷቸው አስተያየቶች

ላይ እንዲወያዩ ማድረግ ይቻላል። በዚህ ሁኔታ ተማሪዎች የተወያዩበትን አስተያየት በመጠቀም የግል ስራቸውን ለማሻሻል ይጥራሉ።

2. የማስተካከያ እገዛ

የማስተካከያ እገዛ የመማር ችግር ያለባቸውን ወይም ችግሮቻቸውን እንዲወጡ ለማድረግ የሚያስችል አጋዥ ስልት ነው።ተማሪዎች አንድን ነገር ሲሰሩ ችግር ሲያጋጥማቸው መምህሩ የማስተካከያ ድጋፉ መስጠት እንዳለበት Plessis and et.al (2003፡9) እና የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ‖ (2002፡2) ይገልፃሉ።በመሆኑም በመማር ማስተማሩ ሂደት የቋንቋ መምህራን የተማሪዎችን ችግሮች በመለየት የማስተካከያ እገዛ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል ።

3. የማጠናከሪያ እገዛ

በመማር ማስተማሩሂደት ተማሪዎችን በትምህርታቸው ውጤታማ ለማድረግ የማጠናከሪያ እገዛ ማድረግ አስፈላጊ ነው። እንደ የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ ‖ (2002፡23) Plessis and et.al (2003) ገለፃ የማጠናከሪያ እገዛ በክፍል ውስጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት ፈጥነው ለሚረዱ ተማሪዎች እውቀታቸውንና ችሎታቸውን የሚያጎለብት እገዛ ማድረግ ነው ።አንዳንድ ተማሪዎች አንድን ሀሳብ ለመረዳት ወይም ለመማር የሚወስድባቸው ጊዜ ረዘም ሊል ይችላል። በዚህ ጊዜ መምህሩ ይህን ቀስ እያለ የሚገባውን ተማሪ እርዳታ በሚያደርግበት ጊዜ የፈጣን ተማሪዎችም የሚጠቅም ተግባር መስጠት ይኖርበታል።

2.11. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የሚያጋጥሙ ችግሮች

ሀ. የመምህራን ግንዛቤ ማነስ

በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር ከሚያጋጥሙ እንቅፋቶች ውስጥ አንዱ የመምህራን ግንዛቤ ማነስ ነው ። በተከታታይ ምዘና አተገባበር ጊዜ መምህራን ለተከታታይ ምዘና ተገቢ የሆነ ጽንሰ ሀሳብ አለማግኘትና

የሚከናወነው የምዘና ስርዓት በተማሪዎች የባህሪ ለውጥ ላይ አለማተኮር በምዘና ሂደት የሚታይ ዓብይ ችግር ነው።

እንደ USAID (2002) ገለፃ በመምህራን በልማድ እየተሰራበት ያለው በተደጋጋሚ የሚሰጡ ፈተናዎች የተማሪዎችን ውጤት ማርክ የመሙላት አላማ ላይ ያተኮረ ነው ። ይህ የምዘና ስልት ደግሞ የመማር ማስተማር ተግባር ሂደቱን በማሻሻል ረገድ የተፈለገውን ውጤት እንደማያስገኝ ይታመናል ።በመሆኑም መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመተግበርና የመማር ማስተማር ሂደቱን ለማሻሻል የተከታታይምዘና ግንዛቤያቸውን የሚያሰፋ አጋዥ መመሪያዎችን ካላገኙ ተከታታይ ምዘናን በተፈለገው መንገድ ላይተገብሩት ይችላሉ ።ነገር ግን የተከታታይ ምዘናን አተገባበርን በተመለከተ አጋዥ ስልጠናዎችን ወይም መመሪያዎችን ካገኙ ግንዛቤአቸውንና ፔዳጎጃዊ ክህሎታቸውን በማሳደግ፣ተገቢ የምዘና ስልቶችን በመጠቀምና በመተግበር የመማር መስተማሩን ተግባር ለማሻሻል ይረዳቸዋል ።

ለ. በክፍል ውስጥ የተማሪዎች ቁጥር መብዛት እና የጊዜ እጥረት

እንደ አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት(1996) ገለፃ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ከሚያጋጥሙት ችግሮች ውስጥ አንዱ በክፍል ውስጥ የተማሪዎች ቁጥር መብዛት ተጠቃሽ ነው። መምህራን ተከታታይ ምዘናን የመማር ማስተማሩ አካል አድርገው በሚንቀሳቀሱበት ጊዜ በክፍል ውስጥ የተማሪዎች ቁጥር መብዛት እንቅፋት ሊፈጥርባቸው ይችላል። ከዚህም በተጨማሪ መምህራን የሚያስተምሩት ክፍለ ጊዜ መብዛት ወይም የጊዜ እጥረት ካለባቸው ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ለማድረግ እንቅፋት ሊሆንባቸው ይችላል። ይሁን እንጂ እነዚህ ችግሮች በሂደት መፍትሄ የሚገኝላቸው መሆኑን በመገንዘብ ባለመሰልቸትና ተስፋ ባለመቁረጥ ተከታታይ ምዘናን ተግባራዊ ማድረግ ያስፈልጋል።

2.12. በተከታታይ ምዘና ሂደት የመረጃ አያያዝና ሪፖርት ማድረጊያ ዘዴዎች

የመረጃ አያያዝና ሪፖርት ማድረጊያ ዘዴዎች በተከታታይ ምዘና ውስጥ ያላቸው ቦታ በጣም ከፍተኛ ነው። መረጃዎች በትክክል ተመዝግበው ካልተያዙ ውሳኔ ለመስጠትና ለሚመለከተው ክፍል ለማስተከልለፍ አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል። በመሆኑም ተመዝግበው መያዝ የሚገባቸው መረጃዎች የሚከተሉት እንደሆኑ (አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት1996፡80) ይገልጻል።

ሀ. የመምህራን መረጃ መያዣ መዝገብ ፡-ይህ መዝገብ የሚይዘው የሚሰሩትን ስራዎች ዝርዝር በንድፍ መልክ የያዘ፣የየእለቱን ተግባራት የያዘ፣ በየግዜው መሻሻሎችን የሚያሳይ ሪፖርት የያዘ መሆን አለበት።

ለ. የተማሪውን ጥርቅም መረጃ የያዘ ካርድ፡- ይህ ጥርቅም መረጃ ካርድ ስለተማሪዎች ሁለንተናዊ እድገት መረጃ የያዘ ነው።

ሐ. የወቅታዊ ውጤት መመዝገቢያ፡-ይህ መዝገብ የሚይዘው ተማሪዎች በየወቅቱ ያሳዩትን የመዳመጥ፣ የመናገር፣ የመጻፍ፣ የማንበብ፣ የስነ-ልሳን፣ የስነ-ጽሁፍ እውቀት በየጊዜው የሚመዘገብበትና አስተያየት የሚሰጥበት ነው። ይህምየአመለካከት፣የእውቀትና የክህሎት መዝገብን ይይዛል።

መ. ለወላጆች ደብዳቤ መፃፍ፡- መምህራንና የተማሪ ወላጆችን ግንኙነት ለማጠናከር በአጭሩ ስለተማሪዎች ባህሪ፣ ችሎታ፣ደካማ ጎንና ጠንካራ ጎን ለወላጆች መግለጽ ጠቀሜታው የጎላ ነው። ይህም የተማሪዎችን ወቅታዊ የትምህርት አቀባበል ሁኔታ ማለትም ተማሪዎቹ ምን ያህል እየተማሩ መሆኑን፣ውጤታቸው ምን እንደሚመስልና በምን ደረጃ ላይ እንደሚገኙ ለወላጆች በተለያዩ መንገድ ማሳወቅ ተገቢ ነው።

2.13 የቀደምት ጥናቶች ቅኝት

በዚህ ርዕስ ስር ለመዳሰስ የተሞከረው ከዚህ ጥናት ጋር ግንኑነት ያላቸውን የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በሚመለከት ነው። እነዚህም ጥናቶች ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረቡ ሁለት ጥናቶች ናቸው። ስለሆነም በዚህ ርዕስ ስር ለማሳየት የተሞከረው ከዚህ ጥናት ጋር ያላቸውን ቀጥተኛና ከቀጥተኛ ያልሆነ ግንኙነት ነው። እነዚህ ጥናቶችም

እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

ተስፋ አክለ (2000 ዓ.ም) ‹‹የአማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ በትግራይ ክልል በሚገኙ ሶስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች ››በሚል ርዕስ አማርኛን በማስተማር ስነ ዘዴ የሁለተኛ ዲግሪ መሟያ ያቀረቡት ጥናት ይገኛል፡፡ የዚህ ጥናት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የጽሁፍ መጠይቅ፣ምልከታ፣ የቡድንተኮር ውይይትና ሰነድ ፍተሻ ናቸው፡፡ በዚህ ጥናት የተገኘው ውጤት የጥናቱ ተተኳሪ የሆኑት የአማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ችግሮች እንዳሉባቸው የጥናቱ ውጤታ አሳይቷል፡፡

ሌላው ከዚህ ጥናት ጋር ግንኙነት ያለው አልማዝ ሀይሉ (1999 ዓ.ም) ‹‹በአዲስ አበባ ከተማ አራተኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ›› በሚል ርዕስ አማርኛን በማስተማር ስነ-ዘዴ ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ያቀረቡት ጥናት ነው፡፡ በዚህ ጥናት ስራ ላይ የዋሉት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ምልከታ፣የጽሁፍ መጠይቅ፣ሰነድ ፍተሻና ቃለ መጠይቅ ናቸው፡፡ በዚህ ጥናት የተገኘው ውጤት ተጠኝ መምህራን ተከታታይ ምዘናን የሚተገብሩት ተከታታይ ፈተናዎችን በመስጠት እንደሆነ የጥናቱ ውጤት አመልክቷል ፡፡

ይህ ጥናት ከላይ ከተጠቀሱት ጥናቶች ጋር የሚያመሳስለው በተከታታይ ምዘና አተገባበር ላይ ማተኮሩና የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ተመሳሳይ መሆናቸው ነው፡፡ ይሁን እንጂ ከተጠቀሱት ጥናቶች ጋር በርዕስ ጉዳዩና በመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ቢመሳሰሉም በሚከተሉት ነጥቦች ይለያል፡፡

የተጠቀሱት ቀደምት ጥናቶች ትኩረት የተደረገው በመንግስት ትምህርት ቤቶች በሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ላይ ሲሆን የዚህ ጥናት ትኩረት ግን መንግስታዊ ባልሆኑ ትምህርት ቤቶች ላይ ነው፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በቀደምት ጥናቶች የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ የሚያሳዩ፣ ከወላጆች ጋር የተደረጉ ውይይቶችን የያዙ መዛግብት፣ የባህሪ መከታተያ መዛግብት ፣የተከታታይ ምዘና እቅዶችና የተማሪ

ደብተሮች አልተፈተሹም፡፡ ሌላው ደግሞ በተለይ በአልማዝ ጥናት አብዛኛዎቹ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አልተፈተሹም፡፡ በአልማዝ ጥናት የተካተቱት የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የራስ ምዘና፣ የቢጤ ምዘናና የቡድን ምዘና ብቻ ናቸው፡፡ በመሆኑም በተጠቀሱት ጥናቶች ያልተፈተሹ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችና ሰነዶች በመዳሰሳቸው የታዩትን ክፍተቶች የሚሞላ በመሆኑ ለየት ያደርገዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በጥናቱ ቦታና ጊዜ ከተጠቀሱት ጥናቶች ጋር ልዩነት አለ፡፡

ምዕራፍ ሦስት

3. የጥናቱ ዘዴ

የዚህ ጥናት አላማ በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ባልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መፈተሽ ነው። በመሆኑም ለዚህ ጥናት በተመረጡ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች አማካኝነት መረጃዎች ተሰብስበዋል። በፅሁፍ መጠይቅ፣ በምልከታ፣ በሰነድ ፍተሻና በቃለ መጠይቅ የተሰበሰቡት መረጃዎች በአሀዛዊና በአይነታዊ የመረጃ መተንተኛ ዘዴ በማቀናጀት ተተንትነው ቀርበዋል። በመሆኑም ይህ ጥናት ገላጭ የምርምር አይነትን የተከተለ ነው።

3.1. የናሙና አመራረጥ

3.1.1. የጥናቱ ቦታ ናሙና አመራረጥ

ለዚህ ጥናት የተመረጠው ቦታ ባህርዳር ልዩ ዞን ሲሆን የተመረጠውም አመቺ ናሙናን በመጠቀም ነው። ባህርዳር ልዩ ዞን የተመረጠበት ምክንያት ከክልሉ ትምህርት ቢሮ በተገኘው መረጃ መሰረት በክልሉ ከሚገኙ በርካታ ዞኖች ውስጥ የባህርዳር ልዩ ዞን በርካታ መንግስታዊ ያልሆኑ ትምህርት ቤቶች በአንድ አካባቢ ስለሚገኙ የአጥኚዋን የግዜ፣የጎልበትና የገንዘብ እጥረት ከግምት ውስጥ በማስገባት ልዩ ዞኑ አመቺ ሆኖ በመገኘቱ ነው። ከዚህም በተጨማሪ በልዩ ዞኑ አጥኚዋ ባደረገችው ዳሰሳ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ የተጠኑ ጥናቶች ባለመኖራቸው የሚታየውን ክፍተት ለመሙላት ያስችላል ከሚል እምነት ነው።

3.1.2. የትምህርት ቤቶች ናሙና አመራረጥ

ጥናቱ የሚያካልለው በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ ትምህርት ቤቶችን ነው። በልዩ ዞን ውስጥ የሚገኙ ትምህርት ቤቶች ቁጥር 23 ነው። ስለሆነም ሁሉንም ትምህርት ቤቶች በጥናት ማካተት አስቸጋሪ ስለሚሆን ናሙና መውሰድ ግድ ነው። በዚህ መሰረት አራት ትምህርት ቤቶች ማለትም ኤስ. ኦ.ኤስ፣ ካቶሊክ፣

ኢ.ዲ.ኤም'ና ቤዛ ብዙሃን አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን ትምህርት ቤቶች በአላማ ተኮር ናሙና ተመርጠዋል። በአላማ ተኮር ናሙና የተመረጡበት ምክንያት የተለያዩ ድርጅቶች፣ የእምነት ተቋማትና ግለሰቦች የሚያስተዳድሯቸውንና በተከታታይ ምዘና አተገባበር በተለያየ ደረጃ ላይ ያሉትን ትምህርት ቤቶች ለማካተት ሲባል ነው። ይህም ሲደረግ ከልዩ ዞኑ ትምህርት መምሪያ የተለያዩ መረጃዎችን በማሰባሰብ ነው።

3.1.3. የእርከን ናሙና አመራረጥ

አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የተመረጠበት ምክንያት ከአንድ ክፍል ወደሚቀጥለው ክፍል ለማለፍ ወይም አውቶማቲክ ዝውውር ስርዓት በሚተገበርበት የአንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የተከታታይ ምዘና ትግበራ ሚና ጎልቶ የሚወጣበት በመሆኑ ይህ እርከን በአላማ ተኮር ናሙና ተመርጧል። ከዚህም በተጨማሪ ይህ እርከን የተመረጠው የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በአንድ ክፍል ብቻ ከማጥናት ሁሉንም የክፍል ደረጃዎች መዳሰሱ የጥናቱን ውጤት አስተማማኝ ሊያደርገው ይችላል ከሚል እምነት ነው።

3.1.4. የተጠኚዎች አመራረጥ

የዚህ ጥናት ተጠኚዎች በባህርዳር ልዩ ዞን የሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አራት አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩት አስራ ሁለት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ናቸው። ሁሉም መምህራን በጠቅላይ ናሙና በተጠኚነት ተመርጠዋል። በጠቅላይ ናሙና የተመረጡበት ምክንያት ቁጥራቸው አነስተኛ በመሆኑ ነው። ከእነዚህ መምህራን መካከል ስድስቱ ሴቶች ሲሆኑ ስድስቱ ደግሞ ወንዶች ናቸው።

ሰንጠረዥ 3- በጥናቱ ተሳታፊ የሆኑትን መምህራን ዳራዊ መረጃ የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	ተጠኝ ትምህርት ቤቶች	የመምህራን ብዛት			የትምህርት ደረጃ			የአገልግሎት ዘመን	
		ሴት	ወ	ድ	ቲታይ	ዲፕሎማ	ዲግሪ	2-5	6-10
1	ኤስ. ኦ. ኤስ		3	3			3	2	1
2	ቤዛ ብዙሃን አካዳሚ	2	1	3		2	1	2	1
3	ኤ.ዲ. ኤም ት/ቤት	2	1	3		3		2	1
4	ካቶሊክ ት/ቤት	2	1	3		3		1	2

በሰንጠረዥ 1 እንደተገለፀው የመምህራን ዳራዊ መረጃ ተፈትሿል፡፡ የጥናቱ ተተኳሪ የሆኑት መምህራን አስራ ሁለት ሲሆኑ ስድስቱ ሴቶች ሲሆኑ ስድስቱ ደግሞ ወንዶች ናቸው፡፡ የትምህርት ደረጃቸውን በተመለከተ ዘጠኙ መምህራን ዲፕሎማ ያላቸው ሲሆኑ ሶስቱ ደግሞ ዲግሪ ያላቸው ናቸው፡፡ የአገልግሎት ዘመናቸው ሲታይ ሰባቱ ከሁለት አመት እስከ አምስት አመት ያገለግሉ ሲሆን አምስቱ ደግሞ ከስድስት እስከ አስር አመት የአገልግሎ ዘመን አላቸው፡፡

3.2. የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

ለዚህ ጥናት ተግባር ላይ የዋሉ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች በዋናነት ሰነድ ፍተሻ፣ የፅሑፍ መጠይቅ እና ምልከታ ሲሆኑ፣ ቃለ መጠይቅ ደግሞ በአጋዥነት መረጃ ለመሰብሰብ ስራ ላይ ውለዋል፡፡

3.2.1. የክፍል ውስጥ ምልከታ

በክፍል ውስጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በተመለከተ መረጃ ለመሰብሰብ ውስን የክፍል ውስጥ ምልከታ ተደርጓል፡፡ በመማሪያ ክፍል ውስጥ በሚደረገው የመማር ማስተማር ሂደት ከሚታዩ ክንዋኔዎች ለጥናቱ አስፈላጊ የሆኑትን ነገሮች ቀደም ብሎ በመምረጥና የምልከታ ማረጋገጫ ቅፅ በማዘጋጀት የተከናወነ ነው፡፡ የምልከታ ማረጋገጫ ቅፅ ሲዘጋጅ በመስፈርትነት የተወሰዱት ነጥቦች በክለሳ ድርሳኑ

የተነሱትን ዕንሰ ሀሳቦች መሰረት በማድረግ ነው። ይህ የክፍል ውስጥ ምልከታ ማረጋገጫ ቅዕ በአጥኚዋ ከተዘጋጀ በኋላ በአማካሪ አስተያየት ተሰጥቶበት ተሻሽሎ ተግባር ላይ ውሏል። የምልከታ ማረጋገጫ ቅፁ አዘገጃጀት የያንዳንዱን የተከታታይ ምዘና ተግባር ድግግሞሽ ጭረት በማድረግ ተግባሩን መከናወን እና አለመከናወን በማመልከት ነው። የክፍል ውስጥ ምልከታ የተደረገባቸው መምህራን ሁሉም ሲሆኑ በያንዳንዱ መምህር ለሁለት ጊዜ ያህል በምልከታ ተፈትሸዋል።

3.2.2. ሰነድ ፍተሻ

በዚህ ጥናት በዋነኛነት ትኩረት የተደረገበት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ሰነድ ፍተሻ ነው። መምህራን ተከታታይ ምዘናን ለመተግበር የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና ስልቶች፣ የትምህርት እቅዶች፣ የተማሪዎች ደረጃ ማሳያ መዛግብት ከወላጅ ጋር የተደረጉ ውይይቶችን የሚያሳዩ መዛግብት፣ የተማሪዎች ደብተር፣ የውጤት ማጠራቀሚያ ቅፆች ፣ የባህሪ ማሳያ መዛግብት የመሳሰሉት ፍተሻ ተደርጎባቸዋል። በተከታታይ ምዘና ሂደት የሚያከናውኗቸውን ተግባራት የያዙ የተለያዩ ሰነዶችን መፈተሽ በሌሎች የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተሰበሰበው መረጃ ተአማኒነት እንዲኖረው እገዛ አድርጓል።

3.2.3. የጽሑፍ መጠይቅ

የዕሑፍ መጠይቅም እንዲሁ ለዚህ ጥናት በዋናነት ትኩረት የተደረገበት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ነው። የዕሑፍ መጠይቁ የተዘጋጀው በክለሳ ድርሳኑ የተጠቀሱትን ዕንሰ ሀሳቦች መሰረት በማድረግ በአጥኚዋ ከተዘጋጀ በኋላ በአማካሪ ታይቶ ማስተካከያ ተደርጎበት ስራ ላይ ውሏል። የዕሁፍ መጠይቁ በአራት ክፍሎች የተዘጋጀ ሲሆን ክፍል አንድ የመምህራን ዳራዊ መረጃ የሚጠይቅ ነው። በክፍል ሁለት የቀረቡ ዝግ መጠይቆች የሊከርት ስኬል መሰረት በማድረግ የስምምነት ስኬሎችን በማቅረብ መምህሩ ያለውን ግንዛቤና የሚስማማውን እንዲመርጥ የሚረዳ ነው። የስምምነት ስኬሎችም በጣም እስማማለሁ=5፣ እስማማለሁ=4፣ ለመወሰን ያስቸግረኛል=3፣ አልስማማም=2፣ በጣም አልስማማም=1 በሚል ቁጥሮች የተወከሉ ናቸው።

በክፍል ሶስት የቀረቡት መጠይቆች ደግሞ የሊከርት ስኬልን መሰረት በማድረግ የጊዜ ድግግሞሽን ማለትም ሁልጊዜ=5፣አብዛኛውን ጊዜ=4፣አንዳንዴ ጊዜ= 3፣ አልፎ አልፎ=2፣ በፍፁም=1 የሚሉ አማራጮችን የያዘ ነው። አራተኛው ክፍል ደግሞ መምህሩ ሃሳቡን በነፃነት እንዲገልፅ የሚረዳ ልቅ ጥያቄዎችን የያዘ ነው።

የፅሁፍ መጠይቁን እንዲሞሉ የተደረጉት ሁሉም ተጠኚ መምህራን ናቸው። በዚህ መሰረት በጥናቱ ተተኳሪ በሆኑ ትምህርት ቤቶች የሚገኙ አስራ ሁለቱም የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በጠቅላይ ናሙና ተመርጠው መጠይቁን ሞልተዋል።

3.2.4. ቃለ መጠይቅ

ከፅሁፍ መጠይቅ፣ ከምልከታና ከሰነድ ፍተሻ የተገኘውን መረጃ ለማጠናከር ቃለ መጠይቅ ደጋፊ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ሆኗል። በቃለ መጠይቁ የተሳተፉት መምህራን ስድስት ሲሆኑ የተመረጡትም በእጣ ናሙና ዘዴ ነው።

በአጠቃላይ ከላይ የተጠቀሱት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተዘጋጁት ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው ሁሉ በክለሳ ድርሳኑ የተነሱትን ዕንሰ ሀሳቦች መሰረት በማድረግና ከጥናቱ ጋር ተቀራራቢ የሆኑ ቀደምት ጥናቶች የተጠቀሙባቸውን የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች በመፈተሽ ከዚህ ጥናት ጋር በማስማማት ከተዘጋጁ በኋላ ከአማካሪ ጋር በመመካከር ማስተካከያ ከተደረገባቸው በኋላ ለጥናቱ ታላሚ ትምህርት ቤቶች ስራ ላይ ውለዋል።

3.3. የመረጃ አተናተን ዘዴ

ለዚህ ጥናት በተመረጡ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች አማካኝነት የተሰበሰቡ መረጃዎች እንደተሰበሰቡበት መሳሪያ አይነት ተደራጅተው ተብራርተው ቀርበዋል። ከምልከታ፣ ከሰነድ ፍተሻ፣ ከጽሁፍ መጠቅና ከቃለ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች አይነታዊ በተባለው የመረጃ መተንተኛ ዘዴና አሀዛዊ በተባለው የመረጃ መተንተኛ ዘዴ በመቶኛ ስሌት በመቀናጀት ተተንትነው ቀርበዋል።

ምዕራፍ አራት

የመረጃ ትንተና

በዚህ ምዕራፍ ስር መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች ያላቸውን ግንዛቤ፣ ስለ ተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች አጠቃቀም፣ ስለተከታታይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅት፣ ስለ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ፣ ስለ ተከታታይ ምዘና ውጤትና ባህሪያትን አመዘጋገብ፣ በተከታታይ ምዘና ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች፣ ስለ ማስተካከያና ማጠናከሪያ እገዛ አሰጣጥና በአጠቃላይ ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ አጠቃቀም በተመለከተ በጽሁፍ መጠይቅ፣ በምልከታና በሰነድ ፍተሻ አማካኝነት የተሰበሰቡ መረጃዎች ተተንትነዋል፡፡

ለመምህራን የቀረበው የፅሁፍ መጠይቅ በአራት ተከፍሎ ትንተና ተደርጎበታል፡፡ በአንደኛ ደረጃ ላይ ሆነው የተተነተኑት ጥያቄዎች መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ያላቸውን ግንዛቤ የሚያሳዩ የስምምነት ሲኬሎችን የያዙ ሲሆኑ ለአተናተኑን ያመች ዘንድ በጣም እስማማለሁ ወደ እስማማለሁ፣ በጣም አልስማማም ወደ አልስማማም ሲጠቃለሉ፣ ለመወሰን ያስቸግረኛል የሚለው አቻ ስለሌለው እንዳለ ተተንትኗል፡፡ በሁለተኛ ደረጃ ሌሎች ጥያቄዎች በአንድ ላይ ሆነው የተተነተኑት ደግሞ የተከታታይ ምዘና ስልቶችን ምን ያህል እንደሚጠቀሙ የሚጠቁሙ ናቸው፡፡ በሶስተኛ ደረጃ በአንድ ላይ ሆነው የተተነተኑት ጥያቄዎች የሚጠቁሙት መምህራን በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን እንዴት እንደሚጠቀሙ የሚያሳዩ ናቸው፡፡ በአራተኛ ደረጃ ደግሞ ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ ለምን እንደሚጠቀሙ የሚጠቁሙ ናቸው፡፡ እነዚህም የሊከረት እስኬልን መሰረት በማደረግ የጊዜ ድግግሞሽን የያዙ ሲሆን ለአተናተኑን ያመች ዘንድ ሁልጊዜና አብዛኛውን ጊዜ ወደ አብዛኛውን ጊዜ፣ አንዳንድ ጊዜና አልፎ አልፎ ወደ አልፎ አልፎና በፍፁም በሚሉት ተጠቃለው ተተንትነዋል፡፡ ክፍት ጥያቄዎች ደግሞ እንደየዝምድናቸው ከዝግ ጥያቄዎች ጋር በመቀናጀት ተተንትነዋል፡፡

በአጠቃላይ ከጽሁፍ መጠይቅ ፣ከምልከታ፣ ከሰነድ ፍተሻና ከቃለ መጠይቅ የተሰበሰቡ መረጃዎች ከሚዛመዱት ንዑስ ርእስ ጉዳይ ስር በማቀናጀት ተመሳስሎና ልዩነታቸውን በገለጻና በመቶኛ ተተንትነው ቀረበዋል። በመሆኑም በተለያዩ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ሊፈተሽ ከተፈለገው የጥናቱ ዓላማ ጋር በማዛመድ ተተንትነው ቀርበዋል።

4.1. የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

ሠንጠረዥ 4- የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች የመምህራን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተራ ቁ.	ዝርዝር ጥያቄዎች	እስማማለሁ =3		ለመወሰን እቸገራለሁ =2		አልስማማም= 1	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
1	ተከታታይ ምዘና ሁሉንም የትምህርት ዓላማዎች ማለትም ዕውቀትን፣ ክህሎትንና አመለካከትን ለመመዘን ያስችላል።	12	100%				
2	ተከታታይ ምዘና ስለተማሪዎች የመማር ሁኔታ አስተማማኝ መረጃ ይሰጣል።	12	100%				
3	ተከታታይ ምዘና ተከታታይነት ባለው መልኩ በክፍል ውስጥ አመቱን ሙሉ የሚተገበር ከነውን ነው።	12	100%				
4	ተከታታይ ምዘና በመርሃ ትምህርቱ የተካተቱትን ይዘቶች በውጤታማነት ለመሸፈን ይረዳል።	11	91.67%	1	8.33%		
5	ተከታታይ ምዘና የተለያዩ የምዘና ስልቶችን በስራት ለመገልገል ያስችላል።	11	91.67%	1	8.33%		
6	ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ምን እደተገነዘቡ ወቅታዊ ክትትል ለማድግ ይረዳል።	12	100%				
7	ተከታታይ ምዘና ከማጠቃለያ ምዘና በተሻለ መልኩ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ ያሳያል።	11	91.67%	1	8.33%		
8	የማስተማሪያ ዘዴን ለማሻሻል ይረዳል።	10	83.33%	2	16.67 %		
9	ተከታታይ ምዘናን መጠቀም ተማሪን አልፈ.ሀል ወይም ወድቀሀል ከማለት ውጭ ሌላ ጥቅም የለውም።					12	100%

በሠንጠረዥ 4 እንደተገለፀው በተራ ቁጥር 1፣2 እና 3 ለቀረቡት ጥያቄዎች ሁሉም መምህራን «እስማማለሁ» የሚለውን አማራጭ መልስ መርጠዋል። ይህ ምላሽ የሚያመለክተው ተከታታይ ምዘና ተከታታይነት ባለው መልኩ በክፍል ውስጥ

በመተግበር ሁሉንም የትምህርት ዓላማዎች ማለትም ዕውቀትን፣ አመለካከትንና ክህሎትን በመመዘን ለተማሪዎች የመማር ሁኔታ አስተማማኝ መረጃ የሚሰጥ መሆኑን የሁሉም መምህራን ግንዛቤ ጥሩ እንደሆነ ያስገነዝበናል። ይህን በተመለከተ በክለሳ ድርሳኑ እንደተገለጸው ተከታታይ ምዘና ስርዓት ባለው መልኩ ተማሪዎች በእውቀት፣ በአስተሳሰብና በክህሎት ለውጥ ማምጣታቸውን የሚያሳይና የትምህርቱን አቀራረብ ውጤታማነት ለመፈተሽ የሚረዳ ነው።

በተራ ቁጥር 4 ለቀረበው ጥያቄ ተከታታይ ምዘና በመርሃ ትምህርቱ የተከተቱትን ይዘቶች በውጤታማነት ለመሸፈን የሚረዳ መሆኑን 91.67% ያህሉ መምህራን በመስማማት ምላሽ ሲሰጡ 8.33% ግን ለመወሰን የተቸገሩ መሆኑን አመልክተዋል። በተመሳሳይ መልኩ በተራ ቁጥር 5 በቀረበው ጥያቄ ተከታታይ ምዘና የተለያዩ የምዘና ስልቶችን በስፋት ለመገልገል የሚያስችል መሆኑን 91.67% ያህሉ መምህራን በመስማማት ምላሽ ሰጥተዋል። የመምህራን ምላሽ የሚያሳየው የተለያዩ የተከታታይ ምዘና ስልቶችን በመጠቀም በመርሀ ትምህርቱ የተካተቱትን የትምህርት ይዘቶች በውጤታማነት ለመሸፈን ማስቻሉን የመምህራን ግንዛቤ ምላሽ አወንታዊ መሆኑን ያስገነዝባል።

በተራ ቁጥር 6 ለቀረበው ጥያቄ በመማር ማስተማሩ ሂደት በተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ምን እንደተገነዘቡ ወቅታዊ ክትትል ለማድረግ የሚረዳ መሆኑን ሁሉም መምህራን በመስማማት መልሰዋል። ከዚህም በተጨማሪ በተራ ቁጥር 7 ለቀረበው ጥያቄ ተከታታይ ምዘና ከማጠቃለያ ምዘና በተሻለ መልኩ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ የሚያሳይ እንደሆነ 91.67% ያህሉ መምህራን በመስማማት መልሰዋል። የመምህራን ምላሽ የሚያስገነዝበው የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ በመለየት ወቅታዊ ክትትል ለማድረግ ከማጠቃለያ ምዘና ይልቅ ተከታታይ ምዘናን መጠቀም የተሻለ እንደሆነ መምህራን ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ያሳያል።

በተራ ቁጥር 8 ለቀረበው ጥያቄ ተከታታይ ምዘና የማስተማር ዘዴን ለማሻሻል አስተዋፅኦ አለው በማለት 83.33% ያህሉ መምህራን የተስማሙ መሆኑን የተገኘው መረጃ ያመለክታል፡፡16.6% ያህሉ መምህራን ደግሞ ለመወሰን የተቸገሩ መሆኑን የተገኘው መረጃ ያመለክታል፡፡ በመማር ማስተማሩ ሂደት በተከታታይ ምዘና አማካኝነት የተማሪዎች ድክመትና ጥንካሬ ማየት ስለሚቻል የማስተማሪያ ዘዴን ለማሻሻል የሚረዳ እንደሆነ በተዛማጅ ጽሁፉ 2.4.3 የተነሳው ንድፈ ሀሳብ ያስገነዝባል፡፡ በመሆኑም የመምህራን ምላሽ የሚያሳየው ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታ ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ነው፡፡

በተራ ቁጥር 9 ለቀረበው ጥያቄ ተከታታይ ምዘና መጠቀም ተማሪውን አልፈ.ሀል ወይም ወድቀሀል ከማለት ውጭ ሌላ ጥቅም የለውም ለሚለው ሁሉም መምህራን በፍፁም የሚል ምላሽ ሰጥተዋል፡፡ ተከታታይ ምዘና ተማሪውን አልፈ.ሀል ወይም ወድቀሀል ለማለት ሳይሆን ተማሪዎቹ የሚያሳዩትን ሁለንተናዊ ባህሪ፣ ድክመትና ጥንካሬያቸውን በመለየት ክትትልና እገዛ ለማድረግ የሚያስችል እንደሆነ በክለሳ ድርሳናት ተገልጿል፡፡ በመሆኑም የመምህራን ግንዛቤ ጥሩ እንደሆነ መረዳት ይቻላል፡፡

በአጠቃላይ የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን በተመለከተ ለመምህራን ከቀረበው የፁሁፍ መጠይቅ አብዛኞዎቹ መምህራን አዎንታዊ ምላሽ የሰጡ መሆኑን አጠቃላይ የተገኘው መረጃ ያመለክታል፡፡ ይህም የሚያሳየው መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ነው፡፡

4.2 የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅና ከምልከታ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎችን በተከታታይ ምዘና ለመመዘን በርካታ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን መጠቀም አስፈላጊ መሆኑን በክለሳ ድርሳኑ ተጠቅሷል፡፡ በመሆኑም በተለያዩ ምሁራን የተጠቀሱትን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች መምህራን ምን ያህል እንደሚጠቀሙባቸው ለማወቅ በጽሁፍ መጠይቅ፣ በክፍል ውስጥ

ምልከታና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበዋል። በሦስቱም የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች የተሰበሰቡ መረጃዎችንና ተመሳሳይ ርዕስ ጉዳዮች እንደየዘምድናቸው በመቀናጀት በገለጻና በመቶኛ ስሌት ተተንትነው ቀርበዋል።

በክፍል ውስጥ ምልከታ በማረጋገጫ ቅጹ ላይ ከተዘረዘሩት የትኩረት ነጥቦች አንጻር የሃያ አራት ጊዜ ምልከታውን ወደ መቶኛ በመለወጥ መምህራን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን በመማር ማስተማሩ ሂደት መጠቀምና አለመጠቀማቸውን በተመለከተ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኙ መረጃዎች ውጤት በጥቅሉ በሚከተለው ሰንጠረዥ ቀርበዋል። ትንተናውም የክፍል ውስጥ ምልከታውንና የጽሁፍ መጠይቁን በማቀናጀት ተከናውኗል ።

ሠንጠረዥ 5- የምልከታውን ውጤት የሚያሳይ ሰንጠረዠ

ተራ ቁ.	መመልከቻ ነጥቦች	ተከናውኗል		አልተከናወነም	
		በቁ ጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
1	የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች				
	1.1. የቤት ሥራ	22	91.67%	2	8.33%
	1.2. የክፍል ስራ	18	75%	6	25%
	1.3. የቡድን ስራ	8	33.33%	16	66.67%
	1.4. የምልከታ ምዘና	16	66.67%	8	33.33%
	1.5. የቢጤ ምዘና	8	33.33%	16	66.67%
	1.6. ፕሮጀክት	-	-	24	100%
	1.7. የቃል ጥያቄ	20	83.33%	4	16.67%
	1.8. እየወጡ ማቅረብ	16	66.67%	8	33.33%
	1.9.መረጃ ጥንቅር	-		24	100%
	1.10. አጭር የጽሁፍ ፈተና	8	32.33%	16	66.67%
2	የማስተካከያ እገዛ	18	75%%	16	25%
3	የማጠናከሪያ እገዛ	6	25%	18	75%
4	ቃላዊ ምጋቤ ምላሽ	6	25%	18	75%
5	ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ	16	66.67%	8	33.33%

ሠንጠረዥ 6. የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተራ ቁ.	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛውን ጊዜ =3		አልፎ አልፎ=2		በፍፁም=1	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
1	የሚከተሉትን የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን ምን ያህል ይጠቀማሉ?						
	1.1. የቤት ስራ	11	91.67%	1	8.33%		
	1.2. የክፍል ስራ	11	91.67%	1	8.33%		
	1.3. የቡድን ስራ	4	33.33%	8	66.67%		
	1.4. የምልከታ ምዘና	8	66.67%	4	33.33%		
	1.5. የቢጢ ምዘና	6	50%	6	50%		
	1.6. ፕሮጀክት	2	16.67%	9	75%	1	8.33%
	1.7. የቃል ጥያቄ	11	91.67%	1	8.33%		
	1.8. አየወጡ ማቅረብ	10	83.33%	2	16.67%		
	1.9. የመረጃ ጥንቅር	8	66.67%	4	33.33%		
	1.10. አጭር የጽሁፍ ፈተና	3	25%	9	75%		

በሠንጠረዥ 6 እንደተገለፀው በተራ ቁጥር 1.1 እና 1.2 ላይ ለቀረበው ጥያቄ 91.67% ያህሉ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የቤት ስራና የክፍል ስራ የመመዘኛ መሳሪያዎችን የሚጠቀሙ መሆኑን ገልፀዋል። 8.33% ያህሉ መምህራን ደግሞ የቤት ስራንና የክፍል ስራን የሚጠቀሙት አልፎ አልፎ እንደሆነ ገልፀዋል። ከዚህም በተጨማሪ ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት የተለያዩ ተግባራትን የቤት ስራንና የክፍል ስራ በመስጠት ተማሪዎችን ለመመዘን ምን ያህል እንደሚጠቀሙባቸው ለማረጋገጥ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተካሂዷል። በተደረገው ምልከታ የተገኘው ውጤትም ከጠቅላላ የምልከታ ጊዜ ማለትም ከሃያ አራት የምልከታ ጊዜ ውስጥ 91.67% ያህሉን ጊዜ ተማሪዎችን ለመመዘን የቤት ስራንና የክፍል ስራን የሚጠቀሙ መሆኑን የተገኘው ውጤት አመልክቷል። ከጽሁፍ መጠይቁና ከምልከታ የተገኘው ውጤት የሚያመለክተው መምህራን ለተማሪዎች የተለያዩ ተግባራትን የቤት ስራና የክፍል ስራ በመስጠት የሰሩትን ስራ በመመልከትና በማረም ተማሪዎቸን ለመመዘን ሙከራ አድርገዋል።

ከጽሁፍ መጠይቁና ከክፍል ውስጥ ምልከታው የተገኘው ውጤት የሚያሳየው አብዛኞዎቹ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የቤት ስራንና የክፍል ስራን የሚጠቀሙ መሆኑን ነው፡፡

ይህም በመማር ማስተማሩ ሂደት መምህራን ለተማሪዎች የሰጧቸውን የቤት ስራም ሆነ የክፍል ስራ በመመልከት፣ ደብተራቸውን በማረምና በመጠየቅ የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ ማለትም ድክመትና ጥንካሬ መረጃ ማግኘት ስለሚችሉ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማሻሻል ይረዳቸዋል፡፡

በተራ ቁጥር 1.3 ለቀረበው ጥያቄ 33.33% ያህሉ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የቡድን ስራ እንደሚጠቀሙ ሲገልጹ 66.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚጠቀሙ መሆኑን አመልክተዋል፡፡ ከመምህራን ምላሽ የምንገነዘበው አብዛኞቹ መምህራን የቡድን ስራ የሚጠቀሙት አልፎ አልፎ መሆኑን ነው፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተከናውኗል፡፡ ከምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያሳየው ከሃያ አራት ምልከታ ጊዜ ውስጥ 33.33% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ለተማሪዎች የቡድን ስራ በመስጠት የሰሩትን ስራ እየተዘዋወሩ በመመልከትና የቡድን አባላት ስራውን እንዲያቀርቡ በማድረግ የተከናወነ ሲሆን ከምልከታ ጊዜው 66.67% ያህሉ ግን የቡድን ምዘና አልተከናወነም፡፡ ይህም የሚያመለክተው መምህራንን በቡድን ምዘና ተማሪዎችን ለመመዘን ትኩረት እንደማይሰጡ ነው፡፡

ከክፍል ውስጥ ምልከታም ሆነ ከጽሁፍ መጠይቁ ከተገኘው ውጤት መረዳት የሚቻለው መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አልፎ አልፎ በቡድን ምዘና የሚጠቀሙ መሆኑን ነው፡፡ የቡድን ምዘና በመማር ማስተማሩ ሂደት የተለያዩ ተግባራትን ለተማሪዎች በቡድን በመስጠት የተሰጣቸውን ተግባር ሲሰሩ እየተዘዋወሩ በመመልከት፣ እርስ በርስ ሀሳብ ሲለዋወጡ በመመልከት፣ የሰሩትን ስራ ሲያቀርቡ፣ ጥያቄዎችን ሲያነሱ የተለያዩ ሀሳቦችን ሲያቀርቡ የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ በመመዘን መረጃ ማግኘት የሚቻል መሆኑን በክለሳ ድርሳኑ ተገልጿል፡፡

በተራ ቁጥር 1.4 ለቀረበው ጥያቄ 66.67% ያህሉ መምህራን በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የምልከታ ምዘና የሚጠቀሙ መሆኑን ሲገልፁ 33.33% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት አመልክተዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ በአጥኚዋ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተደርጓል፡፡ ከምልከታው የተገኘው ውጤትም የሚያሳየው 66.67% ያህሉን ጊዜ ያልተደራጀ ምልከታ ተከናውኗል፡፡ በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች በቡድንም ሆነ በግል የሚያከናውኗቸውን ተግባራት እየተዘዋወሩ በመመልከትና እገዛ በማድረግ ተማሪዎችን ለመመዘን ሙከራ አድርገዋል፡፡ ይሁን እንጂ በተደረገው የሰነድ ፍተሻ በምልከታ የመመዘኛ ዘዴዎች አማካኝነት የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ የሚያሳይ መዝገብ ከአብዛኞዎቹ መምህራን ማግኘት አልተቻለም፡፡

በመማር ማስተማሩ ሂደት በምልከታ የተማሪዎቹን ተግባራዊ ባህሪያትን ወይም ክንውኖችን ለመመዘን የሚያስችሉ የተለያዩ ዘዴዎችን ማለትም ባህሪያትን መመዝገብ፣ ዝርዝር የባህሪ መጠቆሚያና የነጥብ መስጫ ስኬሎችን በመጠቀም የተማሪዎችን የባህሪ ለውጥ፣ ፍላጎት፣ ምርጫ፣ አመለካከትና የትምህርት ቅበላ (ችሎታ) በየጊዜው ለመገምገም የሚያስችል መሆኑ በክለሳ ድርሳኑ 2.9 ላይ ተጠቁሟል፡፡ ይሁን እንጂ ከጽሁፍ መጠይቁም ሆነ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያሳየው አብዛኞዎቹ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን ያልተደራጀ ምልከታ የሚጠቀሙ መሆኑን ነው፡፡

በተራ ቁጥር 1.5 ለቀረበው ጥያቄ 50% ያህሉ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የቢጤ ምዘና እንደሚጠቀሙ ሲገልፁ ቀሪዎቹ 50% መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚጠቀሙ መሆኑን አመልክተዋል፡፡ ይህም የሚያመለክተው መምህራን ተማሪዎችን በቢጤ ምዘና የመመዘን ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ነው፡፡ ይሁን እንጂ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተደርጎ የተገኘው ውጤት የሚያመለክተው ከሃያ አራቱ የምልከታ ጊዜ ውስጥ 33.33% ያህሉን የቢጤ ምዘና ሲከናወን 66.67% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ግን የቢጤ ምዘና

አልተከናወነም። በመሆኑም ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው መረጃም አዎንታዊ ቢሆንም አጥኚዋ ባደረገችው የክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያሳው ደግሞ አብዛኛዎቹ መምህራን የቢጤ ምዘናን አልፎ አልፎ የሚጠቀሙበት መሆኑን ነው። የቢጤ ምዘና ደግሞ በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች የሚያከናውኗቸው ተግባራት ከቢጤዎቻቸው ጋር በመሆን ስራቸውን እርስ በርስ ተቀያይረው በመተራረም የሚማማሩበትና እርስ በርስ የሚገማገሙበት እንደሆነ በክለሳ ድርሳኑ ተገልጿል። ይሁን እንጂ አብዛኛዎቹ መምህራን የቢጤ ምዘናን ተማሪዎቹን ለመመዘን አለመጠቀማቸውን ከምልከታና ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ አረጋግጧል።

በተራ ቁጥር 1.6 ለቀረበው ጥያቄ 100% ያህሉ መምህራን የፕሮጀክት ምዘናን አልፎ አልፎ የሚጠቀሙ መሆኑን ገልጸዋል። ይሁን እንጂ በክፍል ውስጥ በተደረገው ምልከታ በሁሉም የምልከታ ጊዜ መምህራን የፕሮጀክት ምዘናን አልተጠቀሙም። ከዚህም በተጨማሪ በውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች ላይ በተደረጉ የሰነድ ፍተሻዎች የፕሮጀክት ምዘናን የሚገልጹ ተግባራትን ማግኘት አልተቻለም። የፕሮጀክት ምዘናን በተመለከተ በጽሁፍ መጠይቁ ላይ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙ ቢያመለክቱም በምልከታና በሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ ደግሞ አለመጠቀማቸውን አረጋግጧል።

የፕሮጀክት ምዘና ተማሪዎች በንድፈ ሀሳብ ደረጃ የተማሩትን ትምህርት ከነባራዊው እውነታ ጋር ምን ያህል አገናኝተው መስራት እንደሚችሉ ተማሪዎችን ለመመዘን የሚጠቅም እንደሆነ በክለሳ ድርሳኑ ተጠቁሟል። ይሁን እንጂ የፕሮጀክት ምዘናን በተመለከተ የመምህራን ግንዛቤ በጽንሰ ሀሳብ ደረጃ እንደሆነ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው መረጃ ያመለክታል።

በተራ ቁጥር 1.7 ለቀረበው ጥያቄ 91.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ ተማሪዎችን በተከታታይ ለመመዘን የቃል ጥያቄ የሚጠቀሙ መሆኑን አመልክተዋል። በተመሳሳይ ሁኔታ በክፍል ውስጥ በተደረገው ምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተው ከሃያ አራት የምልከታ ጊዜ ውስጥ 83.33% ያህሉን የምልከታ ጊዜ

መምህራን የተለያዩ የቃል ጥያቄዎችን በመጠየቅና ተማሪዎችን በማሳተፍ ተጠቅመውበታል። ከጽሁፍ መጠይቁና ከምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተው በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች የዕለቱን ትምህርት በተመለከተ ምን እንደተገነዘቡና እንዳልተገነዘቡ ለማወቅ የቃል ጥያቄዎችን በመጠቀም ተማሪዎችን የሚመዝኑ መሆኑን ነው።

በተራ ቁጥር 1. 8 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚል ምላሽ ሰጥተዋል። 16.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚለውን መርጠዋል። ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ምላሽ የሚያሳየው ለተማሪዎች በቡድንም ሆነ በግል የተሰጡ ተግባራትን እየወጡ እንዲያቀርቡ በማድረግ ተማሪዎችን የሚመዝኑ መሆኑን ነው። በጽሁፍ መጠይቅ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተካሂዷል። በምልከታው የተገኘው ውጤትም የሚያመለክተው 66.67% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ተማሪዎች የተለያዩ ተግባራትን እየወጡ እንዲያቀርቡ በማድረግ ማከናወናቸውን ነው። 33.33% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ደግሞ ተማሪዎች እየወጡ እንዲያቀርቡ የሚያደርጉ ተግባራትን አላከናወኑም። በአጠቃላይ ከጽሁፍ መጠይቁና ከምልከታ የተገኘው መረጃ የሚያሳየው ተማሪዎች የተለያዩ ተግባራትን እየወጡ በተማሪዎች ፊት እንዲያቀርቡ በማድረግ፣ ተማሪዎችን ለመመዘን የተጠቀሙበት መሆኑን ነው። በተማሪዎች የሚቀርቡ ልዩ ልዩ ጭውውቶች፣ እንቆቅልሾች፣ ተረቶች፣ ድራማዎች፣ ወዘተ. የተማሪዎችን አመለካከት፣ የንግግር ችሎታ፣ እርስ በርስ ያላቸውን የመግባባት ችሎታ ለመመዘን አመቺ እንደሆነ በክለሳ ድርሳኑ ተገልጿል።

በተራ ቁጥር 1.9 ለቀረበው ጥያቄ 66.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚል ምላሽ ሰጥተዋል። ይህም የሚያሳየው አብዛኛዎቹ መምህራን በመረጃ ጥንቅር አማካኝነት ተማሪዎችን መመዘን የቻሉ መሆኑን ነው። ይሁን እንጂ በክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው መረጃ ያረጋገጠው ደግሞ በሁሉም የምልከታ ጊዜ የመረጃ ጥንቅር ምዘና አለመከናወኑን ነው። ከምልከታ በተጨማሪም የመረጃ ጥንቅር ምዘና መጠቀማቸውን ለማረጋገጥ በተደረገው የሰነድ ፍተሻ የመረጃ ጥንቅር ምዘናን የሚያሳይ

መረጃ ማግኘት አልተቻለም። ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው መረጃ የመረጃ ጥንቅር ምዘናን እንደሚጠቀሙ ቢያሳይም ከምልከታ፣ ከሰነድ ፍተሻና ከቃለ መጠይቅ የተገኘው መረጃ ግን ሁሉም መምህራን የማይጠቀሙ መሆኑን አረጋግጧል። ይህም የሚያሳየው መምህራን ስለ መረጃ ጥንቅር ምዘና በጽንሰ ሀሳብ ደረጃ ያለቸውን ግንዛቤ በተግባር የማይጠቀሙበት መሆኑን ያሳያል። መረጃ ጥንቅር ደግሞ በእያንዳንዱ ተማሪ የተሰሩ የተለያዩ ተግባራትን የያዙ የተማሪውን ስራ እንዲናገር ተደርጎ የሚዘጋጅና የተማሪውን ብቃት ለመለካት በተከታታይ ምዘና ተግባራዊ የሚደረግ ነው።

በተራ ቁጥር 1.10 ለቀረበው ጥያቄ 25% ያህሉ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ አጭር የጽሁፍ ፈተና የሚጠቀሙ መሆኑን ሲገልጹ 75% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት አመልክተዋል። ይህም የሚያስረዳው መምህራን አልፎ አልፎ አጭር የጽሁፍ ፈተናን በመጠቀም ተማሪዎችን ለመመዘን የሚጠቀሙበት መሆኑን ነው። ይሁን እንጂ ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ የክፍል ውስጥ ምልከታ ተደርጓል። የተገኘው ውጤትም ከሃያ አራት የምልከታ ጊዜ ውስጥ 33.33% ያህሉን የምልከታ ጊዜ አጭር የጽሁፍ ፈተናን በመጠቀም የተማሪዎች ምዘና ተከናውኗል። ነገር ግን 66.67% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ግን አጭር የጽሁፍ ፈተና ምዘና ተግባራዊ አልሆነም። ይህም የሚያሳየው መምህራን አጭር የጽሁፍ ፈተናን በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎችን ለመመዘን አልፎ አልፎ የሚጠቀሙ መሆኑን ነው። አጭር የጽሁፍ ፈተና በመማር ማስተማሩ ሂደት፣ በክፍለ ጊዜው መጀመሪያና መጨረሻ ላይ አጫጭርና በፍጥነት የሚሰሩ መልመጃዎችን በመስጠት ተማሪዎች ያለፈውን ትምህርት ምን ያህል እንደሚያስታውሱት ለማወቅ የሚካሄድ ምዘና ነው። ከጽሁፍ መጠይቁና ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘውን መረጃ ለማጠናከር በቃለ መጠይቅ ተማሪዎችን ለመመዘን ብዙ ጊዜ የሚጠቀሙባቸውን ተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ምን ምን ናቸው? ለሚለው ጥያቄ ሁሉም መምህራን የሰጡት መልስ ምልከታ፣ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ፣ የቃል ጥያቄ፣ የቡድን ስራና አጫጭር የጽሁፍ ፈተና የሚጠቀሙ እንደሆነ ገልጸዋል።

በአጠቃላይ ከጽሁፍ መጠይቅ፣ ከክፍል ውስጥ ምልከታና ከቃለ መጠይቅ የተገኙት መረጃዎች የሚያመለክቱት አብዛኞቹ መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን አብዛኛውን ጊዜ የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ፣ የቃል ጥያቄና ምልከታ ሲሆኑ፣ የቢጤ ምዘና፣ የቡድን ስራና አጭር የጽሁፍ ፈተናን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙባቸው የተገኙት ውጤቶች አመልክተዋል። ነገር ግን ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው መረጃ የመረጃ ጥንቅርና የፕሮጀክት ምዘናን እንደሚጠቀሙ ቢያመለክትም በሰነድ ፍተሻና በቃለ መጠይቅ የተገኘው መረጃ ደግሞ እንደማይጠቀሙ አረጋግጧል። በመሆኑም በመማር ማስተማሩ ሂደት መምህራን ለተማሪዎች የሚሰጡትን ትምህርት ተማሪዎች በሚገባ መከታተልና አለመከታተላቸውን ለማወቅና የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ ለመለየት በተቻለ መጠን በርካታ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን መጠቀም አስፈላጊ መሆኑ በክለሳ ድርሳኑ ተገልጿል።

4.3 የተከታታይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅት በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማሩ ሂደት ዋና አካል በመሆኑ ከዕለታዊ የትምህርት እቅድ ጋር በመጣጣምና በመቀናጀት የተከታታይ ምዘና ተግባራት በዕቅዱ ውስጥ መካተትና መዘጋጀት አለበት። በክለሳ ድርሳኑ 2.6 እንደተገለፀው ተማሪዎች የትምህርቱን ግብና ዓላማ መጨበጥ የሚያስችላቸውን ትምህርት እንዲያገኙ ምዘናንና ትምህርቱን አንድ ላይ ማቀድና መተግበር ተገቢ ነው። ተከታታይ ምዘና የትምህርቱን ሂደት ለመምራትና ለመከታተል ይጠቅማል፤ መማርና ማስተማርን በቀጣይነት ለማሻሻል ያስችላል። ስለዚህ እየዳበረ የመጣው አስተሳሰብ የተከታታይ ምዘና ዋና አላማ የተማሪውን መማርና የመምህሩን ማስተማር ማበልፀግ ነው። በመሆኑም ተከታታይ ምዘና፣ መማርና ማስተማር ውጤታማ እንዲሆኑ ሦስቱም ዕንስ ሀሳቦች በመዛመድ/በመዋሀድ/ በትምህርት ዕቅድ ውስጥ ማካተት አስፈላጊ ነው።

ይህን ንድፈ ሀሳብ መሰረት በማድረግ የጥናቱ ተተኳሪ የሆኑት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የመማር ማስተማሩን ሂደት ለመምራት በትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራት በእቅዱ ውስጥ አካተው በማዘጋጀት የሚተገብሩ መሆኑን ለማወቅ በጽሁፍ መጠይቅና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበዋል የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው በቅንጅት ቀርበዋል።

ሠንጠረዥ 7- የተከታታይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅት በተመለከተ የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ

ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛው ጊዜ=3		አልፎ አልፎ=2		በፍፁም=1	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
2	በመማር ማስተማሩ ሂደት ለተከታታይ ምዘና ዕቅድ አዘጋጃለሁ።	8	66.67%	2	16.67%	2	16.67
3	በትምህርት ዕቅዴ ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በግልጽ አስቀምጣለሁ።	8	66.67%	1	8.33%	3	25%

በሠንጠረዥ 7 እንደተገለፀው በተራ ቁጥር 2 ለቀረበው ጥያቄ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማከናወን ለተከታታይ ምዘና ዕቅድ የሚያዘጋጁ መሆኑን 66.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚል አማራጭ መርጠዋል። በተመሳሳይ መልኩ በተራ ቁጥር 3 ለቀረበው ጥያቄ 66.67% ያህሉ መምህራን በትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በዝርዝር እንደሚገልጹ አመልክተዋል። የመምህራን ምላሽ የሚያሳየው የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በዕቅዳቸው ውስጥ አካተው የሚጠቀሙ መሆኑን ነው።

ይሁን እንጅ በመማር ማስተማሩ ሂደት ስለተከታተይ ምዘና ዕቅድ ዝግጅት ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ የሰነድ ፍተሻ ተካሂዷል። በሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃም የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማከናው ዕለታዊ የትምህርት ዕቅድ አዘጋጅተው የሚጠቀሙ መሆኑ በፍተሻ ተረጋግጧል። ከዚህ በተጨማሪ የተከታታይ ምዘና እቅድን ከእለታዊ የትምህርት እቅድ ጋር አዋህደው ያዘጋጃሉ? በሚል ለቀረበላቸው የቃል ጥያቄ ሁሉም መምህራን የሰጡት ምላሽ ‹‹እለታዊ የትምህርት እቅድ እናዘጋጃለን ነገር ግን የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በእቅዱ ላይ ባይገለጽም በመማር ማስተማሩ ሂደት ግን ተግባራዊ እናደርጋለን›› በማለት መልሰዋል። ምንም እንኳ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለመምራት ዕለታዊ የትምህርት ዕቅድ ቢያዘጋጁም በዕለታዊ የትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራትን መቼና እንዴት እንደሚተገበሩ የተገለፀ ነገር የለም። ይህም የሚያሳየው መምህራን በመማር ማስተማሩ ሂደት በተከታታይ ምዘና የሚከናወኑ ተግባራት በዕለታዊ የትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ አካተው እንደማያዘጋጁ ነው። ይህ ደግሞ ተከታታይ ምዘና የመማር ማስተማሩ ዋና አካል በመሆኑ ከዕለታዊ የትምህርት ዕቅድ ጋር በመቀናጀት መዘጋጀት አለበት ከሚለው ከምሁራን ሀሳብ ጋር አይሰማማም። ምንም እንኳ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ምላሽ አወንታዊ ቢሆንም በሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት ደግሞ አሉታዊ መሆኑን አረጋግጧል (አባሪ ሠ ይመልከቱ)። ይህም የሚያሳየው መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ዕቅድና ስለ ዕለታዊ የትምህርት ዕቅደ ዝግጅት የግንዛቤ እጥረት ያለባቸው መሆኑን የሰነድ ፍተሸው አሳይቷል።

4.4 በተከታታይ ምዘና ሂደት የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅ፣ ከምልከታና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

በክለሳ ድርሳኑ 2.10 እንደተገለፀው ምጋቤ ምላሽ ተማሪው ለመሻሻል የሚጠቀምበት መረጃ ነው።ምጋቤ ምላሽ መምህሩ፣ተማሪዎች በመማር ሂደት የሚያከናውኑትን ተግባራት፣ የሰሩትን ስራና የሰጡትን መልስ በመመርመርና በመተንተን የተገኘውን መረጃ ለተማሪዎች መልሶ የሚያሳውቅበት መንገድ ሲሆን ይህ መረጃ ለተማሪዎቹ አፈጻጸማቸውን ወይም ክንዋኔአቸውን እንዲያወቁ የሚረዳ ነው።

ከላይ የተገለፀውን ጽንሰ ሀሳብ መሰረት በማድረግ የጥናቱ ተተኳሪ የሆኑት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ምን እንደሚመስል መፍተሽ የጥናቱ አንዱ አላማ በመሆኑ ይህን ዓላማ ለማሳካት በጽሁፍ መጠይቅ፣በምልከታና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰበሰበዋል፡፡ የተሰበሰቡት መረጃዎችም ተመሳሳይ ርዕሰ ጉዳዮችን ወደ አንድ በማቀናጀት እንደሚከተለው ተተንተነው ቀርበዋል፡፡

ሠንጠረዥ 8- የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኘ ምላሽ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛው ጊዜ=3		አልፎ አልፎ=2		በፍፅም=1	
		ብዛት		ብዛት		ብዛት	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
4	ለእያንዳንዱ የተከታታይ ምዘና ተግባር ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ እሰጣለሁ፡፡	11	91.67%	1	8.33%	-	-
5	ምጋቤ ምላሽ ስሰጥ በተማሪዎቹ ስህተት ላይ ብቻ በማተኮር ነው፡፡	3	25%	3	25%	6	50%
6	ምጋቤ ምላሽ ስሰጥ የተማሪዎችን ጠንካራና ደካማ ጎን በማሳየት ነው፡፡	10	83.33%	2	16.67%	-	-

በሰንጠረዥ 8 እንደተገለፀው በተራ ቁጥር 4 ለቀረበው ጥያቄ 91.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን መልስ መርጠዋል፡፡ ይህም የሚያሳየው መምህራን በተከታታይ ምዘና ሂደት ለእያንዳንዱ የተከታታይ ምዘና ተግባራት ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡ መሆኑን ነው፡፡ በተመሳሳይ መልኩ በተራ ቁጥር 5 ለቀረበው ጥያቄ 50% ያህሉ መምህራን በፍፁም የሚለውን አማራጭ መልሰዋል፡፡ ቀሪዎቹ

50%መምህራን ደግሞ አብዛኛውን ጊዜ እና አልፎ አልፎ የሚለውን መርጠዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በተራ ቁጥር 6 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን አማራጭ መርጠዋል፡፡ የመምህራን ምላሽ የሚያሳየው በተከታታይ ምዘና ሂደት በእያንዳንዱ የምዘና ተግባር የተማሪዎችን ድክመት ጥንካሬ በማሳየት ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡ መሆኑን ነው፡፡ በተከታታይ ምዘና ሂደት ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ በተማሪዎች ጠንካራና ደካማ ጎን ላይ እንጂ በስህተታቸው ላይ ብቻ ማተኮር እንደሌለበት የአብዛኛዎቹ መምህራን ግንዛቤ ያሳያል፡፡ ይህም መምህራን የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በወጉ ተገንዝበው ተግባራዊ ማድረጋቸውን ያሳያል፡፡

የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ በክፍል ውስጥ የመማር ማስተማሩ ሂደት ምልከታ ተከናውኗል፡፡ ከጠቅላላው የምልከታ ጊዜ የተገኘው ውጤትም በሁሉም የምልከታ ጊዜ መምህራን በተከታታይ ምዘና ሂደት ተማሪዎች ለሚያከናውኗቸው የተለያዩ ተግባራት ቃላዊ ምጋቤ ምላሽ የሰጡ ሲሆን ከሃያ አራት የምልከታ ጊዜ ውስጥ 66.67% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ደግሞ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ተከናውኗል፡፡ ከምልከታ የተገኘው ውጤት የሚያሳየው መምህራን በመማር ማስተማሩ ሂደት ከጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ይልቅ ቃላዊ ምጋቤ ምላሽን በአብዛኛው የሚጠቀሙ መሆኑን ነው፡፡

ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽን በተመለከተ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘውን ውጤት ለማረጋገጥ የሰነድ ፍተሻ በተማሪዎች ደብተር ላይ ተደርጓል፡፡ የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

በተማሪዎች ደብተር ላይ በተደረገው ፍተሻ በአብዛኛዎቹ ደብተሮች ላይ የተሰጡ ምጋቤ ምላሾች ‹‹ጥሩ›› ‹‹በጣም ጥሩ›› በማለት የራይት ምልክት በመቁጠር ያገኙት ውጤት የተጻፈ ሲሆን አልፎ አልፎ ደግሞ ‹‹የወላጅ እገዛ ይደረግልህ›› ከሚሉ ምጋቤ ምላሾች የዘለለ አስተያየት ወይም ምጋቤ ምላሾች አልተገኛባቸውም፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በሙከራ ወረቀቶች ላይ የተደረገው ፍተሻም የሚያሳየው የራይት ምልክት በማድግ ጥሩ

እና በጣም ጥሩ ከማለት ውጭ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ የሚጠቀሙ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አልተገኙም።

ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት ያረጋገጠው መምህራን ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡት ተማሪዎች ያገኙትን ውጤት በመጻፍ ጥሩና በጣም ጥሩ በማለት ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡ መሆኑን ነው። ይህም የሚያሳየው መምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽን በተገቢው ሁኔታ ተግባራዊ አለማድረጋቸውን ነው።

የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ተማሪዎች ያገኙትን ውጤት ብቻ መጻፍ በቂ አለመሆኑን በክለሳ ድርሳኑ 2.10 ላይ ተጠቁሟል። ምጋቤ ምላሽ በሚሰጥበት ጊዜ በተማሪዎች የእርስ በርስ ውድድር ላይ፣ ተማሪው አንድን ስራ ሲሰራ ከሚከተለው ዘዴ አንጻር፣ ከተማሪው ውጤት አንጻር፣ ከተማሪው ግንዛቤ አንጻር ወዘተ ምጋቤ ምላሽ መስጠት አስፈላጊ ነው። ይሁን እንጂ ምጋቤ ምላሽ ተራ ምልክት ወይም ቁጥር አይደለም። ይልቁንም ጥሩ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎች ስራ ገላጭ፣ክንውኔና ዝርዝር አላማ ላይ ያተኮረ፣ ተማሪው እንዴት እንደሚሻሻል የሚደረግለትን ድጋፍ የያዘ መሆን አለበት።

በአጠቃላይ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኘው ውጤት አወንታዊ ምላሽ ተገኝቶበታል። ይሁን እንጂ በምልከታ የተገኘው ውጤት የሚያሳየው አብዛኛውን ጊዜ ቃላዊ ምጋቤ ምላሽ የሚጠቀሙ ሲሆን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ግን አልፎ አልፎ የሚጠቀሙ መሆኑ ተረጋግጧል። በሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተውም ዕሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በወጉ የማይሰጥ መሆኑን ነው።

4.5 የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

መረጃ አያያዝ በተከታታይ ምዘና ውስጥ ያለው ቦታ ከፍተኛ ነው። መረጃዎች በትክክል ተመዝግበው ካልተያዙ ስለተማሪዎች ውሳኔ ለመስጠትም ሆነ ለሚመለከተው አካል ለማስተላለፍ አስቸጋሪ እንደሆነ በክለሳ ድርሳኑ 2.12 ተጠቁሟል።

ከላይ የተገለፀውን ፅንሰ ሀሳብ መሰረት በማደረግ መምህራን በተከታታይ ምዘና የሚገኙ መረጃዎችን መዝግበው መያዛቸውን ለማረጋገጥ በጽሁፍ መጠይቅና በሰነድ ፊተሻ መረጃዎች ተሰብሰበዋል፡፡ የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው ተተንትነዋል፡፡

ሠንጠረዥ 9 ፡- የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝ በተመለከተ የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛውን ጊዜ=3		አልፎ አልፎ=2		በፍጹም= 1	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
7	በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታይ ምዘና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችል የውጤት መመዝገቢያ ቅፅ እጠቀማለሁ፡፡	10	83.33%	2	16.67%		
8	የተማሪዎችን ባህሪ መግለጫ መዝገብ እጠቀማለሁ፡፡	5	41.67%	4	33.33%	3	25%

በሰንጠረዥ እንደተገለፀው በተራቁጥር 7 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን አማራጭ መርጠዋል፡፡ በተመሳሳይ ሁኔታ በተራቁጥር 8 ለቀረበው ጥያቄ 41.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን ሲመርጡ 33.33 %ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚለውን መርጠዋል፡፡ ቀሪዎቹ 25% ደግሞ በፍፁም የሚለውን መርጠዋል፡፡

የመምህራን ምላሽ የሚያስረዳው አብዛኛዎቹ መምህራን የተከታታይ ምዛና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችል የውጤት መመዝገቢያ ቅፅና የተማሪዎችን ባህሪ መግለጫ መዝገብ በማዘጋጀት የተከታታይ ምዘና መረጃዎችን የሚይዙ መሆኑን የተገኘው መረጃ ያመለክታል፡፡

ከላይ የተገለፀውን ፅንሰ ሀሳብ መሰረት በማድረግ መምህራን በተከታታይ ምዘና የሚገኙ መረጃዎችን መዝግበው መያዛቸውን ለማረጋገጥ በጽሁፍ መጠይቅና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበዋል፡፡ የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው ተተንትነዋል፡፡

ሠንጠረዥ 9 ፡- የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝ በተመለከተ የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሠንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛውን ጊዜ=3		አልፎ አልፎ=2		በፍጹም= 1	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
7	በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታይ ምዘና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችል የውጤት መመዝገቢያ ቅፅ እጠቀማለሁ፡፡	10	83.33%	2	16.67%		
8	የተማሪዎችን ባህሪ መግለጫ መዝገብ እጠቀማለሁ፡፡	5	41.67%	4	33.33%	3	25%

በሰንጠረዡ እንደተገለፀው በተራቁጥር 7 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን አማራጭ መርጠዋል፡፡ በተመሳሳይ ሁኔታ በተራቁጥር 8 ለቀረበው ጥያቄ 41.67% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን ሲመርጡ 33.33 %ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚለውን መርጠዋል፡፡ ቀሪዎቹ 25% ደግሞ በፍፁም የሚለውን መርጠዋል፡፡

የመምህራን ምላሽ የሚያስረዳው አብዛኛዎቹ መምህራን የተከታታይ ምዛና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችል የውጤት መመዝገቢያ ቅፅና የተማሪዎችን ባህሪ መግለጫ መዝገብ በማዘጋጀት የተከታታይ ምዘና መረጃዎችን የሚይዙ መሆኑን የተገኘው መረጃ ያመለክታል፡፡

የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝን በመተለከተ ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ በሰነድ ፍተሻና በቃል መጠይቅ መረጃዎች ተሰብስበዋል፡፡ የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው ተተንትነው ቀርበዋል፡፡ ተከታታይ ምዘና ምን ያህል ፐርሰንት ይሸፍናል? ተብሎ ለቀረበላቸው የቃል ጥያቄ ከስልሳ እስከ ሰባ ፐርሰንት የሚሸፍን መሆኑን ሁሉም መምህራን ገልጸዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች ላይ በተደረጉ ፍተሸዎች የተገኙ ውጤቶች የሚያሳዩት ሁሉም መምህራን የተከታታይ ምዘና ውጤት ማጠረቀሚያ ቅጾችን ይጠቀማሉ፡፡ የተከታታይ ምዘና ውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች 60% የሸፈኑ ቢሆንም የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችሉ የተለያዩ የምዘና ዘዴዎችን አካተው አልያዙም፡፡ በተከታታይ ምዘና ውጤት ማጠራቂሚያ ቅጾች ውስጥ ተካተው የሚገኙት ሙከራ፣ የክፍል ስራ፣ የግል ስራ፣ የቡድን ስራ፣ ደብተር አያያዝ ሲሆኑ ስንት እንደሚይዙ በፐርሰንት ተገልጸዋል (አባሪ ረ ይመልከቱ)፡፡

ከተከታታይ ምዘና ውጤት ማጠራቂሚ ቅጾች በተጨማሪ በተከታታይ ምዘና ሂደት የተከታታይ ምዘና ተግባራትን ለመከታተል የሚያስችሉ የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ የሚያሳዩ መዛግብት ተፈትሸዋል፡፡ ፍተሻ ከተካሄደባቸው መምህራን ውስጥ አራቱ የተማሪዎችን የትምህርት አቀባባል ችሎታ ማሳያ መዛግብት ሲያዘጋጁ ከቀሪዎቹ ስምንት መምህራን ግን ማግኘት አልተቻለም፡፡ በአራቱ መምህራን የተገኙት መዛግብት የሚያሳዩት ተማሪዎችን የትምህርት አቀባባል ችሎታቸውን ለመመዘን የተጠቀሙባቸው የመመዘኛ ነጥቦች የንባብ ችሎታ፣ የጽህፈት ችሎታ፣ የንግግርና የማዳመጥ ችሎታ በማለት በየወሩ ያሳዩትን ለውጥ በደረጃ ከፍተኛ፣ መካከለኛ፣ ዝቅተኛ በማለት የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ በደረጃ ዘርዝረዋቸዋል (አባሪ ሰ ይመልከቱ)፡፡

ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት የሚያሳየው የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችሉ የውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾችም ሆኑ የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ የሚያሳዩ መዛግብት በአብዛኛዎቹ መምህራን አልተገኙም፡፡ ይህም የሚያሳየው የተከታታይ ምዘና መረጃ አያያዝ በተመለከተ የግንዛቤ እጥረት መኖሩን ነው፡፡

በሌላ በኩል ደግሞ በሠንጠረዥ 7 ተራ ቁጥር 8 የቀረበውን የጽሁፍ መጠይቅ ወጤት ለማረጋገጥ የሰነድ ፍተሻ ተደርጎ የተገኘው ውጤትም እንደሚከተለው ቀርቧል። የባህሪ መከታተያ መለኪያዎች የሚያሳዩት ከመማር ማስተማሩ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ለአመለካከት መጎልበትና ለስብዕና መዳበር የሚረዱ የባህሪ ክህሎች በተከታታ ምዘና መገምገም እንዳለባቸው በክለሳ ድርሳኑ ተጠቅሷል። ይህን ጽንሰ ሀሳብ መሰረት በማደረግ በጽሁፍ መጠይቅና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበዋል። ከሰነድ ፍተሽ የተገኘው መረጃ የሚያሳየው በስድስት መምህራን ብቻ የባህሪ መከታተያ መዛግብት ተገኝተዋል። በቀሪዎቹ ስድስት መምህራን ግን ማግኘት አልተቻለም። በአራቱ መምህራን የተገኙት የባህሪ መከታታያ መዛግብት የሚያሳዩት ራስን የመቆጣጠር ችሎታ፣ የመምራት ችሎታ፣ የመግባባት ችሎታ የክፍል ውስጥ ተሳትፎ፣ በክፍል ውስጥ አዘውትሮ የመገኘት ሁኔታ ወዘተ የሚሉ ናቸው።

እነዚህ የባህሪ መከታተያ መዛግብት ከመስከረም ወር ጀምሮ እስከ ሰኔ ወር ድረስ የሚያሳዩአቸውን ባህሪያት ከፍተኛ፣ መካከለኛና፣ ዝቅተኛ በማለት አስተያየት ተጽፎባቸዋል (አባሪ ሰ ይመልከቱ)

ከሦስቱ መምህራን የተገኘው የባህሪ መከታተያ መዛግብት ደግሞ በተማሪው የታዩ የመማርና የባህሪ ችግሮች ተመዝግበው ከተማሪ ወላጆች ጋር የተደረጉ ውይይቶችንና ለተማሪው የተሰጡ የምክር አገልግሎቶችን የሚያሳዩ መዛግብት ናቸው (አባሪ ሸ ይመልከቱ)።

የባህሪ መከታተያ መዛግብትን በተመለከተ ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ምላሽ አዎንታዊ ቢሆንም ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ ደግሞ የሚያሳየው የባህሪ መከታተያ መዛግብትን የመጠቀም ጅምር መኖሩን አረጋግጧል። ይሁን እንጂ የባህሪ መከታተያ መዝገብ በመማር ማስተማሩ ሂደት ከክፍል ውጭም ሆነ በክፍል ውስጥ ተማሪዎች የሚያሳዩትን ልዩ ልዩ እውቀት፣ ችሎታ፣ አመለካከትና ልምድ መዝግቦ በመያዝ ትክክለኛ ውሳኔ ለመስጠት ይረዳል። አንድ ተማሪ በተለያዩ ሁኔታዎች እንዴት

እንደሚማርና ነገሮችን እንደሚያከናውን፣ ምን ባህሪያት እንደሚያሳዩ ፍንጭ ይሰጣል። ይሁንና መምህራን በየጊዜው የሚያገኙትን መረጃዎች ሙሉ በሙሉ በአፅምሮአቸው ቀርጸው ስለተማሪዎች በቂ አስተያየት ለመስጠት ስለሚከብድ መረጃዎችን መዝግቦ መያዝ የተማሪዎች ግላዊና ማህበራዊ ግንኙነት፣ ስሜት፣ ፍላጎት፣ ወዘተ ለመግለፅ እንደሚረዳ በክለሳ ድርሳኑ ተጠቅሷል።

4.6 በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች ከጽሁፍ መጠይቅና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

መምህራን በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች በጽሁፍ መጠይቅ እና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበዋል። የተገኙ ምላሾችም እንደሚከተለው ቀርበዋል።

ሰንጠረዥ 10፡-በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ስለሚያጋጥሙ ችግሮች የመምህራንን ምላሽ የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛውንጊዜ= 3		አልፎ አልፎ= 2		በፍጹም =1	
		ብዛት		ብዛት		ብዛተ	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
9	ስለተከታታይምዘናከሱፐርቫይዘሮች ድጋፍ አገኛለሁ።	4	33.33%	4	33.33%	4	33.33%
10	በተከታታይ ምዘና አተገባበር የእያንዳንዱ ተማሪ ተግባር ለማረምና አስተያየት ለመስጠት ጊዜ ያጥረኛል።	3	25%	5	41.67%	4	33.33%

በሰንጠረዡ እንደተገለፀው በተራ ቁጥር 9 ለቀረበው ጥያቄ 33.33% ያህሉ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ከሱፐርቫይዘሮች ድጋፍ እንደማያገኙ አመልክተዋል። 33.33% ያህሉ መምህራን ደግሞ አብዛኛውን ጊዜ ድጋፍ እንደሚያገኙ ሲገልፁ 33.33%

ያሀሉ መምህራን አልፎ አልፎ ከሱፐርቫይዘሮች ድጋፍ እንደሚደረግላቸው የተገኘው ምላሽ ያሳያል፡፡ከመምህራን ከተገኘው ምላሽ የምንገነዘበው አብዛኛዎቹ መምህራን በተወሰነ ደረጃም ቢሆን ድጋፍ እንደሚያገኙ ነው፡፡ ይህን በተመለከተ በክፍት ጥያቄ ተራ ቁጥር 3 ላይ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ ከሱፐርቫይዘሮች ጋር ይወያያሉ ለሚለው ጥያቄ ሶስት መምህራን የሰጡት ምላሽ ‹‹የእኛ ትምህርት ቤት ከሌሎች ትምህርት ቤቶች ጋር ሲወዳደር የተሸለ ሆኖ ስለሚገኝ ሌሎች ትምህርት ቤቶች ወደ እኛ እየመጡ ልምድ ይወስዳሉ እንጂ ከሌላ አካል ስለተከታተይ ምዘና አተገባበር ድጋፍ አይደረግልንም፡፡ ይሁን እንጂ በትምህርት ቤታችን ውስጥ የእርስ በርስ የልምድ ልውውጥና ውይይት እናደርጋለን›› በማለት መልሰዋል፡፡

ሌሎች መምህራን ደግሞ የሰጡት ምላሽ ‹‹በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታታይ ምዘና አተገባባር ምን መሆን እንዳለበት፣ በተከታታይ ምዘና ስልቶች ዙሪያ፣ የተከታታይ ምዘና ጥያቄዎችና ተግባራት ምን መምሰል እንዳለባቸው፣ በተከታታይ ምዘና ውጤት አመዘጋገብ ዙሪያ እርስ በርስ ውይይት እናደርጋለን›› በማለት መልሰዋል፡፡ ቀሪዎቹ ሦስት መምህራን ደግሞ ምንም አይነት ድጋፍ እንዳላገኙ ገልፀዋል፡፡ የመምህራን ምላሽ የሚያሳየው አብዛኛዎቹ መምህራን እንደገለፁት በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ የእርስ በርስ ድጋፍ በማግኘት የሚተገበሩ መሆኑን ያሳያል፡፡ ይሁን እንጂ በተደረጉ የሰነድ ፍተሻዎች በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ የተደረጉ ውይይቶችንም ሆነ የተወሰዱ ስልጠናዎችን የሚያሳዩ መዛግብትን ማግኘት አልተቻለም፡፡ ከጽሁፍ መጠይቁና ከምልከታ የተገኘውን ውጤት ለማጠናከር ለመምህራን በቀረበው የቃል ጥያቄ የተከታታይ ምዘና ግንዛቤ ለማስፋት ስልጠና ወስደው ያውቃሉ? በሚል ለተጠየቁት ጥያቄ የሰጡት ምላሽ ‹‹የእርስ በርስ የልምድ ልውውጥ ከማድረግ ውጪ በተከታታይ ምዘና ዙሪያ ያገኘነው እገዛ የለም›› በማለት መልሰዋል፡፡ በመሆኑም መምህራን ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር የሚያግዝ ስልጠናም ሆነ አጋዥ ጽሁፍ ካላገኙ በተከታታ ምዘና አተገባበር ሂደት ችግር ሊፈጥርባቸው እንደሚችል ለክለሳ ድርሳኑ 2.11 ተጠቅሷል፡፡

በሠንጠረዥ 8 በተራ ቁጥር 10 ለቀረበው ጥያቄ 25% ያህሉ መምህራን አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን አማራጭ መልስ መርጠዋል፡፡ 41.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ የሚለውን አማራጭ መልስ የመረጡ ሲሆን 33.33% ያህሉ መምህራን ደግሞ በፍፁም የሚለውን አማራጭ መልስ መርጠዋል፡፡ መምህራን የሰጡት ምላሽ የሚያሳረዳው አብዛኛዎቹ መምህራን በተከታታይ ምዘና አተገባበር የእያንዳንዱ ተማሪ ተግባር ለማረምና አስተያየት ለመስጥት በተወሰነ መልኩ የጊዜ እጥረት የሚያጋጥማቸው መሆኑን ነው፡፡ ይህን በተመለከተ በክፍት መጠይቁ ተራ ቁጥር 4 ለቀረበላቸው ጥያቄ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ ችግሮች ያጋጥማሉ? ለሚለው ጥያቄ አብዛኛዎች መምህራን የጊዜ እጥረት እንደሚያጋጥማቸው ምላሽ ሰጥተዋል፡፡ በቃል ጥያቄ በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ያጋጠመዎት ችግር ምንድን ነው? ተብለው ለተጠየቁት ጥያቄም ሲመልሱ የጊዜ እጥረት የሚያጋጥማቸው እንደሆነ ገልጸዋል፡፡ ይሁን እንጂ መምህራን ተከታታይ ምዘናን የመማር ማስተማሩ አካል አድርገው በሚንቀሳቀሱበት ጊዜ በክፍል ውስጥ የተማሪዎችን ብዛት፣ ልዩ ልዩ ቁሳቁሶች አለመኖርና የክፍለ ጊዜ ብዛት እና ሌሎችም እንቅፋት በመሆን እቅስቃሴውን ሊገቱ የሚችሉ ቢሆኑም ችግሮች በሂደት ሊፈቱ እንደሚችሉ በመገንዘብ ባለመሰልቸት መስራት እንደሚጠበቅባቸው በክለሳ ድርሳኑ ተጠቅሷል፡፡

4.7 ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ አጠቃቀም በተመለከተ ከጽሁፍና ከሰነድ ፍተሻ የተገኙ መረጃዎች ትንተና

ተከታታይ ምዘናን የሚጠቀም መምህር ከተከታታይ ምዘና የሚያገኘው መረጃ የሚያስተምራቸውን ተማሪዎች በየትኛው የትምህርት ይዘት ጠንካራና ደካማ እንደሆኑ ለመለየት፣ የማሻሻያ እገዛ ለማድረግና የማጠናከሪያ ትምህርት ለመስጠት፣ የምክር አገልግሎት ለመስጠት፣ ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማድረግ እንደሚረዳ ይታመናል፡፡ በመሆኑም ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ መምህራን ምን ያህል እንደሚጠቀሙበት በጽሁፍ መጠይቅና በሰነድ ፍተሻ መረጃዎች ተሰብስበው እንደሚከተለው ተተንትነው ቀርበዋል፡፡

ሰንጠረዥ 11- ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ መምህራን ምን ያህል እንደሚጠቀሙበት የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	ዝርዝር ጥያቄዎች	አብዛኛው ጊዜ=3		አልፎ አልፎ=2		በፍፁም=1	
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
1	የተከታታይ ምዘና ስልቶችን ለማሻሻል	10	83.33	2	16.66		
2	በመማር ማስተማሩ ሂደት የሚታዩ ችግሮችን ለመለየት	10	83.33	2	16.66		
3	የተማሪዎችን ጠንካራና ደካማ ጎን ለመለየት	10	83.33	2	16.66		
4	ለተማሪዎች ግልጽ ያልሆነላቸውን የትምህርት ይዘት እንደገና ለማስተማር	10	83.33	2	16.66		
5	ደከም ላሉ ተማሪዎች የማስተካከያ እገዛ ለማድረግ	10	83.33	2	16.66		
6	ተማሪዎች የተሻለ ስራ እንዲሰሩ ለመስጠት	11	91.67	1	8.33		
7	ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት	11	91.67	1	8.33		
8	የተማሪዎች ውጤት ደረጃ ለመስጠት	9	75	2	16.66	1	8.33
9	የምክር አገልግሎት ለመስጠት	11	91.67	1	8.33		
10	ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማቅረብ	9	75	3	25		

ከቀረበው ሰንጠረዥ መመልከት እንደሚቻለው መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ የተለያዩ ተግባራትን ለማከናወ እንደሚጠቀሙበት ገልፀዋል። በተራ ቁጥር 1 ለቀረበው ጥያቄ ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ የተከታታይ ምዘና ስልቶችን ለማሻሻል አብዛኛውን ጊዜ እንደሚጠቀሙበት 83.33% ያህሉ መምህራን ገልፀዋል።16.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት ገልፀዋል። በክፍል ውስጥ ተከታታይ ምዘናን የሚተገብር መምህር ምን እየሰራ እንደሆነ ከተማሪዎቹ ውጤት መረዳት ይችላል። ከተማሪዎቹ የሚፈለገው እውቀት ምን እንደሆነ ለተማሪዎች ከተሰጣቸው የቤት ስራና፣ የክፍል ስራ፣ የቡድን ስራ፣ የቃል ጥያቄ ወዘተ.

በተመለከተ ድክመትና ጥንካሬአቸውን ማወቅ ስለሚቻል የማስተማር ስልቱን ለማሻሻል ይረዳዋል።

በተራ ቁጥር 2 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ በመማር ማስተማሩ ሂደት የሚታዩ ችግሮችን ለመለየት፣ የተማሪዎችን ጠንካራና ደካማ ጎን ለመለየት፣ ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆናቸውን የትምህርት ይዘት እንደገና ለማስተማር እንደሚጠቀሙበት ገልፀዋል። ቀሪዎቹ 16.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት ገልፀዋል። ይህም ከምልከታ የተገኘው መረጃ ከሰነድ ፍተሻ ከተገኘው መረጃ ጋር የሚጣጣም ሆኖ ተገኝቷል። ይህን በተመለከተ በክለሳ ድርሳኑ እንደተገለፀው ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ መምህራን ተማሪዎች በየትኛው የትምህርት ርዕስ ላይ ድክመት እንደለባቸው ለመለየት ይረዳቸዋል። በእያንዳንዱ የትምህርት ርዕስ ላይ ተማሪዎች ድክመትና ጥንካሬ እንዳላዩ በመገንዘብ አስፈላጊውን የእርምት እርምጃ ለመውሰድ ደግሞ ለማስተማር፣ ችግር ላለባቸው ተማሪዎች የተለየ እገዛ ለማድረግ ይረዳል።

በተራ ቁጥር 5 ለቀረበው ጥያቄ 83.33% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ ደከም ላሉ ተማሪዎች የማስተካከያ እገዛ ለማድረግ እንደሚጠቀሙበት አብዛኛውን ጊዜ የሚለውን አማራጭ ሲመርጡ 16.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት የተገኘው መረጃ ያመለክታል። የማስተካከያ እገዛን በተመለከተ ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው መረጃ ደግሞ የሚያሳየው ከሃያ አራቱ የምልከታ ጊዜ ውስጥ 75% ያህሉን በመማር ማስተማሩ ሂደት ደከም ላሉ ተማሪዎች የማስተካከያ እገዛ ሲያደርጉ ተስተውለዋል። ከሃያ አራቱ የምልከታ ጊዜ ውስጥ 25% ያህሉን ግን ለተማሪዎች የማስተካከያ እገዛ አለመደረጉን የተገኘው መረጃ ያመለክታል። ከዚህም በተጨማሪ የማስተካከያ እገዛ የሚያስፈልጋቸው ተማሪዎች መለየታቸውን ለማረጋገጥ የሰነድ ፍተሻ ተደርጎ የተገኘው ውጤት የሚያመለክተው አራት መምህራን የማስተካከያ እገዛ የሚያስፈልጋቸውን በመለየት በየትኛው የትምህርት ርዕሰ ላይ እገዛ እንደሚያደርጉ ሲያሳዩ ከቀሪዎቹ መምህራን ግን

የማስተካከያ እገዛ የሚያስፈልግቻው ተማሪዎች ተለይተው አልተቀመጡም። ይሁን እንጂ በክፍት ጥያቄ ተራ ቁጥር 1 ላይ በትምህርታቸው ደከም ላሉ ተማሪዎች ምን አይነት እገዛ ያደርጋሉ? ለሚለው ጥያቄ ስምንቱ መምህራን የሰጡት መልስ በክፍል ውስጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት ያልገባቸውን ነገር ደግሞ በማስረዳት፣ ተጨማሪ መልመጃዎችን በመስጠት ክትትል በማድረግና በማበረታታት፣ በክፍል ውስጥ ከጎበዝ ተማሪዎች ጋር እንዲረዱ በማድረግ፣ ከወላጆች ጋር በመነጋገርና ምክር በመስጠት በትምህርታቸው ለውጥ እንዲያመጡ እገዛ እንደሚያደርጉ ሲገልጹ ቀሪዎቹ አራት መምህራን ደግሞ በትርፍ ጊዜአቸው ያልገባቸውን በማስረዳት፣ ቱቶሪያል በመስጠትና ከቤተሰብ ጋር በመነጋገር እገዛ እንደሚያደርጉ አመልክተዋል። ከዚህም በተጨማሪ ለመምህራን በቀረበላቸው የቃል ጥያቄ በትምህርታቸው ደከም ላሉ ተማሪዎች ምን አይነት እገዛ ያደርጋሉ? ለሚለው ጥያቄ ሁሉም መምህራንን የሰጡት ምላሽ በክፍት ጥያቄው ከመለሱት ምላሽ ጋር ተመሳሳይ ሆኖ ተገኝቷል።

በአጠቃላይ የማስተካከያ እገዛን በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅ፣ በምልከታ፣ ከሰነድ ፍተሻና ከቃለ መጠይቅ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተው ምንም እንኳ ደከም ያሉ ተማሪዎች ስም ዝርዝር በወረቀት ባይፅፉም በክፍል ውስጥ በመማር ማስተማሩ ሂደት ከፍተኛ እገዛ የሚያደርጉ መሆኑን ከተገኘው ውጤት መገንዘብ ይቻላል።

በተመሳሳይ መልኩ በተራ ቁጥር 6 ለቀረበው ጥያቄ 91.67% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ አብዛኛውን ጊዜ የሚጠቀሙበት ተማሪዎች የተሻለ ስራ እንዲሰሩ እንደሚረዳቸው ገልፀዋል። ይሁን እንጂ በክፍል ውስጥ በተደረገው የምልከታ ጊዜ ከሀያአራቱ የምልከታ ጊዜ ውስጥ 25% ያህሉን የምልከታ ጊዜ ተግባራዊ ቢያደርጉም 75% ያህሉን የምልከታ ጊዜግን አልተከናወነም። መምህራን በፅሁፍ መጠየቁ ላይ የማጠናከሪያ እገዛ የሚሰጡ መሆኑን ቢገልፁም በምልከታ ጊዜ ግን መምህራን የማጠናከሪያ እገዛ አሰጣጥን በአግባቡ እየተጠቀሙበት አለመሆኑን ያሳያል።በክለሳ ድርሳኑ 2.10 እንደተገለፀው ደግሞ የማጠናከሪያ እገዛ አንድን ትምህርት ከሌሎች ፈጥነው ለሚረዱ ተማሪዎች ችሎታቸውንና እውቀታቸውን የበለጠ

እንዲያጎለብቱ ለማድረግ የሚሰጥ እገዛ ነው፡፡አዝጋሚ ተማሪዎች በተለያዩ የማስተካከያ እገዛዎች በሚረዱበት ጊዜ ፈጣኖቹ ሌላ ፋይዳ ያለውን ነገር መስራት ይኖርባቸዋል፡፡ በመሆኑም የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛዎች ተማሪዎች በክፍል ውስጥ ሲማሩ ያገኙትን እውቀትና ክህሎት በበለጠ እንዲያዳብሩ ይርዳቸዋል፡፡

በተራ ቁጥር 7 ለቀረበው ጥያቄ 91.66 ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት አብዛኛውን ጊዜ እንደሚረዳቸው ገልፀዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በክፍል ውስጥ በተደረገው ምልከታ የተገኘው መረጃ እንደሚያመለክተው በሁሉም የምልከታ ጊዜ ቃላዊ ምጋቤ ምላሽ ሲሰጡ ከሀያ አራቱ የምልከታ ጊዜ ውስጥ 66.67% ያህሉን ጊዜ ደግሞ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ተከናውኗል፡፡ ይሁን እንጂ በተማሪዎች ደብተር ላይ የተሰጠው ጽሁፋዊ ምጋቤ ጥሩ፣ በጣም ጥሩ እና የወላጅ እገዛ ይደረግልህ ከማለት የዘለለ ሌላ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በአብዛኛዎቹ መምህራን አልተሰጠበትም፡፡ በአጠቃላይ ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ ለተማሪዎቹ ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት አብዛኛውን ጊዜ እንደሚጠቀሙበት ከጽሁፍ መጠይቅና ከምልከታ የተገኘው ውጤት ያመለክታል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ የቤት ስራና የክፍል ስራ ሲሰጡ የተማሪዎችን ደብተር ሁልጊዜ በማረም ምጋቤ ምላሽ ይሰጣሉ? በሚል ለቀረበላቸው የቃል ጥያቄ ሁሉም መምህራን ሁልጊዜ የተማሪዎችን ደብተር እንደሚያርሙና ምጋቤ ምላሽ እንደሚሰጡ ገልጸዋል፡፡ ነገር ግን በተማሪዎች ደብተር ላይ የተጻፈው የራይት ምልክትና ቁጥር ብቻ መሆኑን ያሳያል፡፡ በክለሳ ድርሳኑ እንደተገለፀው ደግሞ ምጋቤ ምላሽ ተራ ምልክት ወይም ቁጥር አይደለም፡፡ ይልቁንም ጥሩ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ስራ ገላጭ፣ ክንዋኔና ዝርዝር አላማ ላይ የተወሰነ፣ ተማሪው እንዴት እንደሚሻሻል የሚደረግለትን ድጋፍ የያዘ መሆን አለበት፡፡

በተራ ቁጥር 8 ለቀረበው ጥያቄ 75% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለመስጠት አብዛኛውን ጊዜ እንደሚጠቀሙበት ሲገልፁ 16.67% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት ገልጸዋል፡፡ በተጨማሪም የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ መስጠትን በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቁ

በተጨማሪ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተው መምህራን የተማሪዎችን ውጤት በደረጃ ያስቀመጡ ቢሆንም ደረጃ አሰጣጡ ግን በቁጥር ከተመለከቱት ማርኮች ያለፈ አይደለም። በክለሳ ድርሳኑ እንደተገለፀው ደግሞ ምዘና ከሚካሄደባቸው ምክንያቶች አንዱ የተማሪዎች የትምህርት ችሎታ ውጤት ለመስጠት ነው። መምህራን በተከታታይ ምዘና የተማሪዎቻቸውን ችሎታ እየገመገሙ ውጤት አመልካች ማርክ በመስጠት ማጠራቀም ይኖርባቸዋል። ይሁን እንጂ በቁጥርና በፊደል ከተመለከቱ ማርኮች በተጨማሪ የተማሪዎችን የመማር ሁኔታ የሚያመለክቱ ሌሎች ማስረጃዎችንም መጠቀም አስፈላጊ ነው።

በተራ ቁጥር 9 ለቀረበው ጥያቄ 91.67% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ በአብዛኛው ለተማሪዎች የምክር አገልግሎት ለመስጠት እንደሚጠቀሙበት ገልፀዋል። መምህራን ከሰጡት ምላሽ መገንዘብ የሚቻለው በተለያዩ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ያሰበሰቧቸውን መረጃዎች መሰረት በማድረግ ተማሪዎች የወደፊት አቅጣጫቸውንም ሆነ የሚገጥሟቸውን ችግሮች ለመፍታት ተማሪዎቻቸውን በምክር የሚረዱ መሆኑን ነው።

በተራ ቁጥር 10 ለቀረበው ጥያቄ 75% ያህሉ መምህራን ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ አብዛኛውን ጊዜ ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማድረግ እንደሚጠቀሙበት ሲገልፁ 25% ያህሉ መምህራን ደግሞ አልፎ አልፎ እንደሚጠቀሙበት የተገኘው መረጃ ያሳያል። ከፅሁፍ መጠይቅ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ በተደረገው የሰነድ ፍተሻ ስድስቱ መምህራን ስለተማሪዎች የመማር ሁኔታ የሚገልፅ ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት በማድረግ የሚጠየቁ መሆኑን የሚያሳይ ሰነድ ተገኝቷል። ከዚህም በተጨማሪ በተማሪዎች ደብተር ላይ በተደረገው ፍተሻ በፅየለቱ የተማሪዎች የመማር ሁኔታ በመገልፅ ወላጅና መምህራን ግንኙነት የሚያደርጉ መሆኑን ያሳያል። በአጠቃላይ የተገኘው መረጃ የሚያመለክተው አብዛኛዎቹ መምህራን ከተከታታይ ምዘና በሚገኘው መረጃ ስለተማሪዎች የመማር ሁኔታ ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት የሚያቀርቡ መሆኑን ነው።

የተማሪ ወላጆች ስለልጆቻቸው የመማር ሁኔታ ለማወቅ ይፈልጋሉ። ተማሪው በትምህርት ቤት በመማር ማስተማር ሂደት ምን ደረጃ ላይ እንደሆነ በተከታታ ምዘና ከተሰበሰበው መረጃ የተማሪውን አጠቃላይ ባህሪ ለመርዳት እንዲችሉ መምህራን ሪፖርት ማድረግ እንደሚጠበቅባቸው በክለሳ ድርሳኑ ተጠቅሷል። በመሆኑም መምህራን የሰጡት ምላሽ ከክለሳ ድርሳኑ ከተነሳው ሀሳብ ጋር የሚስማማ ነው።

ምዕራፍ አምስት

ማጠቃለያና የመፍትሔ ሀሳቦች

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ በባህርደር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ እርከን የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መፈተሽ ነው። ይህን ዓብይ ዓላማ መሰረት በማድረግ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ዓላማና ጠቀሜታ ያላቸው ግንዛቤ ምን እንደሚመስል መፈተሽ፣ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን መቼና እንዴት እንደሚጠቀሙ መፈተሽ፣ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጣቸው ምን እንደሚመስል መፈተሽ፣ የተከታታይ ምዘና ሰነድ አያያዝና በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ የሚያጋጥሙ ችግሮች ካሉ የመፍትሔ ሀሳብ መጠቆም በሚሉ ንዑሳን ዓላማዎች ዙሪያ ያተኮረ ነው።

በምዕራፍ ሶስት ስር ደግሞ የትምህርት ቤቶች ናሙና አመራረጥ፣ የእርከንና የተጠኝ መምህራን ናሙና አመራረጥ ሂደት ተብራርተው ቀርበዋል። ከዚህም በተጨማሪ የጥናቱ መረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ማለትም የጽሁፍ መጠይቅ፣ የምልከታ፣ የሰነድ ፍተሻና የቃለ መጠይቅ አዘገጃጀታቸውና የአጠናን ዘዴአቸው ተብራርተው ቀርበዋል። በዚህ ሂደትም ሁሉም የጥናቱ ተሳታፊ መምህራን የጽሁፍ መጠይቁን ሞልተዋል። ሁለት ሁለት ጊዜም የክፍል ውስጥ ምልከታ በሁሉም መምህራን ተከናውኗል። ከዚህም በተጨማሪ ከጽሁፍ መጠይቅና ከምልከታ የተገኘውን መረጃ ለማረጋገጥ የሰነድ ፍተሻ በሁሉም መምህራን ተካሂዷል። በዚህ ሁኔታ የተሰበሰቡ መረጃዎች እንደየዝምድናቸው ተቀናጅተው በገለጻና በመቶኛ ተተንትነው። የተገኙ ውጤቶችም እንደሚከተለው ተጠቃለው ቀርበዋል።

ለተጠኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን በተመለከተ ለቀረቡ የግንዛቤ ጥያቄዎች የተገኘው ውጤት አወንታዊ ነው። በመሆኑም መምህራን የተከታታይ ምዘናን ጠቀሜታ በተመለከተ በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ግንዛቤ ያላቸው መሆኑን ከዕሁፍ

መጠይቅ የተገኘው ውጤት አመልክቷል፡፡

የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም በተመለከተ ከፅሁፍ መጠይቅና ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው ውጤት ያሳየው አብዛኛውን ጊዜ የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች የቃል ጥያቄ፣ የቤትና ስራ፣ ያልተደራጀ ምልከታ፣ እየወጡ መቅረብ ሲሆኑ የቢጤ ምዘናና አጫጭር የጽሁፍ ፈተናዎችና የቡድን ምዘናዎችን ደግሞ አልፎ አልፎ ተማሪዎችን ለመመዘን የሚጠቀሙ መሆኑን የጥናቱ ውጤት አመልክቷል፡፡

ይሁን እንጂ ተማሪዎችን ለመመዘን የተጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ማለትም የቃል ጥያቄ፣ የክፍል ውስጥ ምልከታ፣ የቢጤ ምዘና በተማሪዎች ፊት እየወጡ እንዲያቀርቡ በማድረግ የተከናወኑ ተግባራት በውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች ላይ ነጥብ ተሰጥቷቸው አለመመዝገባቸው ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት አሳይቷል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ የመረጃ ጥንቅርና የፕሮጀክት ምዘና ሁሉም መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን እንደማይጠቀሙባቸው ከምልከታውና ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት አሳይቷል፡፡

በመማር ማስተማሩ ሂደት ተከታታይ ምዘናን በአግባቡ ለመተግበር የሚያስችል የተከታታይ ምዘና ዕቅድ የሚያዘጋጁ መሆኑን ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ውጤት ያሳያል፡፡ ይሁን እንጂ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት ያሳየው ዕለታዊ የትምህርት ዕቅዶችን አዘጋጅተው ቢጠቀሙም የተከታታይ ምዘና ተግባራትም ሆኑ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች መቼና እንዴት እንደሚተገበሩ በትምህርት ዕቅዳቸው ውስጥ የተካተተ ነገር የለም፡፡ ይህም መምህራን ስለ እለታዊ ትምህርት እቅድ ዝግጅት የግንዛቤ እጥረት ያለባቸው መሆኑን ያመለክታል፡፡ ተከታታይ ምዘና ደግሞ የመማር ማስተማሩ ዋና አካል በመሆኑ ከእለታዊ የትምህርት እቅድ ጋር በመጣመር ማዘጋጀት አስፈላጊ ነው፡፡

በተከታታይ ምዘና ሂደት የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥን በተመለከተ መምህራን ለተማሪዎቻቸው ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡ መሆኑን ከጽሁፍ መጠይቅና ከክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው ውጤት ያመለክታል።

ይሁን እንጂ በተማሪዎች ደብተር ላይ በተደረገው ፍተሻ የተገኘው ውጤት ደግሞ የተማሪዎች ደብተር ታርሞ ‹‹ጥሩ›› ና ‹‹በጣም ጥሩ›› በማለት ያገኙትን ውጤት ከመጻፍ የዘለለ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ የሚጠቀሙ ዕሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አልተገኙም።

በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታታይ ምዘና ተግባራትን በአግባቡ ለመከታተል የሚያስችል የውጤት የመመዝገቢያ ቅጽ የሚጠቀሙ መሆኑን ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ውጤት ያሳያል። ይሁን እንጂ ይህ የውጤት መመዝገቢያ ቅጽ ሁሉንም የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን ያላካተተ እንደሆነ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት ያመለክታል። ከዚህም በተጨማሪ የተማሪዎችን የባህሪ መከታተያና መግለጫ መዝገብ እንደማይጠቀሙ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት አሳይቷል።

መምህራን በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በተመለከተ የእርስ በርስ የልምድ ልውውጥ ከማድረግ ውጭ ከሚመለከታቸው የትምህርት ባለሙያዎች ድጋፍ አለማግኘትና አልፎ አልፎ የጊዜ እጥረት እንደሚያጋጥማቸው ከጽሁፍ መጠይቁ የተገኘው ውጤት ያመለክታል።

ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ ተማሪዎቹ በየትኛው ትምህርት ይዘት ጠንካራና ደካማ እንደሆኑ ለመለየትና የማስተካከያ እገዛና የማጠናከሪያ ትምህርት ለመስጠት፣ ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት፣ የምክር አገልግሎት ለመስጠት፣ ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማድረግ፣ የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለመስጠት የሚጠቀሙበት መሆኑን ከጽሁፍ መጠይቅ ከምልከታና ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት አሰይቷል። ነገር ግን በክፍል ውስጥ ምልከታ የተገኘው ውጤት የሚያሳየው ለፈጣን ተማሪዎች የማጠናከሪያ እገዛ የማይሰጡ መሆኑን ነው።

ከተከታታይ ምዘና የሚገኘው መረጃ የተማሪዎች ውጤት ደረጃ ለመስጠት የሚጠቀሙበት ቢሆንም ደረጃ አሰጣጡ ግን በቁጥር ከተመለከቱት ማርኮች ያለፈ እንዳልሆነ ከሰነድ ፍተሻ የተገኘው ውጤት አመልክቷል።

በአጠቃላይ የተከታታይ ምዘና አተገባበርን በተመለከተ መምህራን በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ችግር የሌለባቸው መሆኑን በጽሁፍ መጠይቅ የተገኙ መረጃዎች ያረጋገጡ ይመስላል። ምክንያቱም ውጤቱ የተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎችን፣ የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎችን አጠቃቀም፣ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ የማስተካከያና የማጠናከሪያ እገዛ እንዴት እንደሚሰጡ የተገኘው ውጤት አወንታዊ ምላሽ ነው።

ከክፍል ውስጥ ምልከታውና ከሰነድ ፍተሻው የተገኙ ውጤቶች ደግሞ ያረጋገጡት የተከታታይ ምዘና አተገባበር ጅምር እንቅስቃሴ ቢኖርም የአተገባበሩ ሁኔታ ግን አጥጋቢ አይደለም፡፡፡

5.2 የመፍትሔ ሀሳቦች

- ተጠኝ መምህራን ስለተከታታይ ምዘና ጠቀሜታዎች ያላቸው ግንዛቤ አዎንታዊ ነው። ስለዚህ ይህንን በንድፈ ሀሳብ ደረጃ ያላቸውን ግንዛቤ በተግባር ቢገልጹና በትክክል ለመተግበሩ ጥረት ቢያደረጉ፣
- መምህራን ተማሪዎችን ለመመዘን የተጠቀመባቸው የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች ማለትም የቃል ጥያቄ፣ የክፍል ውስጥ ምልከታ፣ የቤጤ ምዘና፣ በተማሪዎች ፊት እየወጡ እንዲያቀርቡ በማድረግ የሚከናወኑ የተከታታይ ምዘና ተግባራት በውጤት ማጠራቀሚያ ቅጾች ላይ ዋጋ ተሰጥቶአቸው ቢመዘገቡና የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ በመለየት የማስተካከያና የማጠናከሪያ ትምህርት ለመስጠት ሙከራ ቢያደርጉ፣ የመረጃ ጥንቅርና የፕሮጀክት ስራዎችን ተማሪዎችን ለመመዘን ቢጠቀሙባቸው፣

መምህራን የሚያከናውኑአቸውን የተከታታይ ምዘና ተግባራት በአግባቡ ለማካሄድ

- የተከታታይ ምዘና ዕቅድን ከዕለታዊ የትምህርት ዕቅዳቸው ጋር በማጣጣምና በማቀናጀት ተከታታይ ምዘናን መቼና እንዴት እንደሚተገብሩት ቢገልጹ፣

- መምህራን በተማሪዎች ደብተር ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚሰጡበት ጊዜ የተማሪዎች ድክመትና ጥንካሬ በማሳየት ገንቢ አስተያየት ቢሰጡ፣ ተራ ምልክት ብቻ ባይጠቀሙና ምጋቤ ምላሽ የተማሪውን ስራ ገላጭ፣ ክንዋኔ ዝርዝር አላማ ላይ የተመሰረተ፣ ተማሪው እንዴት እንደሚሻሻል የሚደረግለትን ድጋፍ የያዘ ቢሆን፣
- በምልከታ የተማሪዎችን ሁለንተናዊ ባህሪ ለመመዘን የሚያስችሉ የባህሪ መከታተያ፣ የባህሪ መግለጫና ነጥብ መስጫ ስኬል አዘጋጅተው ቢጠቀሙ
- ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ከሚመለከታቸው የትምህርት ባለሙያዎች ድጋፍና አጫጭር ስልጠናዎችን ወይም የተከታታይ ምዘና አፈጻጸም መመሪያዎችን በመስጠት እገዛ ቢደረግላቸው፣
- በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት የጊዜ እጥረትና የተለያዩ ችግሮች እንቅፋት ሊፈጥሩ ቢችሉም፣ መምህራን ባለመሰለቸት ተስፋ ባለመቁረጥ ሙያዊ ሀላፊነታቸውን ለመወጣት ጥረት ቢያደርጉ፣የመሳሰሉትን የመፍትሄ ሀሳቦች በመጠቆም አጥኚዋ አስተያየቷን ታጠቃልላለች።

ዋቢ ጽሁፎች

አልማዝ ሀይሉ:: (1999):: "አራተኛ ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ":: ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ (ያልታተመ)::

USAID ::(2002):: *የሂደት ተከታታይ ምዘና አፈጻጸም ሁለተኛ ክፍል*:: አዲስ አበባ ንግድ ማተሚያ ድርጅት::

አገር አቀፍ ፈተናዎች ድርጅት ::(1994):: *የትምህርት ተከታታይ ምዘና ግምገማ ፅንሰ ሃሳቦችና ቴክኒኮች*፡ አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት::

________ (1996):: *የተከታታይ ምዘና ጋይድ አማርኛ (9ኛ)*፡ አዲስ አበባ፣ ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት::

ተስፋ አክለ ::(2000)::‹‹የአማርኛ ቋንቋ አሰልጣኝ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ፍተሻ በትግራይ ክልል በሚገኙ ሦስት የመምህራን ትምህርት ኮሌጆች››:: ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ (ያልታተመ)::

ተካ ወሌ::(1998):: "ተከታታይ ምዘና ለትምህርት ጥራት::" በኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ለአጭር ስልጠና የተዘጋጀ (ያልታተመ)::

ትምህርት ሚኒስቴር ::(1986):: *አጠቃላይ የትምህርት ፖሊሲ ረቂቅ ማብራሪያ*:: አዲስ አበባ፣ትምህርት መሳሪያዎች ማተሚያ ድርጅት::

የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ II::(2002):: *የተከታታይ ምዘና አፈጻጸም በአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ከ1-4ኛ ክፍል*:: አዲስ አበባ ቀይ ባህር ማተሚያ ድርጅት::

Aggrawal, J.C. (1996). *Essential of Educational Psychology.* New Delhi: Vikas Publishing Company.

Alausa, A. (1999). "Continuous Assessment in Our Schools Advantages and Problems". *Journal of Eaucational Reform in Namibia.* Vol. 13, No 6. Namibia. PP 5-14.

Barcikowski. Robert S. (1997). "Understanding Continuous Assessment Through Examples: A Guide for Lower Primary Namibian Teachers" (Draft Version). Namibia National Institute for Educational Development.

BOCK, L.J, and et al. (2003). *School Manager Continuing Professional Development Series. Module 7, Continuous Assessment.* Nambia: Ministry of Basic Education, Sport and culture.

Dessalegn Chalchisa and Girma Lemma. (2009). "Measurement and Evaluation: Manual For Higher Education Institution". Addis Ababa: University (Unpublished).

Dessalegn Chalchisa. (2004), "Continuous Assessment in Lower Cycle Primary School" *IER Flambeau.* Vol, 12. No. 1. PP 1-9

Ebel, R.L. and D.A. Frisbie. (1991). *Essentials of Educational Measurement, (5th ed).* New Jersey: Prentice Hall.

Ellington, Henry. (2006). "Marking Effective Use of Continuous Assessment and Portfolios. http/apu. Gcal.ac.UK/ciced/ch25.htm/.Ret-rived on September 10/2010.

Farrell, Ciara. (2001)."Enhancing Student Learning Through Assessment". http/www.Caa centre. aC. UK/. Retervied on September 5/2010.

Livingston, G. (2001) " Taking Teacher Educator Forwards. Ten steps Towards Quality". A Report Ministry of Education, Addis Ababa (Unpublished).

Ministry of Education Youth and Culture, (2004). "Effective Classroom Assessment: Principles of Continuous Assessment". Kingston Jamaica.

Murphy, P. (1996). *Integrating Learning and Assessment: Contemporary Issues in Teaching and learning.* London: Open University Press.

National Institute For Educational Development (NIED) 1999. *Towards Improving Continous Assessment in Schools: A policy and Information Guide*. Namibia: Ministry of Basic Education and Culture.

Oka, Hanja. (1999). *Towards Improving Continuous Assessment in Schools: A Police and Information Guide*. Namibia: Ministry of Basic Education and Culture.

Pasigna. Aidah. (2001). *Continuous Assessment in Basic Education: A peer Group Learning Module*. Indiana; Bloomington.

Plessls, Joy DU and et al. (2003). *Continuous Assessment A practical Guide for Education*. Washington: Improving Educational Quality (IEQ) project.

Puhl, C.A. (1997) "Develop, Not Judge; Continuous Assessment in The Classroom", *English Teaching Fourm* Vol. 35 No.2 PP 5-7.

Shaaban.k. (2001) "Assessment of young Learners" *English Teaching Fourm*. Vol. 39. No. 4 PP 16-23.

Shepard, L. A. (2000), L.A, "The Role of Asessment in a Learning culture", *Journal of Educational Research* Vol.29,No.7.PP 4-15.

Ur, P. (1996). *A Course in Language Teaching*. Oxford: OUP.

Widdowson, H.G. (1990). *Aspects of Language Teaching*. Oxford: OUP.

ሙዳየ ቃላት

የመሰረታዊ ትምህርት ስልታዊ ግብ||- Basic Education Strategic Objective

ባህሪያትን መመዝገብ - Anecdontal records

የባህሪ መቆጣጠሪያ ዝርዝሮች - Checklists

የነጥብ መስጫ ስኬል - Rating scale

የማስተካከያ እገዛ - Remidation

የማጠናከሪያ እገዛ - Enrichment

ምጋቤ ምላሽ - Feed back

የመረጃ ጥንቅር - Portfolio

አጫጭር የጽሁፍ ፈተናዎች - Written quizzes

የተከታታይ ምዘና መሳሪያዎች - Tools of continous assessment

አባሪዎች

አባሪ ሀ

አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ

በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ሥነ ፅሁፍ ትምህርት ክፍል

ድህረ ምረቃ መርሃ ግብር

በ2003 ዓ.ም በባህርዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ባልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ከ (1-4) ክፍል የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የሚሞላ የፅሁፍ መጠይቅ

የዚህ መጠይቅ ዋና አላማ በባህዳር ልዩ ዞን በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ አንደኛ ደረጃ የመጀመሪያ ሳይክል ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተከታታይ ምዘና አተገባበር ምን እንደሚመስል መረጃ መሰብሰብ ነው፡፡ ይህን መረጃ ለመሰብሰብ ያስፈልገበት ምክንያት በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ በኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነፅሁፍ ትምህርት ክፍል ተግባራዊ ስነ ልሳን አማርኛን በማስተማር የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ፅሁፍ ለማዘጋጀት ነው፡፡ በመሆኑም ከመጠይቁ የሚገኘው መረጃ ለተጀመረው ጥናት መሳካት ከፍተኛ እገዛ እንደሚኖረው ይተመናል፡፡ በመሆኑም ከዚህ በታች የተከታታይ ምዘና አተገባበርን የሚመለከቱ ጥያቄዎች ቀርበዋል፡፡ እያንዳንዱን ጥያቄ በጥሞና በማንበብ የእርስዎን ሀሳብ ያንፀባርቃል የሚሉትን ከተሰጡት አማራጮች በመምረጥ ይመልሱ፡፡

ማሳሰቢያ፡-

በመጠይቁ ላይ ስም መፃፍ አያስፈልግም፡፡ የሚሰጡት መልስ በሚስጥር ይጠበቃል፡፡ ጊዜዎንና ጉልበትዎን ሰውተው መጠይቁን በመሙላት ስለተባበሩኝ አስቀድሜ ለማመስገን እወዳለሁ፡፡

ክፍል አንድ፡- የመምህራን አጠቃላይ መረጃ

የትምህርት ቤቱ ስም ______________________

ትምህርት ደረጃ፣ ______________________

ፆታ፣ ______________________

የአገልግሎት ዘመን፣ ______________________

የሚያስተምሩት ሴክሽን ብዛት ______________________

የሰለጠኑበት የትምህርት አይነት፣ ________________

ክፍል ሁለት:- ከዚህ በታች ለቀረቡት መጠይቆች መልስ ሊሆኑ የሚችሉ አምስት አማራጮች ከ1-5 ነጥቦች ከመጠይቆቹ ትይዩ ተሰጥተዋል፡፡ እርስዎ የሚስማሙበትን መልስ ነጥብ የ "✓" ምልክት ያድርጉ፡፡

በጣም እስማማለሁ = 5

እስማማለሁ = 4

ለመወሰን ያስቸግረኛል = 3

አልስማም = 2

በጣም አልስማማም = 1

ተ.ቁ	መጠይቆች	አማራጮች				
		5	4	3	2	1
1	ተከታታይ ምዘና ሁሉንም የትምህርት አላማዎች ማለትም እውቀትን፣ ክህሎትና አመለከካከትን ለመመዘን ያስችላል፡፡					
2	ተከታታይ ምዘና ስለተማሪዎች የመማር ሁኔታ አስተማማኝ መረጃ ይሰጣል፡፡					
3	ተከታታይ ምዘና ወቅታዊና ተከታታይነት ባለው መልኩ በክፍል ውስጥ አመቱን ሁሉ የሚተገበር ክንውን ነው፡፡					
4	ተከታታይ ምዘና በመርሃ ትምህርቱ የተካተቱትን የትምህርት ይዘቶች በውጤታማነት ለመሸፈን ያስችላል፡፡					
5	ተከታታይ ምዘና የተለያዩ የምዘና ስልቶችን በስፋት ለመገልገል ያስችላል፣					
6	ተከታታይ ምዘና ተማሪዎች ምን እንደተገነዘቡ ወቅታዊ ክትትል ለማድረግ ይረዳል፣					
7	ተከታታይ ምዘና ከማጠቃለያ ምዘና በተሻለ መልኩ የተማሪዎችን ድክመትና ጥንካሬ ያሳያል፡፡					
8	ተከታታይ ምዘና የማስተማሪያ ዘዴን ለማሻሻል አስተዋፅኦ አለው፡፡					
9	ተከታታይ ምዘናን መጠቀም ተማሪዎችን አልፈሀል ወይም ወድቀሀል ከማለት ውጭ ሌላ ጥቅም የለውም፡፡					

ክፍል ሦስት፡- ሀ. ከዚህ በታች ለቀረቡት ዝርዝር መጠይቆች መልስ ሊሆኑ የሚችሉ አምስት አማራጮች ቀርበዋል፡፡ አማራጮች በቁጥር የተወከሉ ሲሆኑ የሚከተሉትን የጊዜ ድግግሞች የሚያሳዩ ሀሳቦችን የያዙ ናቸው፡፡

ሁልጊዜ = 5 　　 አንዳንዴ = 3 　　 በፍፁም= 1

አብዛኛውን ጊዜ = 4 　　 አልፎ አልፎ = 2

በጥያቄዎቹ ትይዩ የሚመርጡትን መልስ የ "✓" ምልክት በማድረግ ያመልክቱ፡፡

.ቁ	መጠይቆች		አማራጮች				
1	የሚከተሉትን የተከታታይ ምዘና ስልቶች ምን ያህል ይጠቀማሉ?		5	4	3	2	1
	1.1.	የቤት ስራ					
	1.2.	የክፍል ስራ					
	1.3.	የቡድን ስራ					
	1.4.	የምልከታ ምዘና					
	1.5	የቢጤ ምዘና					
	1.6.	ፕሮጀክት					
	1.7.	የተግባር ምዘና					
	1.8.	የቃል ጥያቄ					
	1.9.	እየወጡ ማቅረብ					
	1.10	መረጃ ጥንቅር					
	1.11	አጭር የፅሁፍ ፈተና					
	በመማር ማስተማሩ ሂደት ለተከታታይ ምዘና ዕቅድ አዘጋጃለሁ፡፡						
	በትምህርት ዕቅዴ ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራት በግልፅ አስቀምጣለሁ፡፡						
	በመማር ማስተማሩ ሂደት የተከታታይ ምዘናን ተግባራት በአግባቡ ለመከታተል የመመዝገቢያ ቅፅ እጠቀማለሁ፡፡						
	ለእያንዳንዱ የተከታታይ ምዘና ተግባር ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ እሰጣለሁ፡፡						
	የተማሪዎችን ባህሪ መግለጫ መዝገብ አዘጋጅቼ እጠቀማለሁ፡፡						
	ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው በተማሪዎች ስህተት ላይ ብቻ በማተኮር ነው፡፡						

ምጋቤ ምላሽ ስሰጥ የተማሪዎችን ደካማና ጠንካራ ጐን በማሳየት ነው፡፡					
ስለተከታታይ ምዘና አተገባበር ከሱፐርቫይዘሮች ድጋፍ አገኛለሁ፡፡					
በተከታታይ ምዘና አተገባበር የእያንዳንዱን ተማሪ ተግባር ለማረምና አስተያየት ለመስጠት ጊዜ ያጥረኛል፡፡					

ሰ. በተከታታይ ምዘና የሚገኘውን መረጃ የሚከተሉትን ተግባራት ለማከናወን ምን ያህል ይጠቀሙበታል፡፡
ሁልጊዜ = 5 ፣ አብዛኛውን ጊዜ = 4፣ አንዳንዴ= 3፣ አልፎአልፎ= 2፣ በፍፁም =1

	5	4	3	2	1
የተከታታይ ምዘና ስልቶችን ለማሻሻል፣					
በመማር ማስተማሩ ሂደት የሚታዩ ችግሮችን ለመለየት፣					
ተማሪዎችን ጠንካራና ደካማ ብሎ ለመለየት፣					
ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆነላቸውን የትምህርት ይዘት እንደገና ለማስተማር					
ደከም ላሉ ተማሪዎች የማስተካከያ እገዛ ለማድረግ፣					
ተማሪዎች የተሻለ ስራ እዲሰሩ ለማበረታታት					
ለተማሪዎች ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት፣					
የተማሪዎችን ውጤት ደረጃ ለመስጠት፣					
ምክር አገልግሎት ለመስጠት፣					
ለተማሪ ወላጆች ሪፖርት ለማቅረብ፣					

ክፍል አራት፡- ልቅ ጥያቄዎች

ከዚህ በታች ለቀረቡት ጥያቄዎች የአጠያየቅ መንፈሳቸውን በመከተል በተሰጠው ክፍት ቦታ ላይ ግለፁ፡-

1. ተከታታይ ምዘናን የሚጠቀሙት በዋናነት ለምን አላማ ነው? ______________________ በትምህርታቸው ደከም ላሉ ተማሪዎች ምን አይነት እገዛ ያደርጋሉ? ______________________
2. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ ከሱፐርቫይዘሮች ጋር ይወያያሉ? ከተወያዩ የተነሱት ነጥቦች ምን ምን ናቸው? ______________________
3. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ዙሪያ ችግሮች ያጋጥማሉ? ካሉ ችግሮቹ ምን ምን ናቸው? ______________________
4. ሌላ ካለ ይግለፁ፡፡ ______________________

አባሪ ለ

የተከታታይ ምዘና አተገባበር የክፍል ውስጥ ምልከታ ማረጋገጫ ቅፅ

የትምህርት ቤቱ ስም ______________ መንግስታዊ ያልሆኑ ☐

በምልከታ የታየው መምህር ኮድ _____ ክፍልና ሴክሽን _____ ጾታ _____

የትምህርት ደረጃ ______________ የአገልግሎት ዘመን ______________

ምልከታው የተካሄደበት ቀን __________ የክፍል ጊዜ ርዝማኔ ______________

የመምህሩ ተግባር	ተከናውኗል	አልተከናወነም	አስተያየት
መምህሩ በክፍል ውስጥ ተማሪዎችን ለመመዘን የተጠቀመባቸው የተከታታይ ምዘና ስልቶች			
1.1 የቤት ስራ			
1.2. የክፍል ስራ			
1.3. የቡድን ስራ			
1.4. የምልከታ ምዘና			
1.5. የቢጤ ምዘና			
1.6. ፕሮጀክት			
1.7. የቃል ጥያቄ			
1.8. እየወጡ ማቅረብ			
1.9. መረጃ ጥንቅር			
1.10 አጭር የፅሁፍ ፈተና			
እገዛ ማድረግ			
2.1 የማስተካከያ እገዛ			
2.2. የማጠናቀሪያ ቅፅ			
ምጋቤ ምላሽ መስጠት			
3.1. ቃላዊ ምጋቤ ምላሽ			
3.2. ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ			

የሰነድ ፍተሻ ማረጋገጫ ቅፅ

የትምህርት ቤቱ ስም ____________________

ሰነድ ፍተሻ የተደረገበት ክፍል ____________________

ተ.ቁ	የሰነድ ዝርዝር	አወ	አይደለም	አስተያየት
1	**የተከታታይ ምዘና እቅድ**			
1.1	በዕቅዱ የተለያዩ የተከተታታይ ምዘና ስልቶች ተካተዋል			
1.2	የተከታታይ ምዘና ተግባራት ተካተዋል			
1.3	ተከታታይ ምዘና መቼ እንደሚተገበር ተገልጿል			
1.4	የምዘናው አላማ ተገልጿል			
2	**የተማሪዎች የመማር ሁኔታ ማሳያ መዝገብ**			
2.1	ተማሪዎቹ በየትኛው የትምህርት ይዘት መሻሻል እንዳሳዩ ይገልፃል			
2.2	የማጠናከሪያ ትምህርት በየትኛው የትምህርት ይዘት እንደሚሰጥ ተገልጿል			
2.3	የማስተካከያና የማጠናከሪያ ትምህርት የሚሰጣቸው ተማሪዎች ተለይተዋል፡፡			
2.4	የተማሪዎች የመማር ደረጃ በዝርዝር ተገልጿል			
2.5	ስለ ተማሪዎች የመማር ሁኔታ ለወላጅ ሪፖርት ተደርጓል			
3	**ደብተር እርማት**			
3.1	የተማሪዎች ደብተር በየጊዜው ታርመው ነጥብ ተሰጧቸዋል			
3.2	በደብተር እርማት ጊዜ ፁሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ተሰጥቶባቸዋል			
3.3	የፈተና ወረቀቶች አስተያየት ተፅፎባቸዋል			
4	የተከታታይ ምዘና ውጤት ማጠራቀሚያ			
4.1	የተከታታይ ምዘና ውጤቶች እንደምዘና ስልቶች ተመዝግበዋል			
4.2	እያንዳንዱ ከተታታይ ምዘና ስልት በፐርሰንት ተገልጿል			
4.3	እያንዳንዱ የምዘና ስልት ድግግሞሽ ያሳያል			
5	**የባህሪ መከታተያ መዝገብ**			
5.1	የባህሪ መለኪያዎች ተዘርዝረዋል			
5.2	በተማሪው ላይ የታዩ የመማር ችግሮች ተመዝግበዋል			
5.3	ለተማሪው የተሰጠው የምክር አገልግሎት አለ			
5.4	ስለተማሪው የመማር ሁኔታ ከወላጅ ጋር ውይይት ተደርጓል			
5.5	ተማሪው ያሳየው መሻሻልና የባህሪ ለውጥ ተመዝግቧል			

አባሪ መ

ለመምህራን የቀረበ የቃል ጥያቄ

1. ተማሪዎችን ለመመዘን ብዙ ጊዜ የሚጠቀሙባቸው የተከታታይ ምዘና ስልቶች ምን ምን ናቸው?
2. በእለታዊ የትምህርት እቅድዎ ውስጥ የተከታታይ ምዘና ተግባራትን መቼና እንዴት እንደሚተገበሩ በእቅድዎ ውስጥ ያስቀምጣሉ?
3. በትምህርታቸው ደከም ላሉ ተማሪዎች ምን አይነት እገዛ ያደርጋሉ?
4. የቤት ሥራና የክፍል ሥራ ሲሰጡን የተማሪዎችን ደብተር ሁልጊዜ በማረም ምጋቤ ምላሽ ይሰጣሉ?
5. የተማሪዎችን የተከታታይ ምዘና ተግባራት በአግባቡ ለመከታተልና መዝግቦ ለመያዝ የሚጠቀሙበት ቅፅ ምን አይነት ነው?
6. በተከታታይ ምዘና አተገባበር ሂደት ያጋጠምዎት ችግር ምንድንነው?
7. የቤት ስራና የክፍል ስራ ሲሰጡ የተማሪዎችን ደብተር ሁለጊዜ ያርማሉ?
8. የተከታታይ ምዘና ግንዛቤን ለማስፋት ስልጠና ወስደው ያውቃሉ?

[illegible]

ቤዛ ብዙኃን አፀደ ሕፃናትና 1ኛ ደረጃ ት/ቤት

የመምህሩ/ሯ/ስም የመምህሩ ስም [illegible]

የት/ት ዓይነት [illegible]

የክፍል ደረጃ 1ኛ

ትም/ት የማስጥበት ቀን 20-24/03/03

የትም/ርዕስ [illegible]

የክ/ጊዜ ብዛት 6

ሣምንት

ሣምንታዊ የማስተማሪያ

የትምህርቱ ዝርዝር ዓላማዎች

1. [illegible]
2. 〃 〃 〃 〃 [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]

ቀን	ዕለት	ጊዜ	የትም/ይዘት	መምህሩ የሚያከናው ተግባር	የተማሪው ተግባር	የትም/መ.ሣ	የማስተማሪያ ሥነ-ዘዴ	ምርመራ
20 03 03	[illegible]	40'	[illegible]	- [illegible] → [illegible] - [illegible]	- [illegible] - [illegible]	[illegible]	- [illegible] - [illegible]	
21 03 03	[illegible]	40'	〃	- [illegible] - [illegible]	- [illegible] → [illegible]	[illegible]	- [illegible] - [illegible]	
22 03	[illegible]	40'	〃	- [illegible] → [illegible]	- [illegible] - [illegible]	- [illegible]	- [illegible] - [illegible]	

88

ቤዛ በዙኃን እፀደ ሕፃናትና 1ኛ ደረጃ ት/ቤት
የመምህሩ/ሯ/ስም የመምህሩ ስም ሐና በላይነሽ
የት/ት ዓይነት አማርኛ
የክፍል ደረጃ 2ኛ
ትም/ት የማስጥበት ቀን 20-24/03/03
የትም/ርዕስ ስርዓተ - ነጥብ
የክ/ጊዜ ብዛት 6
ሣምንት

ሣምንታዊ የማስተማሪያ
የትምህርቱ ዝርዝር ዓላማዎች

1. ስለስርዓተ - ነጥብ ምንነት ይገነዘባሉ፤
2. የስርዓተ ነጥቦችን ዓይነቶችና ጥቅም ይለያሉ።
3. የስርዓተ ነጥቦችን እንዲጠቀሙበት ይለማመዳሉ።
4. የተለያዩ ስርዓተ ነጥቦችን ተጠቅመው ዐረፍተ ነገር ይመሰርታሉ
5. ተግባራ...

ቀን	ዕለት	ጊዜ	የትም/ይዘት	መምህሩ የሚያከናው ተግባር	የተማሪው ተግባር	የትም/መ.ሣ	የማስተማሪያ ሥነ-ዘዴ	ምርመራ
20 03 03	ሰኞ	40'	ስርዓተ - ነጥብ መለየት	- ያለፈውን ትምህርት በመከለስ የዕለቱን ትምህርት በማስተዋወቅ → ስለስርዓተ ነጥብ ትርጉም በማስረዳት → ስለአጠቃቀማቸው ምሳሌዎች በማሳየት	- ተሳትፎ በማድረግ - የተሰጠውን ምሳሌ ተከትለው ለጥያቄዎቹ መልስ ይሰጣሉ	የስርዓተ ነጥ ቦችን የያዘ ቻርት	- ገለፃ - በውይይት	
21 03 03	ማክሰኞ	40'	ስርዓተ-ነጥብ መለየት	- ያለፈውን ትምህርት በመከለስ የዕለቱን ትምህርት ማስተዋወቅ። - እነሱም የተማሩትን በማስታወስ ምሳሌዎችን እንዲሰሩ ማድረግ። - ለአስ እንዲለዩ በማድረግ	- ተሳትፎ በማድረግ - የተሰጡ መልመጃዎችን በማስታወስ ለጥያቄ እንዲ መለስ	- የስርዓተ ነጥቦችን የያዘ ቻርት	- ገለፃ - በውይይት	
22	ረቡዕ	40'	''	- ያለፈውን ትምህርት በመከለስ የዕለቱን ትምህርት ማስተዋወቅ - የተማሩትን በማስታወስ ...	- ተሳትፎ በማድረግ - በጥያቄ መልስ	''	- ገለፃ - በ ጥያቄና መልስ	

89

Teachers name [illegible]
Grade 4 calendar week 3
Lesson delivery date 24.09.03 period ______ Time ______
Unit/Chapter being treated [illegible]
Topic of days lesson content [illegible]
Specific objectives 1. [illegible]
2. [illegible]
3. ______
Teaching aids [illegible]

No	Teacher's activities	Students' activities
	[illegible]	[illegible]

Teacher's sign [illegible]
Approved by ______ Date [illegible]
Comments ______

Teachers name ______
Grade 4 calendar week 3
Lesson delivery date 25.01.03 period ______ Time ______
Unit/Chapter being treated [illegible]
Topic of days lesson content [illegible]
Specific objectives 1. [illegible]
2. [illegible]
3. ______
Teaching aids [illegible]

No	Teacher's activities	Students' activities
	[illegible]	[illegible]

Teacher's sign
Teacher's sign [illegible]
Approved ______ Date ______
Comments ______

N.B:- Under "teacher's activities" and "students activities" the four didactic elements i.e introduction, presentation, stabilization and checking and evaluation

አባሪ 1

የቤዛ ብዙኃን አፀደ ሕ/ና ፩ኛ ደረጃ ት/ቤት የ .... ዓ.ም የውጤት ማጠቃለያ

ክፍል 1B የትምህርት ዓይነት አማርኛ

ተ.ቁ	የተማሪው ስም	ፆታ	ዕድሜ	መከራዎች / Tests / 5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	ድምር 35 %	የክፍል ውስጥ ግምገማዎች 5% የክፍል ሥራ	5 % የቤት ሥራ	5 % የግል አሳይመንት	5 % የቡድን አሳይመንት	5 % የደብተር አያያዝ	ድምር 25 %	የሙከራዎችና የክፍል ውስጥ ግምገማዎች ድምር 60 %	ማጠቃለያ ፈተና 40 %	ጠቅላላ ድምር 100 %	ምርመራ
1	ሐበሻ ሙለቀን ዘሪሁን	ወ	7	4	5	5	5	5													
2	ሐብታሙ አበበ	ወ	8	5	5	5	5														
3	ሐብታሙ ዮሃንስ ንጉሴ	ወ	8	5	5	5	5	5													
4	ሐረገወይን ኢዶሳ ጣሴ	ሴ	7	5	5	5	5	5													
5	ሔኖክ ገብረ ወርቁ	ወ	7	5	5	5	5	5													
6	ሕሊና ቀፀመ ለቾ	ሴ	7	3	5	5	5	5													
7	መቅደስ አበርሃም ለዳዩ	ሴ	8	5	5	5	5	5													
8	ሙለቀን አድማሱ አበጀ	ወ	10	5	5	3	5	1													
9	ማህሌት አበበ ማሞ	ሴ	7	5	5																
10	ማህሌት ዮሃንስ	ሴ	9	5	5	5	5	5													
11	ማህደር ተሾም	ወ	8	3	5	5	5	5													
12	ማህደር ሳሙኤል አበበ	ሴ	8	5	4	5	5	5													
13	ሱሌይማን ሙሉጌታ ሰሎሞ	ወ	8	5	5	5	4	5													
14	ሳሙኤል አለሙ ተፈራ	ወ	8	4	5	5	5	5													
15	ሳባ ሰለሞ ሀይሉ	ሴ	7	5	5	5	5	5													
16	ሊዲያ ጌታ ሙሉአለም አደፍርስ	ሴ	7	5	5	5	5	5													
17	ሩት ጌታቸው አየለው	ሴ	7	5	5	5	5	5													
18	ቃልኪዳን ዋሲሁን	ሴ	7	5	5	5	5	5													
19	ቃልኪዳን አበበ ዘለቀ	ሴ	8	5	4	5	5	5													
20	ቃልኪዳን ደረጀ አበራ	ሴ	7	5	4	5	5	5													
21	ቢኒያም ወንዱ አስተርጓ	ወ	8	4	4	4	5	5													
22	[illegible]	ሴ	9	4	3	5	5	4													

96

የብፁዕ/ገ/ሚካኤል ካቶሊክ ት/ቤት የ2003 ዓ.ም የአንደኛው ወሰነ ትምህርት
የተማሪዎች ተከታታይ ፈተና ውጤት ማጠራቀሚያ

ክፍል 3ኛ **የትምህርት ዓይነት** አማርኛ

Blessed G/Michael Catholic Kindergarten & Primary School Bahir Dar

ተራ ቁ.	የተማሪው ስም	አንደኛው ወሰነ ትምህርት											
		ጥቅምት			ህዳር			ታህሳስ			75%	25%	100%
		5%	10%	10%	5%	10%	10%	5%	10%	10%			
1	ሀብታሙ ተስፋ አደባባይ	3	7	10	4	10							
2	ሀብታሙ ጥላሁን ደመወዝ	3	9	10	4	10							
3	ሄመን መኮንን ተሰማ	4	7	9	4	10							
4	ህይወት መሀሪ ገ/ተንሳኤ	3	9	10	4	10							
5	ህይወት ደበበ በላይ	3	8	10	4	10							
6	ሙሉየለት ገ/እግዚአብሄር	3	10	10	4	10							
7	ሜሮን ቅሩብ ምህረቴ	3	9	9	5	10							
8	ሜሮን ገ/ፃድቅ ሀ/ስላሴ	3	7	8	4	9							
9	ሜሮን ግርማይ ወልዱ	3	7	6	4	10							
10	ምንተስኖት ወርቁ አምባው	2	7	10	4	10							
11	ረወይና ተሰማ በላይ	4	6	9	4	10							
12	ራሄል መንክሩ ገላይ	5	9	9	4.5	10							
13	ራሄል ዋለ እንዳለማው	3	7	10	4.5	10							

[illegible]

No.	የተማሪው ሙሉ ስም	5%	5%	5%	5%	5	25	5%	5%	5%	5%	5%	25%
1	[illegible]	2	2	5	4								
2	[illegible]	3	5	5	5								
3	[illegible]	5	5	5	4								
4	[illegible]	5	4	4	5								
5	[illegible]	4	3	4	4								
6	[illegible]	4	3	2	5								
7	[illegible]	4	5	5	5								
8	[illegible]	5	5	4	4								
9	[illegible]	4	5	5	5								
10	[illegible]	5	5	5	5								
11	[illegible]	5	5	5	5								
12	[illegible]	4	5		4								
13	[illegible]	5	1	5	5								
14	[illegible]	5	2	3	3								
15	[illegible]	5	5	5	4								
16	[illegible]	5	3	4	4								
17	[illegible]	3	3	5	5								
18	[illegible]	5	3	5	5								
19	[illegible]	4	5	5	4								
20	[illegible]	5	5	5	3								
21	[illegible]	5	3	5	4								
22	[illegible]	3	5	4	5								
23	[illegible]	4	5	4	5								
24	[illegible]	4	5	5	4								
25	[illegible]	5	5	5	5								

SOS Herman Gmeiner School bahir Dar Continious Assement sheet 20010/11

Grade 4 Amharic semester I

Name	sex	13-4-03	20-01-03	25-01	02-02	Mark [illegible]-02	10-02	11-02	23-02	45 6-3-03			
		% 12	% 8	% 20	% 6	% 18	% 14	% 7	% 18	% 32	%	%	Total 60%
Abebe Getnet Alebachew	M	5	.	4	2	3	9	3		6			
Abebe Asmare Mersha	M	6	3	14	6	9	14	1	13	13			
Abel Girma Abebe	M	9	5	17	6	17	14	4	12	27			
Amanuel Worku Milkit	M	10	7	16	6	16	14	3	17	17			
Bethel Lakew Kebede Demiss	F	10	6	6	5	5	.	.	10	21			
Bethelehem Mulaw Abebe	F	10	4	17	6	17	14	4	16	21			
Bezawit Alemayehu bishaw	F	11	8	20	6	17	14	4	17	20			
Biruk Ayalew Jembere	M	12	8	18	6	18	14	6	18	29			
Bitaniya Mengistu Lule	F	11	7	20	5	18	14	6	17	25			
Er[illegible]et Alemu Asmamaw	F	11	.	18	3	13	14	3	13	17			
Ephrem Abdisa Mengesha	M	.	8	17	.	13	13	4	11	20			
Estifanos Mulu Hunegnaw	M	10	5	18	6	18	14	5	15	27			
Fikerte Getenet Worku	F	9	8	18	4	15	14	3	18	22			
Fuad Yesuf Yasin	M	9	4	10	5	10	14	3	2	27			
Said Omer	M	.	.	19	5	17	14	4	10	18			
H/Mariam Dessie Belay	M	8	8	17	5	9	7	4	15	23			
H/Mikael Ketemaw Kassa	M	9	5	10	6	14	14	4	.	12			
Hanna Kassu Asfaw	F	10	8	15	2	14	14	5	14	25			
Hiritesilasie Bewket Siraw	F	9	6	20	6	10	13	6	15	18			
Hizikeale Misganaw Alene	M	9	8	20	5	15	14	6	8	25			
Kale Tadesse Desalegne	F	11	7	18	6	17	14	3	8	13			
Kaleh Tadesse Desalegne	M	10	8	16	6	18	14	.5	16	7			
Kidus desalegn Ayal	M	11	8	20	5	16	14	5	18	27			
Meklit Amsalu Workneh	F	9	4	14	4	14	13	3	10	13			
Meron Getachew Hiruy	F	9	4	11	4	17	14	1	.	14			
Meron Kassie Tefera	F	11	8	19	6	17	14	6	16	28			
Mikael Melaku Tefera	M	7	8	16	1	7	11	2	6	17			
Mikias Mengist Tsegaye	M	11	5	20	5	16	14	4	17	23			
Milka Mulugeta Seid	F	11	8	15	6	11	14	5	16	31			
Nahom Anteneh Getahun	M	7	5	15	6	17	14	5	6	19			
Natnael Tadesse Agmase	M	8	4	11	.	.	.	4		11			
Redeit Adane Tesera	F	10	6	16	5	17	7	3	12	21			
Semrawit Woldu Hagos	F	11	6	17	4	16	14	5	10	19			
Saron Tilahun Tegegne	F	10	8	12	3	13	14	4	16	15			
Selameslassie Tadele Zewdie	F	12	3	11	5	10	13	5	11	27			
Selomie Mulatu Zewdie	F	11	8	20	6	18	14	5	17	28			
Tesfaw G/Mariam Adane	M	9	8	15	6	17	13	4	16	15			
Vanela Getachew Melese	M	11	5	18	6	17	14	5	17	28			

85 95

[illegible] የባሕሪ መቅረፃ መዝገብ

SOS HERMANN GMINER SCHOOL-BAHIR DAR

Behavior Shaping Education

(i.e. Attitude and conduct, work and study habits)

STUDY SKILLS FOLLOW-UP FORM

Name of student *Abirham Andualem* Grade *3*

	MONTHS									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ILLS	Spt.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mar.	Ap.	May.	Jun
TITUDE AND CONDUCT										
wes consideration to others	H	H	H							
epts correction in good sprit	H	H	H							
pects authority and elders	L	H	H							
operates willingly	L	H	H							
lows School rules	L	H	H							
rains form disturbing others	L	M	M							
kes good care of personal and school property	M	H	H							
kes an active part in discussion and class work	M	H	H							
s along well with class mates	M	M	M							
operates with teachers	M	M	M							
ares responsibility with class mates	M	M	M							
UDY AND WORK HABITS	M	M	H							
adiness (all subjects)	L	M	M							
dy plan (all subjects	L	L	M							
gular study time	L	L	M							
xed study place	L	L	M							
stens attentively (all subject)	M	M	M							
llows directions (all subject)	M	M	M							
mpletes work on time (all subject)	L	M	M							
aintains orderliness (all subject)	L	L	M							
orks independently	M	M	M							
orks in groups (team sprit)	L	L	M							
ys attention to instruction	M	M	M							
rganizes work well	L	L	M							
se library services efficiently	L	L	L							
icks with (and concentrates on) the job at hand										
lakes effort for better results (all subjects)										
UBJECT MATTER KNOWLEDGE AND SKILLS										
eads with ease and understanding (all subjects)										
xpresses ideas well in writing (including correct usage f grammar and punctuation										
actual information and/or subjects skills (all subjects)										
pplies knowledge and skill to common problems and ctivities										
hinks critically (all subjects)										
EHAVIOR DISORDERS										
rratic Behavior										
asily distracted										
n appropriate response										
ack of attention (restless)										
oor /inefficient/work habits										
end to with drew										
Problem of social adjustment										
Impulsive (i.e he tends to speak and act with out thinking cautions) -										
Greedy(i.e inclines to make more than hi/her share of good things										
Shy(i.e hes/her shyness makes him/her avoid people)										
Dependent (i.e he/she always relies on another for help)										
Attitude towards opposite sex (he/she ignores them)										

L = Low
M = Midium
H = High

96 / [illegible]

ቤዛ ብዙሃን አፀደ ሕፃናትና ፩ኛ ደረጃ ት/ቤት

የአመለካከት፣ የተግባር እንቅስቃሴ ክህሎት መከታተያ መዝገብ

የተማሪዎች ስም ሊዲያ ጠገፋው

ተ.ቁ	የታዩ ባህሪያት	መስከረም			ጥቅምት			ህዳር			ታህሳስ			ጥር		
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1	የአመራር ሚና	✓				✓				✓		✓	✓			
2	ከሌሎች ጋር ያለው/ላት ግንኙነት		✓			✓				✓		+	✓			
3	ራስን መቆጣጠር			✓		✓				✓			✓			
4	ቅንነት/ታማኝነት			✓		✓			✓				✓			
5	ትህትና		✓			✓				✓			✓			
6	ሌሎችን መርዳት		✓			✓				✓			✓			
7	የግል ንጽህና			✓		✓			✓				✓			
8	ለስራ ያለው/ላት ዝንባሌ		✓			✓				✓			✓			
9	ሰዓት አክባሪ			✓		✓				✓			✓			
10	በክፍል መገኘት			✓		✓				✓			✓			
11	በትኩረት መከታተል		✓			✓				✓			✓			
12	የቤት ስራ መስራት			✓			✓			✓			✓			
13	የክፍል ስራ መስራት			✓			✓			✓			✓			
14	መሳተፍ		✓				✓			✓			✓			

[illegible]

[illegible]

AMHARIC አማርኛ	ከፍተኛ	መካከለኛ	ዝቅተኛ
EFFORT ጥረት		✓	
LISTENING ማዳመጥ		✓	
SPEAKING መናገር	✓		
WRITING መጻፍ	✓		
READING ማንበብ	✓		
— effort ጥረት			
— understanding basic reading skills የንባብ ክሀሎት		✓	
— comprehending ማስተዋል		✓	
— developing independent reading habit ራስን ችሎ የማንበብ ባህርይ ማዳበር		✓	
ENGLISH እንግሊዝኛ			
EFFORT ጥረት			✓
LISTENING [illegible]		✓	
SPEAKING መናገር			✓
WRITING መፃፍ	✓		
SPELLING ቃል ጽሑፍ			✓
READING ማንበብ		✓	
— effort ጥረት			
— reading with understanding የማስተዋል ንባብ		✓	
— understanding basic reading skills መሠረታዊ ክሀሎቶች		✓	
— developing independent reading habit ራስን ችሎ የማንበብ ባህርይ ማዳበር		✓	
— understanding & applying all basic skills መሠረታዊ ክሀሎቶችን መገንዘብና መተግበር		✓	

98 88

አባሪ ፭

ከወላጆች ጋር የተደረገ ቃለ መጠይቆችን የሚያሳይ መዝገብ

" በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ

አሐዱ አምላክ አሜን"!

ወላጆች እንደምን ሰነበታችሁ

መ/ት ሐና ብሥራት እባላለሁ የ1ኛ B ክፍል

የተማሪ ብሩክ ቀን ሽክሬት ስምጠሪ ነኝ

በመቀጠል ላሳስበዎት የምፈልገው ስለልጅዎ ማለ

ትም በመማር ማስተማር ሂደት ስለ እያንዳንዱ

የት/ት ዓይነት ወይም የት/ት አሰጣጥ ያለዎትን

አስተያየትና ጥያቄ በዚህ ደብተር ላይ መገለፅ

ይችላሉ።

እኛም በልጅዎ ዙሪያ ያለንን አስተያየት በመግለፅ

እንልካለን።

እናመሰግናለን።

4-2-2003

ከተሣበሩቻሁ የበዛ በዘመን የነዶንዌል አስተማሪ
ዎች ያወ ቶዳቶና መካከን ከእሁን ቀድሞ ካሉ እንደ
ሥራስ ዓ ጉዳ ሥለት ዐረስ ከምሰት እመቶ
ገበዛ በዘሐን ዉስና የተማሪ መሰዮች የትምህርቱ:: የሁኑ
ከእንደ እመት በመቀት መካፈቻ ንእገር ባከመቀራትን
ምንገዶ ቀልቀል ተምህርት በቶ ስተማር መንገድ:
የትምቅል በህንም በእሁኑ ሰዓት ያለ ሥር በተለይ
በተ/ርት መጀመሪያ ሰዓት ከዘሁ በመገናኘቶን: ሥና
የቀልቀል ተምህርት እርዳ ባከወበሎች ወደ በዛ
በዘሐን እስመዘዋበን ሥያተማሪ:ነወ:: በሆንም
በእንደ እመት ወስና በዘ ሥለቀቶች እምሳመቆለ
በሆንም ከመጻፊት በዚሁ ትረስት ገብቶ ያለ በሥዩታ
ጀረት በተምህርት ከመጻፊት ዓከክሮች ኃርትስተዋሰከ
ለች ባዩ እምናዠሀ::

በዚህ በተራ ጊዜ ባገኘሁ ከዋር ለክብተች

ከ ሁኔታ መንገ እናመሰግናችሁ እለሁ::

ዓዛና ሁኔታ

[signature] ምንገሉ መንገ

101

የ2003 የ 1B ክፍል የወላጅ ማወያያ ቅጽ

ተ.ቁ	የተማሪው/ዋ/ ስም	ፆታ	ቀን	በልጁ/ልጅቷ የታዩ ችግሮች	የተሰጠው ምክር /አስተያየት/ እና የተወሰደ እርምጃ	የወላጅ ፊርማ	ምርመራ
1.	ሙሉቀን [illegible]	ወ	03/08/03	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2.	ሰለሞን [illegible]	ወ	03/03/03	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
3	ኢየሩሳሌም በለጠ	ሴ	03/03/03	maths - english [illegible]	[illegible]	[illegible]	
4.	[illegible]	ሴ	03/03/03	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
5.	[illegible] ሰለሞን	ሴ	03/03/03	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
6.	ዳንኤል አንተነህ	ወ	03/03/03	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
7.	ቃልኪዳን [illegible]	ሴ	03/03/03	- በEnglish [illegible]	[illegible]	[illegible]	
8	[illegible]	ወ	03/03/03	- በEnglish [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
9	[illegible] በዛብህ	ሴ	03/03/03	የEnglish [illegible]	[illegible]	[illegible]	
10	[illegible]	ወ	03/03/03	- [illegible] - የEnglish [illegible]	[illegible]	[illegible]	

101

ማረጋገጫ

እኔ ከዚህ በታች ስምና ፊርማዬ የሚታየው በአዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የቋንቋዎች ጥናት ተቋም፣ አማርኛ ትምህርት ክፍል የድህረ ምረቃ መርሀ ግብር ተማሪ ስሆን ይህ የሁለተኛ ዲግሪ በከፊል ማሟያ ጥናት የራሴ ስራና የተጠቀምኩባቸውን ምንጮችም በሙሉ የጠቀስኩ መሆኑን አረጋግጣለሁ።

ሥም

[illegible]

ፊርማ

አድራሻ፡- አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ የቋንቋዎች ጥናት ተቋም

አማርኛ ትምህርት ክፍል ድህረ ምረቃ መርሀ ግብር

አዲስ አበባ

የማስረከቢያ ጊዜ የካቲት 2003